

COIMISIÚN
FORBARTHA
AN IARTHAIR

WESTERN
DEVELOPMENT
COMMISSION

Tuarascáil Bhliantúil 2024

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Clar Abhar

Brollach an Phríomhfheidhmeannaigh agus an Chathaoirlig	4
Ár mBunchuspóir	6
Cuspóir Carthanachta	8
Ár bhFís	8
Struchtúr CFI	10
An Réigiún	11
Infheistíocht Réigiúnach	12
Infheistíocht i bhFiontair Phobail agus Shóisialta	15
Infheistíocht straitéiseach - CREW	17
Ag tacú leis an Réigiún	18
Moil Nasctha	20
Forbairt Réigiúnach & Idirnáisiúnú in 2024	24
Tionscadail Reatha arna maoiniú ag an AE	25
Gníomhartha Straitéiseacha Todhchaí	27
Geilleagar Cruthaitheach	28
Cur Chun Cinn Réigiúnach	29
Imeachtaí / Comhpháirtíochtaí	31
Rialachas Corparáideach	34
Ráitis Airgeadais Iniúchta	38

Brollach an Phríomhfheidhmeannaigh agus an Chathaoirligh

Bliain lán de sheachadh, aistriú agus ullmhúchán ab ea 2024 do Choimisiún Forbartha an Iarthair.

Ba í seo an bhliain dheireanach dár straitéis reatha agus an t-am a tháinig luach iomlán cuid mhór den obair a rinneadh le blianta beaga anuas i Réigiún an Iarthair chun solais. Ag an am céanna, caitheadh an bhliain ag leagan bunsraith láidir don chéad chéim eile den eagraíocht, agus sinn ag obair i dtreo straitéis nua cúig bliana a fhorbairt agus a sheoladh in 2025.

Leanann an comhthéacs ina n-oibrímid ag athrú go mear. Tá athrú struchtúrach fadtéarmach ag tarlú i Réigiún an Iarthair, rud atá á spreagadh ag athruithe ar an gcaoi a n-oibríonn daoine agus cá n-oibríonn siad, athrú déimeagrafach, an t-aistriú chuig geilleagar ísealcharbóin, cur isteach ar an teicneolaíocht agus fócas athnuaite ar chothromaíocht réigiúnach ar an leibhéal náisiúnta agus Eorpach. Sa timpeallacht seo, ní raibh misean CFI chun forbairt eacnamaíoch agus shóisialta a chothú ar fud Réigiún an Iarthair riamh chomh hábhartha agus atá sé anois.

Is cuid ríthábhachtach den eagraíocht Ciste Infheistíochta an Iarthair, uirlis a thóg Ciste Infheistíochta an Iarthair don réigiún agus a múnlaíodh thar níos mó ná dhá scór bliain chun freagairt d'fhíor-riachtanais ghnólachtaí, pobal agus frontar sóisialta. Leanann an Ciste ar aghaidh ag léiriú luach caipitil foighneach atá dírithe ar réigiúin. Tá breis is 5,000 duine fostaithe go díreach anois ag cuideachtaí a fhaigheann tacaíocht ó CFI, tá níos mó ná €3.3 billiún in ioncam agus os cionn €2.6 billiún in onnmhairí ginte acu, agus tá €639 milliún infheistithe acu i dtaighde agus i bhforbairt. Chomh maith leis seo, leanann ár n-iasachtaí pobail agus frontar sóisialta de ról ríthábhachtach a ghlacadh i neartú an bhonneagair áitiúil agus athléimneacht an phobail ar fud an réigiúin.

Thar na huimhreacha, is féidir tionchar na n-infheistíochtaí seo a fheiceáil i raon feidhme domhanda na gcuideachtaí a thosaigh, a mhéadaigh nó a dhaingnigh a n-oibríochtaí san Iarthar, i bpoist ardluacha a chothaítear i gceantair thuaithe agus réigiúnacha, agus i bpobail a bhí in ann tionscadail a chur chun cinn nach mbeadh indéanta murach sin. Is sampla láidir é oscailt CREW i nGaillimh in 2024 de na bealaí is féidir le hinfeistíocht straitéiseach fadtéarmach, comhpháirtíocht agus ailíniú beartais a bheith ina sócmhainní réigiúnacha inláimhsithe a bhfuil tábhacht náisiúnta leo.

Tá feidhm bheartais agus taighde CFI fós lánach dár ról mar chomhlacht reachtúil. In 2024, lean ár bhfoireann Beartais de léargais fhianaisebhunaithe a sholáthar chun eolas a chur ar fáil do chinnteoireacht náisiúnta agus réigiúnach, ó anailís ar mhargadh an tsaothair agus ar thaisteal chun na hoibre, go dtí aighneachtaí ar phleanáil, iompar, fuinneamh, frontar sóisialta agus forbairt tuaithe. Is obair fhadtéarmach d'aon ghnó í an obair seo, agus dírithe ar dhúshlán agus deiseanna amach anseo a réamh-mheas seachas freagairt do bhrúnna láithreacha amháin. Neartaigh foilsíú ár dtuarascáil tionchair neamhspleách 25 bliain i rith na bliana an dul chun cinn a baineadh amach i Réigiún an Iarthair agus an tábhacht a bhaineann le hidirghabháil beartais leanúnach, áitbhunaithe chun aghaidh a thabhairt ar éagothromaíochtaí leanúnacha.

Leanann Moil Nasctha ar aghaidh ag léiriú mar is féidir le CFI a bhaint amach ar scála náisiúnta. Is cuid lárnach de bhonneagar oibre iargúlta agus cumaiscthe na hÉireann anois é an rud a thosaigh mar thionscadal píolótach san Iarthar, ag tacú le pobail, frontair agus oibríthe ar fud na tíre. In 2024, neartaigh an clár a ról i bhforbairt beartais, i seachadadh ardán, i margaíocht agus i bhforbairt pobail, agus lorg láidir réigiúnach á choinneáil aige ag an am céanna. Leagann an saothar seo béim ar chumas CFI réitigh a fhreagraíonn do thosaíochtaí náisiúnta a dhearadh, a thástáil agus a scálú agus iad fréamhaithe i dtáithí réigiúnach ag an am céanna.

Cuireadh le rannpháirtíocht idirnáisiúnta agus gníomhaíocht forbartha réigiúnaí i rith na bliana chomh maith. Trí thionscadail Eorpacha, comhpháirtíochtaí straitéiseacha agus an Clár Rannpháirtíochta Eorpaí, lean CFI de d'Iarthar na hÉireann a cheangal le líonraí idirnáisiúnta, maoiniú agus saineolas. Ní hamháin go soláthraíonn an obair seo infheistíocht dhíreach agus cruthú post ach tugann sí smaointe, samhlacha agus cur chuige nua ar ais chuig an réigiún, rud a neartaíonn ár gcumas pleanáil don toadhcháil.

Tá cur chun cinn réigiúnach fós ina chuid thábhachtach den chaoi a n-insimid scéal an Iarthair. Leanann tionscnaimh ar nós Moving West, ár dtacaíocht d'imeachtaí náisiúnta agus idirnáisiúnta, agus ár rannpháirtíocht le comhpháirtithe ar fud an chultúir, na fiontraíochta agus na turasóireachta ar aghaidh den réigiún a chur chun cinn mar áit inar féidir le daoine gairmeacha beatha, gnólachtaí agus pobail a bhfuil caighdeán maireachtála láidir iontu a chothú.

Ar deireadh, ní féidir aon chuid den obair seo a dhéanamh gan rialachas láidir, ceannaireacht agus comhoibriú. Ba mhaith linn aitheantas a thabhairt don tiomantas agus don mhaoirseacht a chuir an Bord ar fáil i rith 2024. Bhí treoir, dúshlán agus tacaíocht an Bhoird lárnach agus an eagraíocht ag críochnú na bliana deiridh den straitéis reatha agus ag ullmhú don chéad chéim eile.

Ba mhaith linn aitheantas a thabhairt chomh maith do dhíograis agus do ghairmiúlacht fhoireann CFI. Is bunchloch den dul chun cinn atá leagtha amach sa tuarascáil seo agus leis an tionchar a baineadh amach do Réigiún an Iarthair a dtiomantas, a saineolas agus a dtoilteanas obair a dhéanamh ar fud disciplíní.

Agus sinn ag féachaint chun cinn i dtreo 2025, is é an fócas atá ann ná cur leis an mbunchloch láidir seo. Múnlóidh an obair atá ar bun faoi láthair straitéis nua cúig bliana a léiríonn scála na ndeiseanna agus na ndúshlán atá roimh Réigiún an Iarthair, agus ról CFI mar infheisteoir, mar chomhairleoir, mar thionólaí agus mar chomhpháirtí seachadta. Táimid ag dul isteach sa chéad chéim eile seo le muinín san eagraíocht, soiléireacht chuspóra agus tiomantas leanúnach chun tacú le forbairt inbhuanaithe eacnamaíoch agus shóisialta ar fud an Iarthair.

Allan Mulrooney
CEO, Western Development Commission

Eugene Cummins
Chair, Western Development Commission

Ár mBunchuspóir

Is é bunchuspóir Choimisiún Forbartha an Iarthair (CFI), forbairt gheilleagrach agus shóisialta i Réigiún Iarthar na hÉireann a chothú agus a chur chun cinn. Mar chomhlacht reachtúil a bunaíodh i 1997, tá ról ríthábhachtach againn maidir le comhairle a chur ar an rialtas i ndáil le saincheistanna a imríonn tionchar ar Réigiún an Iarthair agus beartais a chur chun cinn chun feabhas a chur ar chaighdeáin gheilleagracha agus shóisialta sa réigiún.

Lenár mbunchuspóir a bhaint amach, d'fhorbraíomar treochlár straitéiseach ar a dtugtar 'Oibrigh Níos Cliste, Caith Saol Níos Fearr' ina dtugtar cuntas ar thrí phríomhcholún: cur chun cinn réigiúnach, ceannaireacht réigiúnach agus fiontraíocht inbhuanaithe. Tá sé mar aidhm ag ár n-iarrachtaí sna limistéir seo tacú le spriocanna straitéiseacha gearrthéarma, meántéarma agus fadtéarma an réigiúin. Mar chuid dár sainordú, déanaimid bainistiú ar Chiste Infheistíochta CFI, a sholáthraíonn iasachtaí agus gnáthscair do ghnólachtaí agus pobail áitiúla sa réigiún. Tríd an gciste seo, tacaímid le fiontraíocht inbhuanaithe agus cabhraímid le borradh agus forbairt gheilleagrach a chur chun cinn i Réigiún an Iarthair.

Críoch Charthanúil

Is carthanas cláraithe é CFI, atá dírithe ar fhorbairt tuaithe agus pobail a spreagadh ar fud Réigiún an Iarthair. Cé gur gné lárnach dár struchtúr ár stádas mar charthanas cláraithe, is é ár bpríomhról fás eacnamaíoch inbhuanaithe a chothú agus feabhas a chur ar cháilíocht beatha phobail sa réigiún. Is é ár mbunchuspóir tacú le fás inbhuanaithe a rachaidh chun tairbhe daoine aonair agus a fheabhsaíonn cáilíocht fhoriomlán na beatha. Dírímid ar thionscnaimh a chuireann athghiniúint réigiúnach, forbairt eacnamaíoch agus cuimsiú sóisialta chun cinn, agus iad uile dírithe ar athrú dearfach buan a chruthú sna pobail a bhfreastalaímid orthu.

Táimid ag teacht leis na críocha carthanúla atá leagtha amach in Achtanna 2009 agus 2024 araon: “aon chuspóir eile a théann chun tairbhe don phobal” agus “forbairt pobail a chur ar aghaidh, lena n-áirítear athbheochan tuaithe nó athbheochan uirbeach.” Trí chláir agus comhpháirtíochtaí spriocdhírthe, déanaimid pobail ar fud Réigiún an Iarthair a chumasú, ag soláthar na n-acmhainní agus na ndeiseanna atá riachtanach dóibh chun a bheith rathúil.

Ár bhFís

Caith Saol Níos Fearr:

Réigiún an Iarthair a chur chun cinn mar réigiún atá iomaíoch, go domhanda ina bhfuil sárchothromaíocht oibre is saoil, éagothroime réigiúnach a mhaolú; agus deiseanna oibre níos cliste agus comhionannas rochtana a chur ar fáil.

Aithnímid:

Go gcuirtear cothromaíocht oibre is saoil agus deiseanna pearsanta, mar aon le deiseanna gairmiúla den chéad scoth ar fáil i Réigiún Iarthair na hÉireann i measc athruithe suntasacha sóisialta, comhshaoil agus teicneolaíochta.

Struchtúr CFI

Cas leis an bhFoireann

Tá 30 duine fostaithe i gCoimisiún Forbartha an Iarthair agus oibríonn siad i gcomhar chun ár spriocanna a bhaint amach.

[FÉACH AR AN LIOSTA IOMLÁN ANSEO](#)

Comhaltaí an Bhoird

Tá Cathaoirleach agus 11 ghnáthchomhalta ar Bhord CFI, agus is é Aire na Roinne Forbartha Tuaithe agus Pobail a cheapann gach duine díobh. Caitheann gach comhalta tréimhse trí bliana ar an mBord. Reáchtáladh ocht gcruinniú den Bhord in 2024 chun plé agus cinntí a dhéanamh maidir le ceisteanna a bhaineann le forbairt Réigiún an Iarthair. Tá folúntas amháin ar an mbord faoi láthair, folúntas a líonfar in 2025. Féach an tábla thíos chun sonraí a fháil faoi chomhdhéanamh an Bhoird in 2024.

Sonraítear sa tábla thíos téarma ceapacháin chomhaltaí reatha an Bhoird.

Ainm	Dáta an Cheapacháin	Dáta Éaga
Eugene Cummins (Cathaoirleach)	09/01/2024	08/01/2027
Micheál Heaney	09/01/2024	08/01/2027
Eoin Motherway	09/01/2024	08/01/2027
Niall O'Donnellan	09/01/2024	08/01/2027
Breda Fox	09/01/2024	08/01/2027
Aisling Meehan	09/01/2024	08/01/2027
Audrey Crummy	09/01/2024	08/01/2027
Mary McKenna	09/01/2024	08/01/2027
Sandra Divilly Nolan	09/01/2024	08/01/2027
Edmund Jennings	22/08/2021	21/08/2024

An Réigiún

Suite ar imeall thiar na hEorpa, aithnítear Réigiún Iarthar na hÉireann as a thionscal láidir teicneolaíochta leighis, a shaineolas tionsclaíoch, agus a gheilleagar cruthaitheach atá ag fás.

Ó bunaíodh é, tá ról lárnach ag CFI maidir le tacú le forbairt eacnamaíoch agus fás gnó a spreagadh sa réigiún.

Réigiún tuaithe den chuid is mó atá i Réigiún an Iarthair agus is iad na contaetha atá ann ná Dún na nGall, Sligeach, Liatroim, Maigh Eo, Ros Comáin, Gaillimh agus an Clár, contaetha ina bhfuil cuid de na háiteanna is iargúlta in Éirinn le fáil.

In 2024, d'fhoilsigh CFI *Bridging the Divide: 25 Years of Transformation in the Western Region*, tuarascáil a léiríonn dul chun cinn an réigiúin le 25 bliain anuas.

- Léirigh an tuarascáil go raibh an daonra ag fás, le méadú 34.9% ó 1996, rud a léiríonn tarraingteacht an réigiúin mar áit chónaithe agus oibre.
- Tháinig méadú ar an ngnóthachtáil oideachais chomh maith, le céatadán na gcónaitheoirí a bhain cáilíochtaí tríú leibhéal amach ag ardú ó 17.5% i 1996 go 43.26% in 2022 – spreagadh ríthábhachtach den nuálaíocht, den fhiontraíocht agus den iomaíochas réigiúnach.
- Tháinig méadú ar líon na mbailte ina bhfuil breis is 1,500 cónaitheoir ó 26 go 45, rud a léiríonn leathnú uirbeach agus deiseanna méadaithe do ghnólachtaí agus do phobail.

Is gné shainiúil de chlaochlú an réigiúin an fás eacnamaíoch. Tá breis is €3.35 billiún in ioncam díreach ginte ag cuideachtaí a fhaigheann tacaíocht ó CFI, lena n-áirítear €2.4 billiún in onnmhairí, agus ag an am céanna tá €404 milliún in ioncam cánach curtha leis na geilleagair náisiúnta agus áitiúla. Tá infheistíochtaí straitéiseacha tar éis cabhrú le tionscail ardluacha a chothú, bonneagar a neartú, agus deiseanna fostaíochta a leathnú, rud a chinntíonn go leanfaidh an tIarthar agus an tIarthuaisceart ag rathú mar mhoil fiontraíochta agus nuálaíochta. Leagann an claochlú leanúnach seo, a bhfuil tacaíocht CFI aige, béim ar athléimneacht agus ar acmhainneacht an réigiúin, ag réiteach an bhealaigh do thodhchaí inbhuanaithe agus rathúil.

Infheistíocht Réigiúnach

Ciste Infheistíochta an Iarthair

Feidhmíonn CFI Ciste Infheistíochta an Iarthair a chuireann airgeadas gnáthscaire agus iasachtaí ar fáil do ghnólachtaí, pobail, frontair shóisialta, tionscnaimh straitéiseacha agus an tionscal cruthaitheach i Réigiún an Iarthair in Éirinn.

Déanann CFI infheistiú agus iasachtú ar bhonn tráchtála agus lorgaíonn sé toradh airgeadais agus díbhinn shóisialta-gheilleagrach a bhaint amach don réigiún. Is ciste síorghlas é agus déantar na fáiltais uile ó infheistíochtaí agus iasachtaí a athinfheistiú i bhfrontair nua.

Tacaíonn an Ciste Infheistíochta le hearnálacha éagsúla agus ag gach céim de shaolré an ghnó, ó ghnólacht nuathionscanta go gnólacht a leathnú. Le fiche bliain anuas, d'fhorbair ár bhfoireann roinnt cistí éagsúla a cheaptar chun freastal ar riachtanais éagsúla na ngnólachtaí agus na bpobal ar a bhfreastalaímid. Baineann luach €89 milliún leis an gCiste faoi láthair agus tá sé féinmhaoinithe ó 2010 i leith. Le bliain anuas, tá os cionn €3.74 milliún eisithe ag an gciste ar fud 17 dtionscadal, lena n-áirítear €3.44 milliún infheistithe i 12 FBManna agus €0.3 milliún ar fud 5 thionscadal pobail le gealltanais infheistíochta breise de €4.7 milliún ag deireadh 2024.

Ó bunaíodh é, tá ranníocaíochtaí suntasacha déanta ag CFI don gheilleagar réigiúnach:

- **Fostaíocht:** Fostaíonn cuideachtaí a fhaigheann tacaíocht ó CFI breis is 5,000 post coibhéiseach lánaimseartha go díreach agus os cionn 10,000 post coibhéiseach lánaimseartha ar bhonn uilegheilleagair.
- **Giniúint Ioncaim:** Ghin cuideachtaí a fuair tacaíocht ó CFI breis is €3.3 billiún in ioncam díreach, rud a chuir le tionchar €4.8 billiún ar an ngeilleagar ar fad, agus onnmhairíodh €2.6 billiún de sin.
- **Caiteachas T&F:** Tá caiteachas dian um Thaighde & Forbairt ag cuideachtaí phunann CFI agus tá €639 milliún caite go dtí seo ar T&F ag cuideachtaí phunann CFI.
- **Ranníocaíochtaí Cánach:** Chuir cuideachtaí a fuair tacaíocht ó CFI €404 milliún i gcánacha le Státhchiste na hÉireann.

Ranníocaíochtaí Earnála

Infheistíonn CFI airgead ar bhonn il-earnála, rud a léiríonn a thiomantas geilleagar réigiúnach éagsúil agus athléimneach a chothú:

- Teicneolaíocht Ghlan nó Ghlas
- Forbairt Pobail
- Tionscail Chruthaitheacha
- Bia agus Acmhainní Nádúrtha
- Déantúsaíocht agus seirbhísí a ndéantar a thrádáil go hidirnáisiúnta
- Teicneolaíocht an Leighis agus Eolaíochtaí Saoil
- Frontair Shóisialta
- Turasóireacht

Fás Straitéiseach agus Ionchas don Todhchaí

Trí oiriúnú a dhéanamh go leanúnach do riachtanais athraitheacha gnólachtaí agus pobal, fanann CFI ina cholún i bhforbairt eacnamaíoch réigiúnach. Ní hamháin go gcruthaíonn a infheistíochtaí poist agus go gcuireann siad borradh faoi ghníomhaíocht eacnamaíoch ach tacaíonn siad freisin le haistriú Réigiún an Iarthair chuig geilleagar níos nuálaí, níos inbhuanaithe agus níos athléimní. Tá CFI tiomanta fós d'athinfheistiú a dhéanamh ar thorthaí, ag cinntiú go leanann CFI de chlachlú a spreagadh, ag tacú le gnólachtaí nuathionscanta, le gnólachtaí scálaithe, agus le hearnáil frontar pobail agus sóisialta, agus todhchaí eacnamaíoch Réigiún an Iarthair á neartú ag an am céanna.

Cás-Staidéar: Ovagen – Teicneolaíocht Cheannródaíoch d’Uibheacha Saor ó Fhrídíní

Stiúir CFI babhta infheistíochta cothromais €2 mhilliún in Ovagen, cuideachta bith-theicneolaíochta atá lonnaithe i mBéal an Átha, Co. Mhaigh Eo. Chuir an maoiniú seo dlús le táirgeadh uibheacha saor ó mhíocróib Ovagen, teicneolaíocht cheannródaíoch a laghdaíonn rioscaí éillithe i ndéantúsaíocht vacsaíní go suntasach, ag méadú táirgeacht vacsaíní agus ag cur le hiarrachtaí domhanda i gcoinne friotaíochta frithmhiocróbach. Neartaigh an infheistíocht seo clú iarthuaisceart agus iarthar na hÉireann mar mhol nuálaíochta bith-theicneolaíochta nuálaí agus thacaigh sí le pleananna leathnaithe uailmhianacha na cuideachta, lena n-áirítear a lucht saothair a mhéadú ó 17 go 77 ball foirne ardoilte faoi 2029.

Bhí an infheistíocht ag teacht le tiomantas CFI frontair ardacmhainneachta a chothú a mbíonn tionchar eacnamaíoch agus sóisialta acu sa réigiún. Tá an babhta maoinithe, a bhfuil tacaíocht infheisteoirí ón earnáil phríobháideach agus Fiontraíocht Éireann acu, ag cur leis an tacaíocht fhadtéarmach atá ag CFI d'Ovagen, rud a thugann a infheistíocht iomlán sa chuideachta go €2 mhilliún. Tá tacaíocht CFI ag cur ar chumas an nuálaí bith-theicneolaíochta Éireannaigh seo dul san iomaíocht ar an stáitse domhanda, rud a chruthaíonn fostaíocht réigiúnach agus a neartaíonn ceannaireacht na hÉireann sna heolaíochtaí beatha.

Catherine Caulfield CEO Ovagen, Minister Dara Calleary, Geraldine McLoughlin, WDC, Gillian Buckley, WDC

Cás-Staidéar: Lidan Ltd – Tógáil Mhodúlach Inbhuanaithe a Scálú

Tá CFI ina thacadóir lárnach do Lidan Ltd, cuideachta atá lonnaithe i Ros Comáin atá ceannródaíoch i dtógáil mhodúlach inbhuanaithe. Ó bunaíodh é in 2017, is é speisialtóireacht Lidan buanfhoirgimh mhodúlacha adhmaid a dheardh, a dhéanamh agus a shuiteáil, ag díriú ar thionscadail earnála poiblí amhail scoileanna, tithíocht agus foirgnimh áiseanna.

Agus acmhainneacht na cuideachta á haithint go luath, chuir CFI €100,000 ar fáil i maoiniú iasachta ag an tús. Agus méadú tapa tagtha ar an éileamh ar fhoirgnimh inbhuanaithe agus in-imscartha, tá Lidan tar éis dul isteach i gcéim shuntasach fáis. Le tacaíocht ón dara tráinse maoinithe ó CFI, d'fhorbair an comhlacht suíomh seacht n-acra i mBaile Ros Comáin, áit ar thóg sé an chéad mhonarcha maisadhmaid in Iarthar na hÉireann—céim ríthábhachtach i leathnú a n-oibríochtaí. Tá garspriocanna móra tionscail bainte amach ag Lidan chomh maith, amhail an chéad scoil mhodúlach bhuanchaighdeánach in Éirinn a sheachadadh in 2023 agus an chéad teach modúlach atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh de (nZEB) in 2019.

De réir mar a leathnaíonn an chuideachta a cumas freastal ar an éileamh méadaitheach san earnáil phoiblí, leantar de thacaíocht CFI a chur ar fáil leis an tríú tráinse infheistíochta a rinneadh in 2024 a chuirfidh ar chumas Lidan leathnú agus a bheith ina cheannaire i modhanna nua-aimseartha tógála (MMC), ag baint úsáide as ábhair ísealcharbóin cosúil le maisadhmaid agus insliú adhmaid-bhunaithe chun foirgnimh atá tíosach ar fhuinneamh a chruthú.

Lidan Design

Cás-Staidéar: Versono – Ag Spreagadh Nuálaíochta i gCóireáil Soithíoch le Tacaíocht CFI

Tá Versono, cuideachta cheannródaíoch teicneolaíochta leighis, ag athrú idirghabhála soithíoch trí nuálaíocht cheannródaíoch. Tá Versono ag forbairt teicneolaíochta ardáin ultrasonaic intrasoithíoch, chun cóireáil ionsoithíoch ar ghortuithe casta cailcithe a chlaochlú. Bíonn drochphrognóis ag othair a bhfuil CLI (Iscéime Chriticiúil Géaga) orthu, agus 25% díobh marbh laistigh de bhliain amháin, an ghéag téasctha ag 30% díobh (rud lena mbaineann ráta mortlaíochta breise 70% leis ag 5 bliana).

Le hinfheistíocht ó CFI, tá dul chun cinn suntasach déanta ag an gcuideachta maidir le réitigh a fhorbairt d'othair a bhfuil galar soithíoch tromchúiseach orthu. Bhí ról ríthábhachtach ag CFI i gcúrsaí Versono, ag infheistiú sa chuideachta ar dtús in 2020 agus ina dhiaidh sin le hinfheistíocht bhreise in 2021, agus an tríú babhta infheistíochta in 2024. A bhfuil le tacaíocht Chiste Infheistíochta an Iarthair, fuair an chuideachta cabhair chun maoiniú deontais a fháil ó Luasaire na Comhairle Nuálaíochta Eorpaí (EIC) agus ón gCiste Nuálaíochta le haghaidh Teicneolaíochtaí Bunathraitheacha (DTIF) araon. Léiríonn rath na cuideachta an chaoi a gcothaíonn infheistíocht straitéiseach ó CFI ní hamháin nuálaíocht ach neartaíonn sí seasamh na hÉireann mar cheannaire sna heolaíochtaí saoil chomh maith, ag spreagadh dul chun cinn leighis agus fás eacnamaíoch réigiúnach.

Infheistíocht i bhFiontar Pobail agus Sóisialta

Tugann ár gCiste Iasachta Pobail tacaíocht airgeadais d'fhiontair shóisialta agus grúpaí pobail i Réigiún an Iarthair le feabhas a chur ar bheatha shocheacnamaíoch a bpobal trí Airgeadais Sóisialta a sholáthar. In 2024, d'eisíomar iasachtaí de €300,000 do chúig thionscadal pobail.

Chuir CFI 3 Mheabhrán Tuisceana isteach le Comhpháirtíocht Leader Ros Comáin, Comhlacht Forbartha Áitiúil an Chláir agus Comhpháirtíocht Forbartha Inis Eoghain chun rochtain a sholáthar ar iasachtaí téarma agus ar mhaoiniú idirlinne d'fhaighteoirí deontas pobail agus fiontar sóisialta.

Cás-staidéir maidir le hiasachtaí pobail CLG Ionad Pobail na Cúile Chreamhghoirt

Bhain CLG Ionad Pobail na Cúile Chreamhghoirt leas as iasacht ó Chiste Iasachtaí Pobail CFI in 2024 chun cabhrú le hobair athchóirithe san ionad pobail áitiúil. Tá CLG Ionad Pobail na Cúile Chreamhghoirt suite in i gceantar tuaithe in oirthuaisceart Chontae Dhún na nGall ar bhruach thiar Bhá na Maoile Rua, 24km ó Leitir Ceanainn. Tá na hoibreacha curtha i gcrích anois, agus tá an pobal áitiúil ag baint leasa as foirgneamh te nuachóirithe. Freastalaíonn an halla pobail seo ar bhaill den phobal de gach aois, grúpa agus cúlra agus bíonn grúpaí pobail eile ann, lena n-áirítear Club Peile Chreamhghoirt, Club Peile Aontaithe Ghleann Rú, an scoil náisiúnta áitiúil, Grúpa na mBan Chreamhghoirt, grúpaí na bhFear, agus Grúpa Lúthchleasaíochta Chreamhghoirt.

CLG Forbairt Pobail Inis Crabhann & Cheantar Inis Crabhann

Bhain CLG Forbartha Pobail Inis Crabhann & Cheantar Inis Crabhann leas as Ciste Iasachtaí Pobail CFI in 2024 chun cabhrú le rian reatha a thógáil sa cheantar. Bhunaigh oibríthe deonacha sa phobal áitiúil an eagraíocht phobail seo i 1985, agus áiseanna sóisialta, sláinte agus tráchtála níos fearr á lorg acu. Is í an grúpa seo an mháthaireagraíocht fhoriomlán do go leor tionscadal agus tionscnamh in Inis Crabhann. D'oibrigh an eagraíocht seo le Club Lúthchleasaíochta Iarthar Shligigh chun an raon reatha a fhorbairt i gceantar ar a dtugtar Páirc an Chaisleáin go háitiúil agus a úsáideadh mar pháirc phoiblí agus mar pháirceanna imeartha le blianta fada. Ag teacht le luach sláinte agus folláine na páirce, chuir an dá ghrúpa tús le raon reatha ilchuspóireach ocht lána, 400 méadar ar fhad a fhorbairt ar an láthair in 2016, agus é tiomnaithe d'úsáid iomlán agus saor in aisce ag an bpobal agus a chuimsíonn cosán seachbhóthar ar leithligh timpeall na páirce. Tá an iasacht ó Chiste Infheistíochta an Iarthair tar éis cabhrú leis an mbóthar reatha a thabhairt chuig céim fheabhsaithe forbartha agus cuidíonn sé leis an bpobal seo áiseanna spóirt breise agus feabhsaithe a chur ar fáil do chách.

Infheistíocht straitéiseach - CREW

Osclaíodh Mol Fiontar agus Nuálaíochta Cruthaitheach CREW go hoifigiúil in 2024, garsprioc shuntasach d'fhiontraíthe agus nuálaithe cruthaitheacha in iarthar na hÉireann. Maoinithe ag CFI agus an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, trí thionscnamh Chiste Forbartha Fiontar Réigiúnach Fhiontraíocht Éireann, is ionann CREW agus an chéad mhol nuálaíochta san iarthar atá tiomanta do chothú fiontraíthe sna tionscail chruthaitheacha digiteacha. Le maoiniú breis is €3.2 milliún, leagann an tionscnamh seo béim ar thiomantas an rialtais nuálaíocht agus fás eacnamaíoch a chothú in earnáil na dtionscal cruthaitheach digiteach sa réigiún.

Tá Mol Fiontar agus Nuálaíochta Cruthaithí CREW réidh le bheith ina lárionad fiontraíochta um Theicneolaíocht Chruthaitheach, ag soláthar timpeallacht dhinimiciúil do ghnólachtaí nuathionscanta agus do ghnólachtaí scálaithe chun nuálaíocht comhoibriú, agus fás a dhéanamh. Agus spásanna oibre comhoibríocha, stiúideo podchraoltaí, seomraí cruinnithe agus spás imeachtaí feistithe ann, cuireann CREW sraith chuimsitheach áiseanna ar fáil atá oiriúnaithe do riachtanais fiontraíthe cruthaitheacha.

Is comhoibriú idir go leor comhpháirtithe an tionscadal seo agus tugadh aitheantas le linn imeachtaí an tseolta do Gillian Buckley, Ceann Infheistíochta CFI, mar aon leis an Dr Paddy Tobin, a chuir tús leis an turas seo in 2015, ag aithint na hacmhainne a leagadh amach i dTuarascáil an Iarthair Chruthaithigh de chuid CFI.

An tAire Dara Calleary ag oscailt Mhol Fiontraíochta agus Nuálaíochta Cruthaithí CREW go hoifigiúil

Ag tacú leis an Réigiún

Anailís Beartais

Déanann CFI scrúdú ar shonraí agus saincheistean a bhaineann le forbairt shóisialta agus gheilleagrach Réigiún an Iarthair. Áirítear leis sin gné réigiúnach a chur ar fáil chun anailísiú a dhéanamh ar shonraí foilsithe, chomh maith le príomhthaighde cáilíochtúil agus cainníochtúil a dhéanamh.

Tuarascáil ar Thaisteal chun na hOibre agus ar Cheantair Shaothair i Réigiún an Iarthair

Sa bhliain 2024, d'eisigh an WDC an leagan is déanaí de na Doiciméid Taistil chun na hOibre agus Saothair, próifíl de sheacht ndoiciméid saothair bunaithe ar anailís mhionsonraithe ar shonraí Dhaonáireamh 2022. Arís eile, cuireann an píosa taighde nuálach seo léargas luachmhar agus praiticiúil ar fáil ar mhargáí oibre, taistil agus saothair d'fhostóirí, d'údaráis áitiúla agus do gheallsealbhóirí eile. Leagann an tuarascáil béim chomh maith ar athruithe foriomlána a tharla sa tréimhse dheireanach idirdhaonáirimh 2016-2022.

Is iad na ceantair oibre an limistéar as a bhfaigheann baile an chuid is mó dá sholáthar saothair. De ghnáth, síneann sé seo thar teorainneacha baile agus go minic trasna teorainneacha contae. Mar shampla, síneann ceantar saothair chathair na Gaillimhe isteach i gcodanna de Chontae Mhaigh Eo. Trí na sonraí a bhailiú ón ngabháltas saothair, tugtar measúnú níos cruinne ar an soláthar saothair atá ar fáil in ionad, faisnéis atá thar a bheith úsáideach d'fhostóirí. Tá an fhaisnéis úsáideach chomh maith ó thaobh pleanála iompair de, ag sainnithint príomhphatrúin taistil le haghaidh oibre.

Leagtar amach sa tuarascáil iomlán anailísí mionsonraithe agus léarscáileanna ar phatrúin taistil chun na hoibre ar fud Réigiún an Iarthair. Leagtar amach sa tuarascáil chomh maith próifílí mhargadh saothair na bpríomhbhailte i ngach ceann de sheacht gcontae Réigiún an Iarthair, i.e.: Gaillimh, Inis, Sligeach, Leitir Ceanainn, Caisleán an Bharraigh, Ros Comáin agus Cora Droma Rúisc. Tá an tuarascáil ar fáil [anseo](#).

Tuarascáil ar an gComóradh 25 Bliain

Chun 25 bliain den eagraíocht a cheiliúradh, d'eisigh CFI tuarascáil dar teideal 'Bridging the Divide: 25 years of Transformation in the Western Region' arna hullmhú ag Indecon, an príomhghrúpa taighde agus comhairleoireachta eacnamaíoch neamhspleách. Thug sé mionsonraí faoi thionchar carnach obair CFI ó bunaíodh é sna réimsí seo a leanas: Ciste Infheistíochta an Iarthair, Forbairt Réigiúnach, Beartas agus Moil Nasctha. Rinne ionchuir ó fhoireann Beartais CFI rianú chomh maith ar 25 bliain d'athrú i Réigiún an Iarthair, ag tarraingt aird ar dhul chun cinn ollmhór i leibhéal ghníomhaíochta eacnamaíche, fostaíochta agus oideachais tríú leibhéal, ach freisin ar éagothromaíochtaí leanúnacha agus i gcásanna áirithe, atá ag fás i mbearta amhail ioncam indiúscartha, GVA agus an cion den daonra atá fostaíthe i bpoist ardluacha. Tá an tuarascáil ar fáil [anseo](#).

Aighneachtaí Beartais

Déanann CFI aighneachtaí agus cuireann siad aschur eile le chéile a bhaineann le léargas agus moltaí beartais i measc réimse fairsing limistéar a bhaineann le forbairt gheilleagrach agus shóisialta a chur chun cinn sa réigiún. Rinneadh roinnt aighneachtaí in 2024 le comhairliúcháin phoiblí, na cinn seo a leanas ina measc:

- Trádáil ar mhaithe le Tionchar, an Beartas Náisiúnta maidir le Fiontraíocht Sóisialta 2024-2027
- Dréacht den chéad Athbhreithniú ar an gCreat Náisiúnta Pleanála
- Comhairliúchán an Choimisiúin um Rialáil Fónais ar Dhréachtphlean Forbartha Tarchuir EirGrid 2024-2033
- Comhairliúchán na Roinne Iompair maidir le Moil Shoghluaisteachta Chomhroinnte - Saincheistean, Dúshlán agus Deiseanna
- An Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide ar an Dréachtchreat Beartais um Fhuinneamh In-athnuaite Amach ón gCósta
- Athbhreithniú ar Bheartas Náisiúnta na gCalafort
- Athbhreithniú ECFE ar Bheartas Tuaithe agus an chuairt mhísin ina dhiaidh sin i Meán Fómhair 2024.

[Nasc chuig aighneachtaí anseo](#)

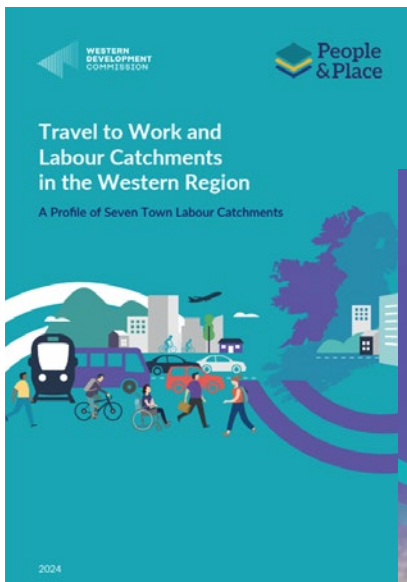
Faisnéisiú Beartais

Faisnéisiú Beartais Uimh.12 – Cianobair agus Athlonnú: Fianaise ó Shuirbhé Náisiúnta Cianoibre 2023, Deirdre Frost, Eanáir 2024 ([Link](#))

Blag maidir le Léargais Beartais

- Ioncam Indiúscartha i Réigiún an Iarthair: athruithe agus treochoí sna seacht gcontae
- Taisteal chun na hOibre agus Ceantair Shaothair: Léargais ó Dhaonáireamh 2022
- 25 bliain d'athrú i Réigiún an Iarthair: Daonra, Cóimheasa Spleáchais & Éagsúlacht
- 25 bliain d'athrú i Réigiún an Iarthair: Ceantair Thuaithe, Bailte agus Tithíocht
- 25 bliain d'athrú i Réigiún an Iarthair: Príomhtháscairí Feidhmíochta
- 25 bliain d'athrú i Réigiún an Iarthair: Oideachas – Gnóthachtáil, Soláthar agus Coinneáil Mac Léinn/ Céimithe

NASC chuig an mBlag Insights

Taisteal chun na hOibre agus Ceantair Shaothair i Réigiún an Iarthair

Tuarascáil Tionchair 25 Blain

Cuir i láthair ag comhdhálacha

Tá rannchuidiú le forbairt beartais agus tionchar a imirt orthu fós lárnach i mbunchuspóir CFI agus i mbliana ghlac an fhoireann Beartais páirt i roinnt mhaith comhdhálacha/ imeachtaí lena n-áirítear:

- **Remote Work and Relocation:** Cur i láthair ag Fóram Gnó Idircheilteach na Gaillimhe, Aibreán 2024
- **SMARTA-NET FINAL CONFERENCE:** Shaping the future of Rural Mobility, cuid de Líonra Soghluaisteachta Tuaithe na hEorpa, an Bhruiséil, Deireadh Fómhair 2024
- **'Developing Regional Specific Policies and Supports for Social Enterprise – The WDC Perspective':** Comhdháil Ollscoil Náisiúnta na hÉireann dar teideal 'The Role and Impact of Social Enterprises in Sustainable Development of Rural and Urban Areas.' Baile Átha Cliath, Lúnasa 2024

Bridging the Divide: 25 years of Transformation in the Western Region' Audrey Crummy, comhaltáí boird CFI, Aisling Moroney, Anailísí Beartais CFI, Eugene Cummins, Cathaoirleach Bhord CFI, Ernesto Sirolli, Institiúid Sirolli, an tAire Dara Calleary, Allan Mulrooney, Príomhfheidhmeannach CFI, Sandra Divilly, Bord CFI agus Shane Coleman ag seoladh thuarascáil CFI i gCaisleán Chlaonlocha, Liatroim

Moil Nasctha

Tá sé mar aidhm ag Moil Nasctha beocht nua a thabhairt do phobail trí thacú le Moil agus iad ag cothú geilleagair bheoga agus chuimsitheacha. Trí éiceachóras a chothú ina bhfuil an tsaoirse ag oibríthe a n-áiteanna oibre agus a n-áiteanna cónaithe a roghnú, cruthaíonn an tionscnamh tionchar dearfach ar shaol pearsanta agus teaghlaigh, athbheochan phobail, fás eacnamaíoch a chur chun cinn, agus deiseanna le haghaidh forbartha inbhuanaithe a chothú.

Is príomhspreagadh de Líonra Mol Náisiúnta na hÉireann iad Moil Nasctha, tionscnamh de chuid Rialtas na hÉireann chun líonra d'áiseanna Mol idirnasctha a bhunú agus a leathnú go straitéiseach ar fud na tíre. I mí na Bealtaine 2021, i gcomhar leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail, sheol CFI Moil Nasctha. Tar éis rath an tionscadail phiólótaigh in Iarthar na hÉireann, tá tionscnamh na Mol Nasctha á chur i bhfeidhm ar leibhéal náisiúnta anois. Is gnólachtaí neamhspleácha iad beagnach gach mol sa líonra a sholáthraíonn meascáin éagsúla áiseanna, seirbhísí agus tacaíochta. Tá cuid de na moil faoi úinéireacht phríobháideach, ach tá an chuid is mó díobh á reáchtáil mar eagraíochtaí neamhbhrabúis ag frontair shóisialta agus grúpaí pobail le tacaíocht ó údaráis áitiúla agus ó ghníomhaireachtaí eile. Tá 118 de na 369 mol beo ar an ardán lonnaithe i Réigiún an Iarthair. Lasmuigh de Bhaile Átha Cliath agus Corcaigh, is iad Gaillimh agus Maigh Eo an dá cheantar is suntasaí ó thaobh líon na Mol Nasctha de. Faoi láthair, tá breis is 18,000 úsáideoir uathúil ag na moil ghníomhacha, a chaitheann 40% ar an meán dá seachtain oibre sna moil seo. Tá breis is leath de dhaonra (52%) Réigiún an Iarthair ina gcónaí laistigh de 5km ó Mhol Nasctha reatha (tá breis is 85% laistigh de 10km). Leagann sé seo béim ar uileláithreach na Mol Nasctha, agus is dócha go méadóidh an figiúr seo de réir mar a mhéadóidh líon na mol. Cuireann sé bonnagar inbhuanaithe ar fáil le haghaidh oibre iargúlta agus hibrideach.

Ag a gcroilár, feidhmíonn Moil Nasctha mar spreagadh d'fhás eacnamaíoch agus digiteach trí mhoil a chur chun cinn mar spreagthaí ríthábhachtacha nuálaíochta agus deise. Cuirimid tacaíocht chuimsitheach ar fáil do mhoil, agus déanaimid comhoibriú, margáíocht agus cur chun cinn a gcuid seirbhísí a éascú. Soláthraimid an t-ardán bainistíochta agus áirithinte mol.

Ag obair i gcomhar le moil, glacaimid páirt ghníomhach i dtacú le beartais agus cuirimid le forbairt straitéiseach na hearnála. I measc ár dtionscnamh, tá comhpháirtíochtaí straitéiseacha a chruthú, feachtais náisiúnta caidreamh poiblí agus margáíochta a chur i bhfeidhm, agus clár a dhearadh a rachaidh chun tairbhe na mol, a bpobal, agus na ngnólachtaí a dtacaíonn siad leo. Le chéile, táimid ag tacú le timpeallachtaí oibre inbhuanaithe agus le forbairt réigiúnach ar fud na hÉireann.

Áiríodh in 2024 chomh maith, ceadaíodh trí ról bhuna do CFI chun oibriú ar Chlár na Mol Nasctha. Cabhróidh an leithdháileadh acmhainní tábhachtach seo leis an gclár a spreagadh isteach sa todhchaí agus a chinntiú go leanfaidh CFI de ról ceannaireachta smaointeoireachta a imirt de réir mar a leanann 'toddhchaí na hoibre' ag forbairt.

Beartas, Comhpháirtíochtaí agus Comhoibriú

Is gné rialta i bhforbairt beartais rialtais anois iad Moil Nasctha. In 2024, cuireadh Moil Nasctha san áireamh i dTionscadal Éireann 2040, tríd an Athbhreithniú ar an gCreat Pleanála Náisiúnta. Bhí ról lárnach ag clár Moil Nasctha an CFI i bhforbairt na Straitéise Náisiúnta Mol, ag obair i gcomhar leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus na Gaeltachta agus an Roinn Fiontar, Trádála agus Turasóireachta. Leagfar amach sa straitéis mhoil seo treochlár d'fhorbairt an líonra amach anseo agus tá sé beartaithe í a sheoladh in 2025.

Cuirtear béim ar chaidreamh trasteorann sa chlár Mol Nasctha chomh maith, agus tá go leor de na moil sna contaetha teorann ag óstáil fostaithe agus gnólachtaí ó Thuaisceart Éireann. In 2024, bhí foireann na Mol Nasctha mar chuid de chomhghuaillíocht faoi stiúir Líonra Limistéar Teorann Lár na hÉireann a d'éirigh leo tionscadal Peace Plus ar fiú €3.2 milliún é a chur i gcrích.

Sáraíodh

€1.2m

in idirbhearta ar chóras áirithinte
na Mol Nasctha in 2024

18,000+

Úsáideoir cláraithe.

892

Áis mapáilte ar
Chlár Náisiúnta na Mol

Margaíocht: Feasacht agus Rannpháirtíocht a Spreagadh do Líonra Mol na hÉireann

In 2024, bhí an mhargaíocht fós ina colún lárnach de ghníomhaíochtaí na Mol Nasctha, ag cuidiú le feasacht, rannpháirtíocht agus úsáid a spreagadh ar fud líonra náisiúnta na mol. Trí mheascán d'fheachtais dhigiteacha, comhpháirtíochtaí straitéiseacha, agus teagmháil spriocdhírthe, tá Mol Nasctha ag leanúint de bheith ina acmhainn ríthábhachtach do ghnóilachtaí, d'oibrithe iargúlta, agus d'fhiontraithe ar fud na hÉireann.

Moil a Chur Chun Cinn trí Fheachtais Náisiúnta agus Áitiúla

Chuir Moil Nasctha sraith feachtas margaíochta ar siúl i rith na bliana, agus é mar aidhm acu infheictheacht a mhéadú agus aird a tharraingt ar na buntáistí a bhaineann le hobair na mol. Ina measc siúd, bhí:

- **Feachtais Shéasúracha agus Théamacha:** Obair sholúbtha a chur chun cinn le linn buaicshéasúir taistil, amhail an samhradh agus an Nollaig, agus moil a shuíomh mar láithreacha oibre idéalach do chuairteoirí agus d'oibrithe iargúlta.
- **Feachtas Feasachta 'In Good Company':** Ag spreagadh gairmithe agus gnóilachtaí chun leas a bhaint as moil ar fud na tíre, ag léiriú ról an líonra maidir le laghdú ar thurais oibre agus feabhas a chur ar chothromaíocht oibre is saoil.

Príomh-bhuaicphointí Margaíochta in 2024

- **Fás i Raon Digiteach:** bhain feachtais thábhachtacha idirghníomhaíocht láidir leis an lucht féachana agus spreag siad trácht gréasáin, go háirithe tríd an bhfeachtas 'In Good Company' a bhí dírithe ar FBManna.
- **Tionscadal um Rathúlacht Custaiméirí a Mhapáil:** Thacaigh iarrachtaí margaíochta leis an tionscnamh seo trí léarscáil aistear custaiméirí a fhorbairt agus straitéisí rannpháirtíochta a chruthú chun úsáideoirí nua an mhoil a mhealladh. Píosa taighde uathúil agus spriocdhírthe a rinne ChangeAble Behavioural Solutions ab ea seo agus a cuireadh i láthair den chéad uair ag Cruinniú Mullaigh an Mhoil Náisiúnta.
- **Tionchar na Meán agus Caidreamh Poiblí:** Fuair Moil Nasctha clúdach sna meáin náisiúnta ar shochair an chomhoibrithe.

Tacú le Moil ina Straitéisí Margaíochta Féin

Chomh maith le cur chun cinn díreach, bhí ról lárnach ag Moil Nasctha maidir le huirlisí margaíochta agus treoir a thabhairt do na moil. Ina measc sin, bhí:

- **Tacair Uirlisí Margaíochta:** Teimpléid, sócmhainní brandála, agus treoir maidir leis na meáin shóisialta a sholáthar do mhoil le húsáid ina gcuid iarrachtaí cur chun cinn féin.
- **Oiliúint agus Ceardlanna:** Ag tairiscint seimineáir ghréasáin agus acmhainní ar na cleachtais is fearr maidir le margaíocht dhigiteach, cruthú ábhair agus rannpháirtíocht lucht féachana.
- **Comhoibriú Feachtais:** Mol a spreagadh chun páirt a ghlacadh i bhfeachtais mhargaíochta náisiúnta, rud a chinnteoidh guth aontaithe ar fud an líonra.

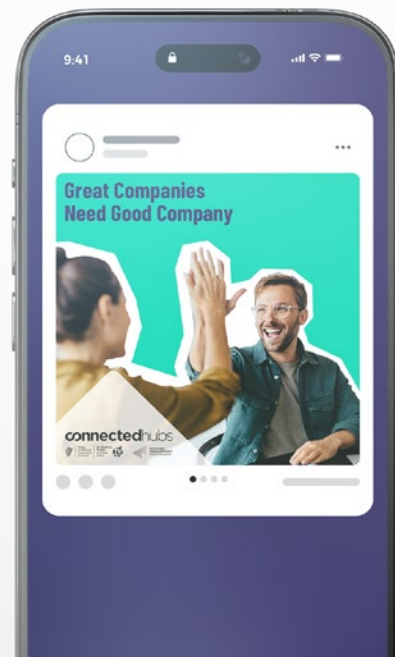
Agus sinn ag féachaint chun cinn i dtreo 2025, leanfaidh Moil Nasctha ar aghaidh ag cur leis an móiminteam seo, ag leathnú a n-iarrachtaí margaíochta chun feasacht a spreagadh tuilleadh agus rath leanúnach mhol na hÉireann a chinntiú.

Margaíocht

Seoladh feachtas FBManna **#InGoodCompany** agus feachtas Nollag **#OneMoreWeek**

3m
imrisean FBManna
agus Fómhar

33,000
tiontú chuig suíomh
gréasáin

Pobal na Mol

Déanann Cothú Pobail caidrimh a fhorbairt ar fud na Mol go léir san earnáil, feabhas a chur ar an líonra mar acmhainn chun eolas a chur ar fáil do bheartas ag gach leibhéal, agus tacaí ábhartha atá ag athrú de shíor a sholáthar do bhainisteoirí moil, don fhoireann agus d'oibrithe deonacha.

- Tacaíodh le Cruinniú Lá Comhoibrithe na hEorpa ar an 22 Bealtaine le 56 duine ó áiteanna ar fud na hEorpa i láthair.
- Éascaíodh 20 cruinniú in 2024 le bainisteoirí moil agus le páirtithe leasmhara tábhachtacha agus bhí 824 duine i láthair.
- Tá 31 mol rannpháirteach anois inár dtionscnamh "Ealaín sna Moil", agus 67 saothar ealaíne ar taispeánta moil ar fud na hÉireann. Tá 61 mol ag glacadh páirte anois sa chlár 'Foghlaim sna Moil'.
- Bunaíodh Pobal Fuinnimh Inbhuanaithe Mol Ceangailte ar fud na tíre, arna thacú ag Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, agus bhí 86 mol páirteach ann.
- Ba chuid de chomhghuaillíocht a raibh breis is €3.2 milliún i maoiniú rathúil uirthi trí iarratas Peace Plus faoi stiúir Líonra Cheantar Teorann Láir na hÉireann ab ea Moil Nasctha.

Cruinniú Mullaigh na Mol Náisiúnta

Ba imeacht suntasach é Cruinniú Mullaigh Náisiúnta na Mol 2024 do líonra na Mol Nasctha, ag tabhairt bainisteoirí mol, ceannairí tionscail, lucht déanta beartas, agus abhcóidí cianoibre le chéile chun comhoibriú, léargais a roinnt, agus todhchaí éiceachóras mol na hÉireann a mhúnlú. Bhí cruinniú mullaigh na bliana seo thar a bheith suntasach mar go raibh an chéad Mhóraonach Mol Náisiúnta riamh ann, a tionóladh ar an láthair i dteannta an phríomhimeachta, rud a thug ardán do mhoil agus do chomhpháirtithe a gcuid seirbhísí, teicneolaíochtaí agus nuálaíochtaí a thaispeáint.

Buaicphointe lárnach den chruinniú mullaigh ab ea Pádraig Walsh ó ChangeAble Behaviour Solutions, a chuir a thaighde suntasach ar phróifíilí úsáideoirí mol i láthair, ag tabhairt léargais luachmhara ar an gcaoi a mbíonn grúpaí úsáideoirí éagsúla ag plé le moil agus cad a spreagann a gcinnteoireacht. Bhí plé painéil dhinimiciúla ag an ócáid chomh maith, lena n-áirítear Ceisteanna & Freagraí 'Conas' do Bhainisteoirí Mol, áit ar roinn bainisteoirí a bhfuil taithí acu comhairle phraiticiúil maidir le moil rathúla a reáchtáil, agus comhrá réamhbhreathnaitheach ar Intleacht Shaorga agus Todhchaí na Mol: Tacaíocht agus Oibríochtaí Fiontraíochta a Chlaochlú, ina bhfuil Emma Redmond ó OpenAI. Chualamar chomh maith ó Anna Sellers, Treochlár Líonra na Mol Inspiring Scotland

Cruinniú Mullaigh na Mol
Náisiúnta 2024

connectedhubs

National
Hub Summit

Rialtas
na hÉireann
Government
of Ireland

Our
Future

Forbairt Réigiúnach & Idirnáisiúnú in 2024

Ceanglaíonn CFI iarthar na hÉireann le deiseanna idirnáisiúnta trí chomhpháirtíochtaí straitéiseacha.

Le 25 bliain anuas, tá CFI páirteach i níos mó ná 180 tionscadal réigiúnach, ag comhoibriú le FBManna, údaráis áitiúla, institiúidí ardoideachais agus grúpaí pobail. Go dtí seo, tá tacaíocht tugtha ag CFI do bhreis is 2,700 FBM agus fiontraí, tá baint aige le breis is 5,100 gnólacht, agus tá €70.2 milliún i maoiniú faighte aige.

Tá an obair seo ag teacht le straitéisí amháil an Plean Forbartha Náisiúnta agus Ár dTodhchaí Tuaithe, ag díriú ar inrochtaineacht réigiúnach, geilleagair thuaithe a neartú, agus nuálaíocht agus scileanna a chothú.

Príomhréimsí Fócais

- **Deiseanna a Chruthú:** Tacaíocht a thabhairt do ghnólachtaí, do pháirtithe leasmhara agus do phobail réigiúnacha chun rochtain a fháil ar shaineolas agus ar mhaoiniú idirnáisiúnta.
- **Líonraí a Chothú:** Ag obair le breis is 150 comhpháirtí Eorpach i measc 29 tionscadal arna maoiniú ag an AE.
- **Eolas a Aistriú:** Smaointe nuálacha a thabhairt chuig an réigiún chun freastal ar riachtanais bheartais.
- **An Réigiún a Neartú:** Fás eacnamaíoch agus sóisialta a spreagadh thar theorainneacha áitiúla agus ag an am céanna príomhdhúshláin agus réitigh a aithint.

Comhoibriú Réigiúnach agus Idirnáisiúnta a Chothú – Clár Rannpháirtíochta Eorpach

In 2024, lean CFI ar aghaidh ag doimhniú naisc iarthar na hÉireann le maoiniú agus saineolas an AE tríd an gClár Rannpháirtíochta Eorpach, a seoladh i gcomhpháirtíocht le Coláiste Éireannach Leuven, áit a raibh 15 duine i láthair ag déanamh ionadaíochta ar Ranna Rialtais, Gníomhaireachtaí Stáit agus gníomhaireachtaí réigiúnacha eile. Comhpháirtíocht trí bliana a bheidh ann atá deartha chun deiseanna forbartha sa réigiún a aithint agus a thacú, i dtéarmaí cur chuige nuálacha agus acmhainneacht scálaithe araon.

Tionchar Eacnamaíoch agus Tionscadail Nua a Sheachadadh

I rith na bliana, dhaingnigh CFI €13.039 milliún i dtionscadail réigiúnacha nua don iarthar, rud a chuir borradh suntasach faoin ngeilleagar áitiúil trí €2.37 milliún in Infheistíocht Dhíreach Réigiúnach do chomhlachtaí ar nós Ollscoil na Gaillimhe, AIM Shligigh, agus Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne. Táthar ag tuar go dtacóidh na hiarrachtaí seo le 177 post i réimsí lena n-áirítear geilleagar ciorclach teicstíle, fiontraíocht na mban, forbairt na hintleachta saorga, agus hidrigin glas le haghaidh iompair phoiblí. I measc na dtionscadal a daingníodh nó a cuireadh tús leo in 2024 tá REWARD, GRANDIS, GH2M, EMBRAISME, ASTRIC, agus Oversees.

Tionscadail Reatha arna maoiniú ag an AE

Geilleagar Cruthaitheach, Forbairt Chultúrtha & Turasóireacht Sainréimse

N-LITE

Aidhm: Turasóireacht liteartha a chumasc le teicneolaíocht tumtha chun fás FBManna a threisiú.

Tionchar: Cuireann sé uirlisí digiteacha ar fáil do FBManna, feabhsaíonn sé eispéireas na gcuairteoirí, agus leathnaíonn sé rannpháirtíocht chultúrtha—rud atá le feiceáil i dtionscadail phíolótacha teicneolaíochta tumtha i Ráth Cruacháin.

Garspriocanna: Ceardlann Rannpháirtíochta Óige – Gaillimh

SPECTRA

Aidhm: Éiceachórais chruthaitheacha a chruthú.

Tionchar: Tugann sé aird ar infheisteoirí agus ar mhná nuálaíochta, forbraíonn sé straitéisí comhpháirteacha, agus tacaíonn sé le breis agus 100 gnólacht nuathionscanta agus FBM — rud a éascaíonn rannpháirtíocht an réigiúin sa Chorn Gnó Cruthaitheach.

Garspriocanna: Chríochnaigh tionscadal SPECTRA ag deireadh 2024 agus d'éirigh go han-mhaith leis, na héachtaí seo a leanas ina measc:

- An mhistéir a bhaint den Earnáil Chruthaitheach agus teanga agus éiceachóras oibre a bhunú in Iarthar na hÉireann
- Ag tacú leis an gCorn Gnó Cruthaitheach agus ag glacadh páirte ann, áit ar éirigh le “Grá Chocolates” dul ar aghaidh go dtí na cluichí ceannais domhanda i gCóbánhávan
- Ag tabhairt gnólachtaí nuathionscanta cruthaitheacha agus infheisteoirí príobháideacha le chéile in dhá sheisiún “Sprint & Pitch”
- Plean Gníomhaíochta Sonraí Inscne a Fhorbairt do na Tionscail Chruthaitheacha

Nuálaíocht, Inbhuanaitheacht & Geilleagar Ciorclach

THREADS

Aidhm: Nuálaíocht in athúsáid dramhaíola teicstíle agus cumhacht a thabhairt d'fhiontair shóisialta.

Tionchar: Laghdaíonn sé dramhaíl teicstíle, cuireann sé cleachtais inbhuanaithe chun cinn, agus neartaíonn sé an geilleagar ciorclach trí ghníomhaíocht phobail.

Garspriocanna: Seoladh an tionscadal i mí Dheireadh Fómhair 2024. Díríonn Éire ar thacaíocht a thabhairt d'fhiontair shóisialta i réimse an gheilleagair chiorclaigh.

CIRCNETS

Aidhm: Laghdaigh truailliú plaisteach mara ó threalamh iscaireachta atá ag deireadh a ré.

Tionchar: Forbraíonn réitigh athchúrsála, leathnaíonn deiseanna geilleagair chiorclaigh i bpobail Cois cósta, agus maolaíonn truailliú mara.

Garspriocanna: Tuarascálacha comhthéacsúla curtha i gcrích:

- Tuarascálacha a chuireann comhthéacs ar chleachtais reatha, bearnaí agus féidearthachtaí curtha i gcrích
- Seimineár Gréasáin Trasnáisiúnta ar siúl le 85 duine i láthair.

GO NATURE POSITIVE!

Aidhm: Plean oibre a fhorbairt i dtreo geilleagar atá dearfach ó thaobh an dúlra de.

Tionchar: Bíonn tionchar aige ar chreataí beartais inbhuanaithe, téann sé chun leasa pobail agus timpeallachtaí áitiúla, agus cuireann sé maoirseacht chomhshaoil chun cinn.

Garspriocanna: Tháinig comhpháirtithe tionscadail le chéile chun plé a dhéanamh ar mhéadrachtaí bonnlíne chun dul chun cinn i dtreo dearfach nádúir a thomhas agus ar na chéad chéimeanna eile don tionscadal.

GH2M

Aidhm: Luas a chur le soghluaisteacht hidrigine glas.

Tionchar: Laghdaíonn sé astaíochtaí CO₂ san iompar, treoraíonn sé beartais hidrigine, agus tacaíonn sé le fás bonneagair hidrigine.

Milestones: Dea-chleachtais san Ísiltír curtha i láthair do Pháirtithe Leasmhara Éireannacha.

Fás Eacnamaíoch Dírithe ar Theicneolaíocht & Tacaíocht do FBManna

DIBEST

Aidhm: Tacaigh le micrifhiontair turasóireachta trí nuálaíocht dhigiteach.

Tionchar: Déanann sé iomaíochas a mhéadú, inbhuanaitheacht a chothú, agus líonra Geilleagair Ghoirm níos láidre a chur chun cinn i measc gnólachtaí teaghlaigh.

Garspriocanna: Cúrsa oiliúna ar líne forbartha do Mhicrifhiontair. 96 áit ar fáil ar an gclár – 35 as Éirinn

MOL EORPACH UM NUÁLAÍOCHT DHIGITEACH DATA2SUSTAIN

Aidhm: Treoir a thabhairt d'eagraíochtaí i gclaochlú digiteach.

Tionchar: Cuireann sé luas le glacadh digiteach, neartaíonn sé acmhainneacht nuálaíochta réigiúnach, agus scaipeann sé dea-chleachtais i measc páirtithe leasmhara poiblí agus príobháideacha.

Garspriocanna: Bainistíocht leanúnach cumarsáide, cothabháil suíomhanna gréasáin, dearadh agus tacaíocht imeachtaí

GRANDIS

Aidhm: Mná fiontraithe i dteicneolaíochtaí glasa agus digiteacha a chumhachtú.

Tionchar: Forbraíonn sé beartais atá cuimsitheach ó thaobh inscne de, spreagann sé fás inbhuanaithe, agus leathnaíonn sé deiseanna le haghaidh nuálaíochta faoi stiúir na mban.

Garspriocanna:

- Grúpa páirtithe leasmhara bunaithe
- Reáchtáladh comhairliúcháin chun na príomhdhúshláin atá roimh fhiontraithe baineann i Réigiún Iarthar na hÉireann a shainaithint.

EMBRAISME

Aidhm: Cabhrú le FBManna teicneolaíochtaí Intleacht Shaorga (IS) a ghlacadh.

Tionchar: Méadaíonn sé feasacht ar IS, géaraíonn sé scileanna glactha, agus feabhsaíonn sé rochtain ar mhaoiniú do ghnólachtaí réigiúnacha.

Milestones: Dea-chleachtais roinnte, foghlaim tosaigh faoi intleacht shaorga agus cibearshláid, agus pleanáil do gharspriocanna atá le teacht.

UNICORNQUEST

Aidhm: Bunaigh “Gleannta Beaga” chun dul i ngleic leis an imeacht teicneolaíochta ón Eoraip.

Tionchar: Cruthaíonn uirlisí beartais spriocdhírithe chun cuideachtaí teicneolaíochta a mhealladh agus a choinneáil, agus iad a oiriúnú ar fud réigiúin éagsúla chun nuálaíocht a threisiú.

Garspriocanna: Cuireadh anailís dhomhain i láthair ar an acmhainneacht atá ann do “Fhoraoisí Aonbheannach” i réigiúin éagsúla. Leagadh béim ar ullmhúcháin do Chistí Tosaithe Síil agus Réamh-Síil mar dhea-chleachtais.

REWARD

Aidhm: Oibríthe eolais a choinneáil agus a mhealladh.

Tionchar: Neartaíonn beartais coinneála lucht saothair, spreagann comhoibriú idir ollscoileanna agus an tionscal, agus cuireann chun cinn éiceachórais fiontraíochta.

Garspriocanna: Críochnaíodh Anailís mhionsonraithe ar an Status Quo agus roinneadh í le comhpháirtithe an tionscadail. D'aontaigh Fóram Scileanna Réigiúnach an Iarthair feidhmiú mar ghrúpa páirtithe leasmhara don tionscadal agus cuireadh i láthair iad mar dhea-chleachtas chomh maith.

Forbairt Beartais & Aistriú Eolais

VIADUCT

Aidhm: Cuspóirí teicneolaíochta a chur chun cinn.

Tionchar: Neartaíonn fiontraíocht i suíomhanna taighde agus cuireann sé creatlacha tacaíochta chun cinn d'fhiontair atá ag teacht chun cinn.

Garspriocanna: Críochnaíodh Tuarascáil Anailíse Idir-réigiúnach ina leagtar amach deiseanna agus dúshláin maidir le cruthú Eagraíochtaí Taighde-Déanta i Réigiún an Iarthair agus cuireadh i láthair na bpáirtithe leasmhara í.

ASTRIC

Aidhm: Tallann a mhealladh trí léargais nuálaíochta a fheabhsú.

Tionchar: Úsáideann cur chuige atá bunaithe ar shonraí chun eolas a chur ar fáil do cheapadh beartais, rud a neartaíonn éiceachórais nuálaíochta áitiúla sa deireadh.

Garspriocanna: Le trí bliana anuas, d'fhorbair tionscadal RIV i Västerbotten na Sualainne an tsamhail METRIC (Tomhas ar Chumas Nuálaíochta Réigiúnaí). Tá dhá sheisiún oiliúna faighte ag comhpháirtithe Éireannacha ar an uirlis METRIC. In 2025, cabhróidh “taispeántas tapa” ar roinnt táscairí le láidreachtaí agus laigí a aithint laistigh dár n-éiceachóras nuálaíochta réigiúnach.

Future Strategic Actions: Gníomhartha Straitéiseacha Todhchaí

Clár Rannpháirtíochta Eorpach

Ag féachaint chun cinn, tá sé beartaithe ag CFI cur leis na héachtaí seo in 2024 tríd an gClár Rannpháirtíochta Eorpach a leathnú. Leanfaidh an tionscnamh ilbhliantúil seo de bheith ag luasghéarú forbairt tionscadal nua, ag leathnú cumais an diaspóra, agus ag cruthú conairí nua do phobail, do ghnólachtaí agus d'údaráis áitiúla chun rochtain a fháil ar dheiseanna atá maoinithe ag an AE. Trí na hiarrachtaí seo, táimid tiomanta fós a chinntiú go n-éireoidh le hiarthar na hÉireann go réigiúnach agus go domhanda araon, ag comhchuihbhiú freagrachtaí comhshaoil le fás eacnamaíoch láidir.

Tacaíocht CFI don Phlean Fiontraíochta Réigiúnach

Tacaíonn na Pleananna Fiontraíochta Réigiúnacha (REPanna), faoi stiúir na Roinne Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, le fás fiontar ar fud naoi réigiún in Éirinn. Rinne CFI Bainisteoir Cláir REP an Iarthair a óstáil in 2024, ag leanúint leis na hiarrachtaí chun forbairt réigiúnach a spreagadh. Seoladh pleananna an Iarthair agus an Iarthuaiscirt in 2022, agus leagtar amach iontu cuspóirí straitéiseacha agus gníomhartha sonracha, agus tacaíocht á fáil ag gach ceann acu ó ghrúpa oibre tiomnaithe.

Sa phictiúr seo, tá Cindy O'Brien, Abalone Chonamara Teoranta (sa lár), Siobhán McQuaid, Scoil Ghnó na Tríonóide (ar dheis), agus Helena Deane, Coimisiún Forbartha an Iarthair (ar chlé).

Príomhghníomhartha agus Bunspríocanna Inghnóthaithe in 2024

- Rinne CFI Ardoifigeach Feidhmiúcháin um Fhorbairt Réigiúnach a cheapadh, agus é de shainchúram aige tacú le hobair na bPleananna Fiontraíochta Réigiúnacha..
- Cuireadh tús le tionscadail faoi REP an Iarthuaiscirt ar nós léarscáil fiontraíochta don Iarthuaisceart agus malartán fiontraíochta 10X.
- Bhí toscaireacht ón ECFE ar an nGeilleagar Ciorclach ina hóstach ag CFI agus iad páirteach i misean trí lá le saineolaithe domhanda.
- I measc na bpríomhréimsí fócais, bhí measúnú a dhéanamh ar acmhainneacht an gheilleagair chiorclaigh, rialachas a neartú agus moltaí beartais a fhorbairt.
- Seoladh GoNaturePositive! i nGaillimh agus san Iarthuaisceart, ag comhtháthú prionsabail atá dearfach don dúlra sa Gheilleagar Gorm.
- Ghlac CFI páirt i gClár Domhanda Méadaithe CivTech Alliance, ag glacadh páirte ina choinbhinsiún bliantúil i Maidrid.
- Lean clár EDIH Data2Sustain, faoi stiúir Ollscoil Teicneolaíochta an Atlantaigh, ag tacú le digitiú do FBManna agus d'eagraíochtaí poiblí.
- Choinnigh CFI a ról mar chomhpháirtí comhlach i bPobail Eolais agus Nuálaíochta Pobail Eolais agus Nuálaíochta na hInstitiúide Eorpaí um Nuálaíocht & Teicneolaíocht (EIT) do thionscail chruithaitheacha.

Geilleagar Cruthaitheach

In 2024, neartaigh CFI a cheannaireacht maidir le tacú le geilleagar cruthaitheach an réigiúin agus é a fhás ag leibhéal an phobail. Léirigh comhoibrithe ar nós an eispéiris tumtha de chuid Chomhairle Contae Ráth Cruacháin agus Ros Comáin timpeall ar scéal tionscnaimh Oíche Shamhna—chomh maith le rannpháirtíocht an Fheisire Eorpach Maria Walsh i dtorthaí thionscnamh nuálaíochta cruthaitheach SPECTRA idir an Danmhairg agus an Ghearmáin—an neart lárnach réigiúnach seo.

Forbairt an Gheilleagair Chruthaitheach i Réigiún an Iarthair

Bhí sé ríthábhachtach do ghníomhaíochtaí 2024 tacú le FBManna trí chláir spriocdhírthe:

- **DIBEST:** Tá 30 frontar turasóireachta mara ag dul chun cinn trí thacaíochtaí claochlaithe digiteacha chun iomaíochas sa Gheilleagar Gorm a fheabhsú.
- **SPECTRA:** Bhain cruthaitheoirí réigiúnacha leas as ceardlanna dírithe ar nuálaíocht agus as “Sprint & Pitch Sessions,” agus as rannpháirtíocht an réigiúin sa Chorn Gnó Cruthaitheach, áit ar bhuaigh Grá Chocolates na Gaillimhe Corn na hÉireann, rud a léirigh acmhainneacht na dtionscal cruthaitheach áitiúil ar an ardán idirnáisiúnta.
- **GRANDIS:** Seoladh an clár nua seo chun tacú le fontraíthe bainneann i dteicneolaíochtaí glasa agus digiteacha, agus reáchtáladh a chéad cheardlann i mí na Nollag le rannpháirtíocht láidir ar fud an réigiúin.

Geilleagar Cruthaitheach san Eoraip

In 2024, fuair agus chuir CFI tionscadail Eorpacha leis téama an gheilleagair chruthaitheach ar luach > €3 milliún iad i bhfeidhm. D'oibrigh na tionscadail seo le páirtithe leasmhara áitiúla agus leis an bpobal cruthaitheach chun ábhar nua a fhorbairt agus úsáid na teicneolaíochta digití a mhéadú le haghaidh cruthaitheachta ealaíonta agus seachadadh táirgí araon. I measc na samplaí bhí comhoibriú tumoideachais Ráth Cruacháin le KAMK Finland, an tionscadal IMMERSE arna mhaoiniú ag Éire Ildánach chun teicneolaíochtaí AR/XR a thabhairt isteach do chruthaitheoirí áitiúla, agus Corn Gnó Cruthaitheach.

Todhchaí Chruthaitheach/ Inbhuanaitheacht

Rinne tionscadail ar nós N-LITE turasóireacht liteartha a chomhtháthú le teicneolaíocht tumtha chun rannpháirtíocht na hóige a chothú agus séasúr na turasóireachta a fhadú, go háirithe i bpobail oileáin na hÉireann trí chomhoibriú le grúpa óige Árann. Idir an dá linn, dhírigh tionscnaimh gheilleagair chiorclaigh ar nós CIRCNETS agus THREADS ar dhúshláin phráinneacha inbhuanaitheachta amhail dramhaíl teicstíle agus plaistigh mhuirí. Is minic a bhí cleachtóirí cruthaitheacha mar phríomhrannpháirtithe i réitigh athchúrsála agus i bhforbairt táirgí nua sna hiarrachtaí seo, rud a chuir béim ar acmhainneacht leathan earnáil chruthaitheach an réigiúin sa gheilleagar glas.

Dearadh Cruthaitheach

Faoin tionscadal Atlantic Tide, arna mhaoiniú ag Éire Ildánach, lean CFI ag obair le tionscal dearaidh an réigiúin chun eolas a aistriú agus deiseanna a leathnú. I measc na gcomhpháirtithe bhí Comhairle Contae Shligigh, Institiúid na nDearthóirí in Éirinn, agus CREW.

Cur Chun Cinn Réigiúnach

Comóradh 25 Bliain

25 Bliain a Cheiliúradh: Cruinniú Mullaigh Forbartha Réigiúnaí CFI

Rinne Coimisiún Forbartha an Iarthair comóradh ar 25 bliain ar an bhfód leis an gCruinniú Mullaigh Forbartha Réigiúnaí, “Reflect and Reignite”, a tionóladh i mí Dheireadh Fómhair ag Caisleán Chlaonlocha, Co. Liatroma. Thug an t-imeacht príomhpháirtithe leasmhara, ceannairí tionscail, agus lucht déanta beartas le chéile ó ar fud an réigiúin chun machnamh a dhéanamh ar an dul chun cinn a rinneadh le 25 bliain anuas agus chun tosaíochtaí a leagan síos don todhchaí. Bhí an tAire Dara Calleary, Aire Stáit ag an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, i láthair mar phríomhchainteoir, agus bhí an t-rioseoir Shane Coleman ina Fhear an Tí, ag cinntiú go raibh na díospóireachtaí fós suimiúil.

Bhí príomhóráid ag an gcruinniú mullaigh ón Dr Ernesto Sirolli, ceannaire aitheanta ar fud an domhain i bhforbairt phobail agus eacnamaíoch. Thug a sheisiún spreagúil smaointeoireachta, “Shut Up and Listen – How to Capture the Energy, Passion, and Intelligence of Local People,” léargas luachmhar ar chothú fiontraíochta agus fáis réigiúnach. Phléigh na painéil na garspriocanna a baineadh amach le 25 bliain anuas agus scrúdaigh siad na príomhdhúshláin atá romhainn. Roinn rannpháirtithe ar nós Joan Crawford ó Fáilte Ireland, Barry Comerford ó Sauleen Holdings, agus Jane McDaid ó THINKHOUSE a dtuairimí ar thionchar réigiúnach agus nuálaíocht.

Bhí an dara painéal, “A Future Balanced Region,” dírithe ar dheiseanna i réimse an fhuinnimh, na teicneolaíochta agus na mbeartas sóisialta, le ranníocaíochtaí ó shaineolaithe lena n-áirítear Nick Smoot ó Aesop Industries agus Val Cummins ó Simply Blue Group. Cuireadh clabhsúr leis an tráthnóna le máistir-rang leis an Dr Sirolli, ag soláthar creatlacha praiticiúla d’fhorbairt inbhuanaithe réigiúnach do na freastalaithe. Leag an t-imeacht seo béim ar an tábhacht a bhaineann le comhoibriú agus infheistíocht straitéiseach chun todhchaí rathúil a chinntiú do Réigiún an Iarthair.

Cruinniú Mullaigh Forbartha Réigiúnaí Comóradh 25 Bliain CFI

Tuarascáil: Bridging the Divide 25 Years of Transformation in the Western Region

The Western Development Commission marked a Rinne Coimisiún Forbartha an Iarthair ceiliúradh ar an ngarspíoc le tuarascáil neamhspleách dar teideal Bridging the Divide 25 Years of Transformant in the Western Region a rinne measúnú ar thionchar na heagraíochta ó bunaíodh í. Rinne Indecon scrúdú sa tuarascáil ar dhul chun cinn eacnamaíoch agus sóisialta agus dúshlán réigiúnacha leanúnacha á sainaithint ag an am céanna.

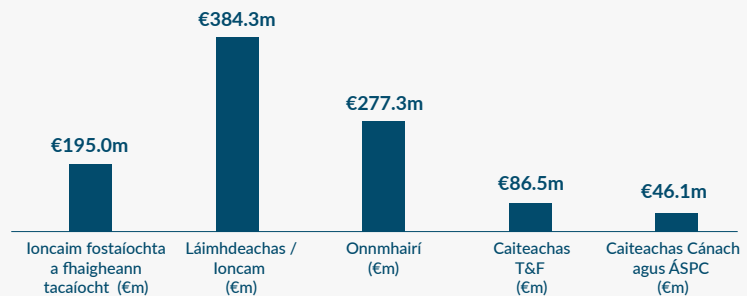
Léirigh na torthaí dul chun cinn suntasach eacnamaíoch i Réigiún an Iarthair, agus gnólachtaí faoi thacaíocht an Stáit ag spreagadh fás láidir ioncaim, onnmhairí agus cruthú post. Tá feabhas curtha ag tionscnaimh thábhachtacha, amhail líonra na Mol Ceangailte, ar dheiseanna oibre iargúlta, ar gheilleagair áitiúla a neartú, agus ar iarrachtaí inbhuanaitheachta. Leanann frontair shóisialta de bheith ríthábhachtach i gcothú forbartha agus cuimsithe pobail. Cé go bhfuil leibhéal ioncaim fós faoi bhun an mheáin náisiúnta, léirigh an tuarascáil go bhfuil acmhainneacht shoiléir sa réigiún le haghaidh tuilleadh infheistíochta agus nuálaíochta.

Tionchair Dhíreacha Eacnamaíoch na gCuideachtaí arna dtacú ag CFI

35,438*

Fostaíocht (CLAnna) ó 1999-2023 (3,851 in 2023)

€195.0m

Ioncaim fostaíochta a dtacaítear leo (€m) in 2023

€384.3m

Láimhdeachas / Ioncam (€m) in 2023

€277.3m

Onnmhairí (€m) in 2023

€86.5m

Caiteachas T&F (€m) in 2023

€46.1m

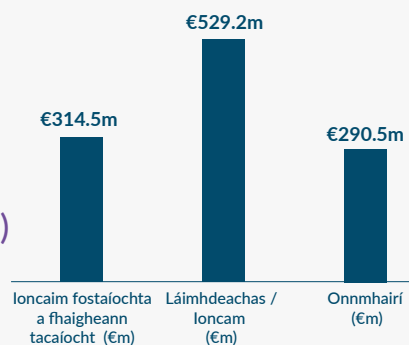
Caiteachas Cánach agus ÁSPC (€m) in 2023

Achoimre ar Thionchair Eacnamaíoch Níos Leithne (Indíreacha agus Spreagtha) na gCuideachtaí a fhaigheann Tacaíocht ó CFI (tríd an CII agus gníomhaíochtaí forbartha réigiúnacha)

66,102

Fostaíocht (CLAnna) ó 1999-2023 (7,292 in 2023)

€314.5m

Ioncaim fostaíochta a dtacaítear leo (€m) in 2023

€290.5m

Láimhdeachas / Ioncam (€m) in 2023

€290.5m

Onnmhairí (€m) in 2023

Foinse: Anailís Indecon ar shonraí suirbhé, sonraí arna soláthar ag CFI agus tuarascálacha bliantúla
Nóta: * Figiúr bunaithe ar bhlianta CLA (dá mbeadh post ag an duine céanna i gcuideachta a fuair tacaíocht ó CFI ar feadh 20 bliain, mheasfaí é seo mar 20 bliain CLA)

Imeachtaí / Comhpháirtíochtaí

Urraíocht agus Comhóstáil CFI ar Phríomhimeachtaí in 2024

Chomh maith lena cheiliúradh 25 bliain, bhí ról suntasach ag Coimisiún Forbartha an Iarthair i dtaca le gnólachtaí, nuálaíocht agus fiontraíocht réigiúnacha agus náisiúnta a thacú trí urraíochtaí agus comhpháirtíochtaí imeachtaí. I rith na bliana, rinne CFI comhóstáil agus urraíocht ar raon éagsúil imeachtaí a bhí ailínithe lena mhisean chun fás eacnamaíoch a chur chun cinn, comhoibriú a chothú, agus deiseanna a aibhsiú i Réigiún an Iarthair agus níos faide i gcéin.

Buaicphointe tábhachtach ab ea Fóram Gnó Idir-Cheilteach, a tionóladh in Éirinn den chéad uair sular fhill sé ar Lorient. Neartaigh an fóram seo naisc ghnó idirnáisiúnta agus léirigh sé acmhainneacht Réigiún an Iarthair ar an ardán domhanda. Thacaigh CFI chomh maith leis an gcéad Chorn Gnó Cruthaitheach, tionscnamh a dhíríonn ar nuálaíocht a chothú laistigh de na tionscail chruthaitheacha, chomh maith le Cruinniú Mullaigh Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, a thug ceannairí le chéile i réimse na teicneolaíochta agus na fiontraíochta. I measc na rannpháirtíochta breise, bhí rannpháirtíocht i gCruinniú Mullaigh Foghlama Sóisialta Ionad SLICK AIM, inar scrúdaíodh samhlacha nua oideachais agus forbartha lucht saothair, agus Fóram Dargan, ardán le haghaidh plé

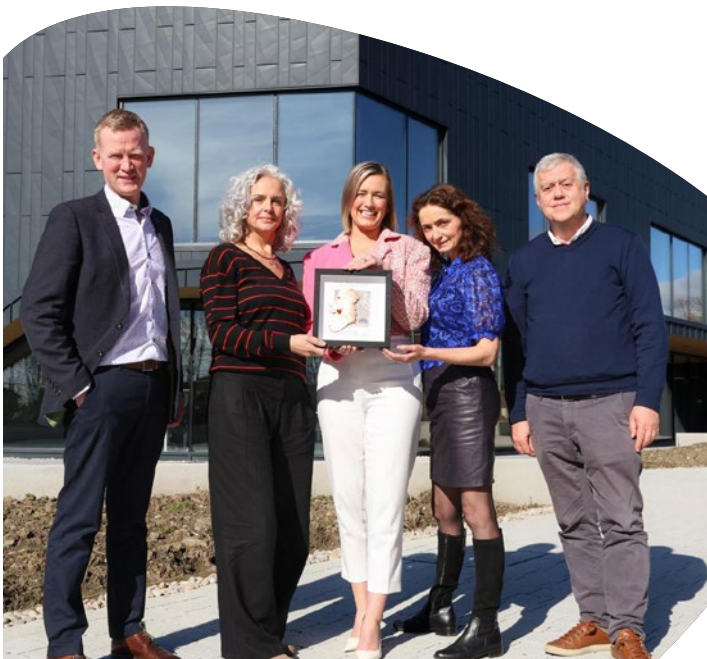
eacnamaíoch agus beartais. Chomh maith leis sin, bhí ról ag CFI i dtacaíocht a thabhairt do lucht saothair iargúlta agus digiteach atá ag fás in Éirinn trína rannpháirtíocht i gCruinniú NomadÉire.

Bhí fiontraíocht na mban ina príomhfhócas ag Cruinniú Mullaigh Awaken Angels Sheventures, áit ar tháinig bunaitheoirí agus infheisteoirí mná le chéile chun nuálaíocht agus rath gnó a spreagadh. Ina theannta sin, thacaigh CFI leis na Dámhachtainí .ie, ag aithint éachtaí i dtírdhreach digiteach na hÉireann, agus leis an gCruinniú Mullaigh um Leathnú Gnó Idirnáisiúnta 2024, a chuir ardán ar fáil do ghnólachtaí a scála suas chun deiseanna idirnáisiúnta a iniúchadh.

Chun forbairt ghnó réigiúnach a chur chun cinn, chuaigh CFI i gcomhpháirtíocht le Cumann Tráchtála na Sionainne le haghaidh seisiún Lóin agus Foghlama, ag tairiscint léargais agus deiseanna líonraithe do ghnólachtaí áitiúla. Trí pháirt ghníomhach a ghlacadh sna himeachtaí seo, neartaigh an WDC a thiomantas chun forbairt eacnamaíoch a spreagadh, fiontraíocht a thacú, agus Réigiún an Iarthair a shuíomh mar mhol dinimiciúil agus réamhbhreathnaitheach do ghnó agus nuálaíocht.

Gillian Buckley, CFI, Ian Barrett, Stúirthóir Shannon Chamber, Peter Murphy, Bainisteoir Margaíochta El Electronics, Allan Mulrooney, CFI

Corn Gnó Cruthaitheach – Grá Chocolates

Moving West: Rath an Réigiúin á léiriú ar TG4

Chomhoibrigh Coimisiún Forbartha an Iarthair le Dundara Television & Media agus le hÚdarás Áitiúla chun an tríú séasúr de Moving West a chur ar TG4 in 2024. Ag craoladh ón 15 Deireadh Fómhair, dhírigh an tsraith ar dhaoine aonair agus ar theaghlaigh a bhog go dtí an tIarthar agus an tIarthuaisceart, ag tabhairt aird ar a n-aistear pearsanta agus gairmiúil.

Agus Mary Kennedy ina láithreoir, léirítear scéalta spreagúla ó fhiontraithe, gairmithe, agus cruthaitheoirí sa tsraith sé eipeasóid seo, ag léiriú acmhainneacht eacnamaíoch agus cáilíocht na beatha sa réigiún. Bhí tírdhreacha áille, pobail fháilteacha, agus deiseanna gairme ina dtéamaí lánacha.

Le tacaíocht ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus ó roinnt comhairlí contae, ba iarracht chomhoibríoch í Moving West chun fás réigiúnach a chur chun cinn. Neartaigh sé ról na n-údarás áitiúil agus CFI maidir le timpeallacht a chothú inar féidir rath a bheith ar dhaoine lasmuigh de mhórionaid uirbeacha.

Le scéalaíocht mhealltach, d'éirigh le Moving West an réigiún a chur i láthair mar cheann scríbe den scoth dóibh siúd atá ag lorg deiseanna nua agus ardchaighdeán saoil.

Mary Kennedy – Moving West S3

Rialachas Corparáideach

Bunaithe tríd an Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair 1998, ní mór do CFI cloí le héagsúlacht oibleagáidí reachtúla ag an leibhéal náisiúnta agus AE, chomh maith le riachtanais riaracháin. Go sonrach, tá nósanna imeachta bunaithe ag CFI chun comhlíonadh na gceanglas sainiúil seo a leanas a chinntiú:

An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016

Ghlac an Bord leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016 agus chuir sé nósanna imeachta agus athbhreithnithe i bhfeidhm chun comhlíonadh an Chóid a chinntiú. Deimhníonn Cathaoirleach an Bhoird, i dtuarascáil ar leith a chuirtear faoi bhráid Aire na Roinne nó an Aire Forbartha Tuaithe agus Pobail ar bhonn bliantúil, go bhfuiltear ag cloí le ceanglais aonair an Chóid.

Bainistiú Riosca

In 2024, thug an Fhoireann Chorparáideach an Bord agus na fochoistí cothrom le dáta maidir le tionscnaimh bainistíochta riosca tábhachtacha, lena n-áirítear athbhreithniú ar an gcreat bainistíochta riosca. Ina theannta sin, tugadh isteach oiliúint soláthair, oiliúint cosanta sonraí, agus nuashonruithe ar bheartais chosanta sonraí. Bunaíodh fochoiste chun treoir straitéiseach a sholáthar maidir le croíchuspóir, fíis agus luachanna CFI chun cabhrú le tosaíochtaí a shocrú i réimsí cosúil le taighde agus forbairt réigiúnach, chun tacú le cultúr eagraíochtúil, agus chun monatóireacht a dhéanamh ar threochtaí seachtracha a mbíonn tionchar acu ar bhunchuspóir CFI. Bunaíodh fochoiste eile chun tacú le Ciste Infheistíochta an Iarthair chun dúshlán agus deiseanna a aithint chun an tionchar is fearr is féidir a bhaint astu.

I measc na bpríomhghníomhaíochtaí a críochnaíodh in 2024 bhí Athbhreithniú ar Chreat Riosca, forbairt ar Bheartas Calaoise, nuashonruithe ar an mBeartas Sócmhainní Seasta, agus cur i bhfeidhm an Bheartais Soláthair agus an Phlean Soláthair nuashonraithe (2024–2027).

An tAcht um Shaoráil Faisnéise 2014

Síníodh an tAcht um Shaoráil Faisnéise (SF) ina dhlí in 2014. Fóráiltear san Acht seo ceart dlíthiúil do dhaoine aonair rochtain a fháil ar fhaisnéis atá i seilbh comhlachtaí poiblí, a mhéid is féidir, i gcomhréir le leas an phobail agus leis an gceart chun príobháideachta. Tá tuilleadh eolais faoi chur i bhfeidhm na Saorála Faisnéise ag an WDC ar fáil ar ár suíomh gréasáin ag westerndevelopment.ie. Fuair CFI 3 iarraidh ar Shaoráil Faisnéise in 2024.

An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair 2005

I gcomhréir leis an Acht um Shábháilteacht, Sláinte, agus Leas ag an Obair, 2005, chuir CFI nósanna imeachta i bhfeidhm chun forálacha an Achta a chomhlíonadh agus d'ullmhaigh sé ráiteas sábháilteachta ina gcuimsítear gach gné a dhéanann difear do leas foirne agus cuairteoirí.

Íoc pras cuntas

Rialaítear íocaíocht sonrasc ag CFI leis an Acht um Íoc Pras Cuntas 1997, arna leasú ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) 2012 (I.R. Uimh. 580 de 2012). Forálann na rialacháin, a bhaineann go cothrom leis an earnáil phoiblí agus leis an earnáil phríobháideach, teideal uathoibríoch chun úis agus cúitimh má bhíonn íocaíocht as idirbhearta tráchtála mall (tar éis 30 lá ón dáta a fuarthas an íocaíocht). Is é beartas CFI a chinntiú go n-íoctar gach sonrasc go pras agus go ndéantar gach iarracht, ar aon dul le nósanna imeachta airgeadais cuí, a chinntiú go gcomhlíontar an cuspóir seo do sholáthraithe uile na heagraíochta. Tá rialuithe i bhfeidhm chun cinnteacht réasúnta, cé nach dearbhú iomlán é, a sholáthar i gcoinne neamhchomhlíonadh an Achta agus na rialachán.

Íocaíocht phras le soláthraithe

Tá CFI tiomanta dá chuid oibleagáidí a chomhlíonadh faoin Rialú Íoc Pras 15 lá, a tháinig i bhfeidhm an 1 Iúil 2011. Cinntíonn an fhoráil seo go ndéanfar íocaíochtaí le soláthraithe, i gcás gach sonrasc bailí a fhaightear, laistigh de 15 lá féilire. Tuairiscíonn CFI go ráithiúil ar chur chun feidhme na Rialach Íoc Pras 15 lá.

Soláthar

Tá Beartais Soláthair, Nósanna Imeachta agus Plean Soláthair forbartha agus curtha i bhfeidhm ag an CFI a shainordaíonn comhlíonadh chun ceanglais faoin gCreat Beartais Soláthair Poiblí Náisiúnta a chomhlíonadh. Déanann WDC a dhícheall a chinntiú go gcloítear go hiomlán leis na nósanna imeachta soláthair lena n-áirítear bunachar sonraí conartha agus córas monatóireachta i bhfeidhm chun soláthar neamhchomhlíonta a thuairisciú.

Tá athbhreithniú seachtrach tosaithe ag CFI ar a phróiseas soláthair agus a nósanna caiteachais chun a chinntiú go gcomhlíontar treoirlínte náisiúnta soláthair poiblí agus chun a ghníomhaíochtaí ceannaigh a dhéanamh níos éifeachtaí. Ina theannta sin, cuirtear oiliúint bhreise ar fáil don fhoireann.

Na hAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus 2001

Tá CFI clúdaithe ag treoirlínte an Achta um Eitic in Oifigí Poiblí, Stiúrthóireachtaí Ainmnithe agus Poist Ainmnithe laistigh de Chomhlachtaí Poiblí. De réir na dtreoirlínte, ní mór do bhaill an Bhoird

a ráitis leasa a chur faoi bhráid an Rúnaí gach bliain, agus cuirtear cóipeanna ar fáil freisin do Rúnaí an Choimisiúin ag an gCoimisiún um Chaighdeán in Oifigí Poiblí. Ina theannta sin, déanann baill foirne CFI i bpoist ainmnithe na rialacháin go léir a chomhlíonadh.

An tAcht um Nochtadh Cosanta 2014

Ní dhearnadh aon nochtadh cosanta do CFI in 2024.

Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998–2015

Tá CFI tiomanta do bheartas comhdheiseanna agus glacann sé cur chuige réamhghníomhach i leith an chomhionannais san eagraíocht. Tá roinnt scéimeanna á n-oibriú ag CFI a thugann roghanna don fhoireann maidir le freastal ar a riachtanais ghairme agus phearsanta, ar nós rochtain ar oiliúint, saoire staidéir, uaireanta oibre laghdaithe agus sosanna gairme. Tá beartas um Chearta an Duine, Comhionannas agus Dínit ag an Obair i bhfeidhm agus tá sé curtha in iúl don fhoireann ar fad.

Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 agus Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021

Tagann CFI faoi shainchúram Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003, a síníodh sa dlí an 14 Iúil 2003, chun creat reachtúil do sheirbhísí a sholáthar trí Ghaeilge.

Cinntimid go gcruthaímid timpeallacht fháilteach ina gcuirtear ar chumas ár ndaoine agus ár gcustaiméirí an Ghaeilge a úsáid. Cloímid le hAcht na dTeangacha Oifigiúla 2003, arna nuashonrú ag Acht 2021, agus cinntimid go bhfuil na foilseacháin riachtanacha uile ar fáil i mBéarla agus i nGaeilge araon.

Cairt na gCliaint

Leagtar amach i gCairt Cliaint CFI ár dtiomantas seirbhís ardchaighdeán a sholáthar dár gcustaiméirí agus tá sí ar fáil [anseo](#).

Iníúchadh agus rialachas

Chomhlíon CFI a chuid oibleagáidí airgeadais agus cánachais le linn 2024, agus lean Bord CFI ag maoirsiú éifeachtacht an Chórais Rialaithe Inmheánaigh ar fud na heagraíochta. Foilsítear an Ráiteas ar Rialú Inmheánach sna Ráitis Airgeadais Bhliantúla a ghabhann leis an tuarascáil seo. Tháinig Coiste Iníúcháireachta agus Riosca CFI le chéile 4 huaire in 2024 agus lean siad le maoirsiú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm an Phlean Iníúcháireachta Inmheánaí i rith 2023, ag díriú ar chur i bhfeidhm mholtaí oidhreachta Iníúcháireachta Inmheánaí a bhrú chun cinn, agus chuir gach ceann díobh go dearfach leis na socruithe dearbhaithe ar fud na heagraíochta.

An Bord

Bunaíonn an Bord treo straitéiseach an Choimisiúin, laistigh den chreat atá leagtha síos ag Acht CFI 1998, ag cinntiú an úsáid is fearr is féidir a bhaint as acmhainní chun a chuspóirí a bhaint amach.

Trí fhorghníomhú straitéisí a tharmligean chuig an mbainistíocht agus chuig na fochoistí, coinníonn an Bord maoirseacht ar ghníomhaíochtaí na heagraíochta. Ag cloí leis an Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995, agus leis an gCód Cleachtais um Chomhlachtaí Stáit a Rialú, 2016, caithfidh comhaltaí Ráiteas Leasa a chur faoi bhráid an Choimisiúin um Chaighdeán in Oifigí Poiblí agus an Rúnaí. Cloíonn CFI le beartais an rialtais ar phá feidhmeannaigh agus fostaithe, mar aon le treoirlínte maidir le táillí chomhaltaí an Bhoird.

Amhail an 31 Nollaig 2024, bhí 11 chomhaltaí: 5 fear (45%) agus 6 bean (55%) ar an mbord. Suas go dtí an 21 Lúnasa 2024, bhí dáileadh cothrom de 6 fhear (50%) agus 6 bhean (50%) ar an mbord. Mar thoradh air sin, comhlíonann an Bord sprioc an Rialtais maidir le hionadaíocht íosta de 40% a bhaint amach de gach inscne i gcomhaltaí Boird Stáit. Tá folúntas amháin ar an mbord faoi láthair, folúntas a líonfar in 2025.

Ag freastal ar riachtanais ghinearálta na hearnála poiblí

Mar chomhlacht poiblí, táimid tiomanta dár ndualgas a chomhlíonadh chun idirdhealú a dhíchur, comhionannas deiseanna agus cóireála a chur chun cinn, agus cearta daonna na ndaoine a bhfreastalaímid orthu agus ár bhfoirne araon a chosaint. I rith na bliana, d'fhorbraíomar beartas um Chearta an Duine agus Comhionannas chun

creat a sholáthar chun prionsabail chearta an duine agus an chomhionannais a chomhtháthú inár mbeartais, inár gcleachtais agus inár bpróisis chinnteoireachta. Cinntíonn an polasaí seo go n-urramaíonn, go gcosnaíonn agus go ndéanann ár n-eagraíocht cearta daonna gach duine a chomhlíonadh a mbíonn tionchar ag ár ngníomhartha agus ár seirbhísí orthu. Chun tacú leis seo, thugamar isteach roinnt fo-bheartas, lena n-áirítear an Beartas Dínite & Measa, an Beartas Éagsúlachta & Cuimsithe, an Beartas Comhionannais Inscne, an Beartas Comhdheiseanna, an Beartas Cuimsithe Míchumais, an Beartas um Chóiríocht Réasúnta, an Beartas Míosta & Sos Míostraithe, agus an Beartas um Fhéiniúlacht agus Léiriú Inscne.

Ina theannta sin, chuireamar oiliúint Dínite & Measa ar fáil do gach ball foirne chun tuiscint chomhroinnte ar na luachanna seo a chinntiú agus chun timpeallacht measúil, chuimsitheach a chothú. Leanfaimid orainn na spriocanna atá leagtha amach i gCuid 5 den Acht um Míchumas 2005, lena gceanglaítear ar chomhlachtaí poiblí freastal ar riachtanais daoine faoi mhíchumas, a shárú. Léiríonn ár suirbhé foirne is déanaí gur daoine faoi mhíchumas, mar a shainmhínítear san Acht um Míchumas 2005, iad 10% dár bhfoireann.

I gcomhréir le prionsabail an chomhionannais agus na cuimsitheachta, tá beartais oibre solúbtha curtha i bhfeidhm againn chun freastal ar riachtanais éagsúla ár bhfoirne. Spreagann ár mBeartas um Chianobair ar dTús baill foirne chun oibriú go cianda mar an rogha réamshocraithe, rud a chuireann solúbthacht agus cothromaíocht oibre is saoil chun cinn. Cuirimid Saoire Ghairme ar fáil chomh maith agus glacaimid le cleachtais oibre solúbtha amhail saoire thuismitheoirí, comhroinnt poist, agus uaireanta solúbtha chun a chinntiú go léiríonn ár mbeartais riachtanais éagsúla ár lucht saothair. Ceaptar na tionscnaimh seo chun tacú le baill foirne cothromaíocht

a bhaint amach idir a bhfreagrachtaí gairmiúla agus pearsanta agus cloí leis na treoirlínte atá leagtha amach i gCiorcláin ábhartha.

Mar chuid dár n-iarrachtaí freagrachta sóisialta, táimid tiomanta go mór do thacú le sláinte mheabhrach agus folláine ár bhfoirne. Tá roinnt tionscnamh tugtha isteach againn atá dírithe ar thacaíocht sláinte meabhrach, lena n-áirítear rochtain ar Chlár Cúnaimh d'Fhostaithe (EAP) agus cláir folláine rialta atá dírithe ar chothromaíocht shláintiúil oibre is saoil a chur chun cinn. Ceaptar na tionscnaimh seo chun timpeallacht thacúil a chruthú ina mbraitheann baill foirne go bhfuil meas orthu agus go bhfuil siad ullmhaithe chun a bhfolláine mheabhrach agus mhothúchánach a bhainistiú. Trí thosaíocht a thabhairt don fholláine agus don tsláinte mheabhrach, tá sé mar aidhm againn ionad oibre dearfach agus táirgiúil a chothú do gach duine.

Ár bhFreagra ar Ghníomhaíocht ar son na hAeráide

Tá CFI tiomanta D'obair a dhéanamh i dtreo sprioc an Rialtais de 51% laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaint faoi 2030 i gcomparáid le leibhéal bhonnlíne 2016-2018 agus feabhas 50% a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh faoi 2030. I gcomhréir le Sainordú Gníomhaithe ar son na hAeráide 2022, tá CFI tiomanta d'inbhuanaitheacht agus d'éifeachtúlacht fuinnimh. I gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Ros Comáin, tá uasghráduithe á ndéanamh ár gceanncheathrú i dTeach Dillon, Bealach an Doirín, lena n-áirítear suiteáil caidéal teasa, inlíú feabhsaithe, agus feabhsuithe ar fhuinneoga chun éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus astaíochtaí a laghdú.

Chun freastal ar riachtanais Shainordú na hEarnála Poiblí um Gníomhú ar son na hAeráide 2023, d'fhorbair CFI **Treochlár um Gníomhú ar son na hAeráide**, ina leagtar amach ár spriocanna maidir le héifeachtúlacht fuinnimh agus laghdú astaíochtaí. Rinne an Bord an treochlár seo a cheadú agus cuireadh faoi bhráid Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann agus na Roinne Forbartha Tuaithe agus Pobail é. Tá struchtúir rialachais maidir leis an Treochlár a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear:

- Freagracht as feidhmíocht fuinnimh a shannadh do Cheann Gnáthaí Corparáideacha
- Foireann Ghlas a Bhunú
- Laghdú ar phróisis pháipéarbhunaithe, lena n-áirítear córas ceannaigh gan pháipéar a tugadh isteach in 2023
- Ag leasú ár mBeartas Soláthair chun tacú le Soláthar Poiblí Glas
- Tuairisciú trí Chóras Monatóireachta agus Tuairiscithe (M&T) Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann

Trí thaighde beartais, leanann CFI ag spreagadh tionscnamh amhail *Making the Transition to a Low Carbon Society in the Western Region* agus *Sustainable Mobility Index for Rural Towns*, ag díriú ar laghdú astaíochtaí agus ar iompar inbhuanaithe. Ina theannta sin, tacaíonn tionscadail AE amhail CirNet (athchúrsáil plaisteach mara) agus THREADS (athchúrsáil dramhaíola teicstíle) tuilleadh lenár dtiomantas don inbhuanaitheacht agus don gheilleagar ciorclach. Cloímid chomh maith le **Ciorclán 01/2020** trí astaíochtaí aerthaistil a thaifeadh, iad a luacháil bunaithe ar ráta Cánach Carbóin na hÉireann, agus méid coibhéseach a chur leis an gCiste um Gníomhú ar son na hAeráide.

Mar eagraíocht **Cianobair Ar dtús**, tá sé mar aidhm againn ár lorg carbóin a laghdú trí thaisteal a laghdú agus obair iargúlta a spreagadh. Cé go mbíonn gá le taisteal uaireanta, is é an cur chuige atá againn ná a thionchar a íoslaghdú, agus astaíochtaí ar bith a bhaineann leis a fhritháireamh mar atá leagtha amach i gCiorclán 01/2020. Cuidíonn an straitéis seo linn astaíochtaí foriomlána a laghdú agus solúbthacht á tairiscint ag an am céanna dár bhfoireann.

Ráitis Airgeadais Iniúchta Don Bhliain dar Chríochan 31 Nollaig 2024

Eolas faoi Choimisiún Forbartha an Iarthair	x
Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Choimisiúin	x
Tuarascáil an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	x
Ráiteas ar Rialú Inmheánach	x
Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe	x
Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach	x
Ráiteas ar an Staid Airgeadais	x
Ráiteas ar Shreabhadh Airgid	x
Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais	x

Coimisiún Forbartha an Iarthair Eolas

Cathaoirleach:

An tUasal Eugene Cummins

Members:

Breda Fox, Uasal
Audrey Crummy, Uasal
An tUas. Niall O'Donnellan
Sandra Divilly Nolan, Uasal
Mary Mc Kenna, Uasal
An tUas. Mícheál Heaney
An tUas. Eoin Motherway
An tUas. Patrick Duffy
Mary Coyne, Uasal
An. tUas. Edmund Jennings
Aisling Meehan, Uasal

Baincéirí:

Banc na hÉireann
Bealach an Doirín
Co. Ros Comáin
F45 EA34

Permanent TSB Plc.
56-59 Faiche Stiofáin
Baile Átha Cliath 2
D02 H489

Bainc-Aontas Éireann
Bóthar Thuama
Gaillimh
H91 PR83

Iníúcháirí:

Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste
3A Sráid an Mhéara Uachtarach
An Port Thuaidh
Baile Átha Cliath 1
D01 PF72

Dlíodóirí:

Byrne Wallace, Dlíodóirí
88 Sráid Harcourt
Baile Átha Cliath 2
D02 DK18

Mason Hayes Curran LLP
Teach an Bhruaigh Theas
Sráid na Bearú
Baile Átha Cliath 4
D04 TR29

Ráiteas Rialachais agus Tuarascáil Chomhaltaí an Choimisiúin 2024

Rialachas

Bunaíodh Bord (dá dtagraítear anseo comhaltaí an Choimisiúin) Choimisiún Forbartha an Iarthair (CFI) faoin Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998 mar atá leagtha amach in Alt 9 den Acht seo. Leagtar amach feidhmeanna an Choimisiúin in Alt 8 den Acht. Tá comhaltaí an Choimisiúin cuntasach leis an Aire Forbartha Tuaithe agus Pobail agus tá siad freagrach as dea-rialachas a chinntiú agus tugann sé faoin tasc seo trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan amach agus cinntí straitéiseacha a dhéanamh faoi na príomh-shaincheisteanna gnó go léir. Tá an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus an fhoireann ardbhainistíochta freagrach as bainistíocht, rialú agus stiúradh CFI ó lá go lá.

Caithfidh an POF agus an fhoireann bainistíochta sinsearaí an treorú straitéiseach foireann a thugann comhaltaí an Choimisiúin a leanúint, agus caithfidh siad a chinntiú go mbíonn tuiscint shoiléir ag comhaltaí an Choimisiúin go léir ar na príomhghníomhaíochtaí agus na príomhchinntí a bhaineann leis an ngníomhaireacht, agus le haon rioscaí suntasacha is dóchúil a thiocfaidh aníos. Gníomhaíonn an POF mar idirchaidreamh díreach idir an Coimisiún agus bainistíocht CFI.

Freagrachtaí Chomhaltaí an Choimisiúin

Tá comhaltaí an Choimisiúin, i dteannta a chéile, freagrach as maoirseacht a dhéanamh ar Choimisiún Forbartha an Iarthair agus inbhuanaitheacht an Choimisiúin a chinntiú. Déantar cinntí i ndiaidh eolas cuí a bheith curtha ar fáil do chomhaltaí an Choimisiúin agus aird chuí a thabhairt ar na rioscaí aitheanta tríd an bpróiseas bainistíochta riosca. Tá sceideal forchoimeáda nithe nach mór a bhreithniú, lena n-áirítear:

- Dearbhú leasanna
- Tuarascáil an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin
- Tuarascálacha ó choistí
- Tuarascálacha airgeadais/tuarascálacha bainistíochta
- Míreanna maidir le Rialachas Corparáideach
- Míreanna le plé
- Míreanna le tabhairt faoi deara

Ceanglaítear in Alt 22(1) d'Acht Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998 ar chomhaltaí an Choimisiúin gach cuntas cuí agus rialta a choimeád ar airgead a fuair sé nó a chaith sé i cibé foirm agus maidir leis na tréimhsí cuntasáíochta sin a fhaomhfaidh an tAire, le toiliú an Aire Airgeadais.

Agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú, ceanglaítear ar chomhaltaí an Choimisiúin an méid seo a leanas a dhéanamh:

- beartais chuntasaíochta iomchuí a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach
- A chinntiú go mbíonn aon bhreithiúnais agus meastacháin a dhéantar réasúnta agus stuama
- A lua cibé acu ar cloíodh nó nár cloíodh le caighdeáin infheidhme chuntasaíochta, faoi réir aon imeachtaí ábhartha a nochtar agus a mhínítear sna ráitis airgeadais
- A chinntiú go dtugtar sna ráitis airgeadais léiriú fíor agus cóir ar fheidhmíocht airgeadais agus staid airgeadais CFI ag deireadh na bliana
- Na ráitis airgeadais a réiteach ar bhonn gnóthas leantach, mura cuí a mheas go leanfaidh an Coimisiún de bheith ag oibriú

Tá comhaltaí an Choimisiúin freagrach as leabhair chuntais leordhóthanacha a choimeád ina nochtar, le cruinneas réasúnta ag tráth ar bith, a sheasamh airgeadais agus a chuireann ar a chumas cinnte a dhéanamh de go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 22(1) d'Acht Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998. Tá comhaltaí an Choimisiúin freagrach as coimeád agus iomláine an eolais chorparáidigh agus airgeadais ar láithreán gréasáin CFI.

Tá comhaltaí an Choimisiúin freagrach as an tuarascáil bhliantúil agus an buiséad a fhaomhadh. Tugtar faoi mheastóireacht ar fheidhmíocht CFI trí thagairt a dhéanamh don tuarascáil bhliantúil agus an buiséad ar bhonn míosúil agus ráithiúil ag cruinnithe an Choimisiúin.

Tá comhaltaí an Choimisiúin freagrach, chomh maith, as a shócmhainní a chosaint agus, dá bhrí sin, as dul i mbun bearta réasúnta chun cosc a chur ar chalaíochtaí agus ar neamhrialtachtaí eile nó iad a bhrath.

Measann comhaltaí an Choimisiúin go dtugtar i ráitis airgeadais CFI léiriú fíor agus cóir ar fheidhmíocht airgeadais agus ar staid airgeadais CFI an 31 Nollaig 2023.

Struchtúr an Choimisiúin

Tá sa Choimisiún Cathaoirleach agus an líon sin gnáthchomhaltaí nach mó ná 11 chomhalta, faoi mar a chinnfidh an tAire. Ceapann an tAire an Cathaoirleach agus gnáthchomhaltaí an Choimisiúin le toiliú an Aire Airgeadais agus sealbhaíonn siad oifig ar feadh tréimhse 3 bliana ón dáta ceaptha.

Tá comhaltaí an Choimisiúin sásta go bhfuil a comhaltaí saor ó aon ghnó nó caidreamh eile a d'fhéadfadh tionchar ábhartha a imirt ar, nó a bhféadfadh gur dhóchúil go n-imreoidís tionchar ábhartha ar, fheidhmiú a mbreithiúnais neamhspleách.

Déanann gach comhalta den Choimisiún aon leas a nochtadh agus ní bhíonn siad i láthair nuair a bhíonn plé agus cinntí á ndéanamh ag an gCoimisiún nuair nach mbíonn siad ar aon intinn faoi rud éigin nó nuair a bhíonn leas díreach nó indéach acu, faoi mar a cheanglaítear sa Chód Cleachtais.

Tionóladh 8 gcruinniú an Choimisiúin in 2024.

Ar an 09 Eanáir 2024, cheap an tAire Forbartha Tuaithe agus Pobail Cathaoirleach agus 10 gcomhalta chuig an gCoimisiún.

Mionsonraítear sa tábla thíos tréimhse cheapacháin na gcomhaltaí a thug seirbhís i gcaitheamh 2024:

Tag.	Ainm	Ról	Dáta an Cheapacháin	Dáta deiridh an téarma
1	Eugene Cummins	Cathaoirleach	Eanáir 2024	Eanáir 2027
2	Sandra Divilly Nolan	Gnáthchomhalta	Samhain 2020*	Eanáir 2027
3	Mary McKenna	Gnáthchomhalta	Samhain 2020*	Eanáir 2027
4	Audrey Crummy	Gnáthchomhalta	Samhain 2020*	Eanáir 2027
5	Aisling Meehan	Gnáthchomhalta	Samhain 2020*	Eanáir 2027
6	Mary Coyne	Gnáthchomhalta	Samhain 2020*	Eanáir 2027
7	Eoin Motherway	Gnáthchomhalta	Eanáir 2024	Eanáir 2027
8	Breda Fox	Gnáthchomhalta	Eanáir 2024	Eanáir 2027
9	Mícheál Heaney	Gnáthchomhalta	Eanáir 2024	Eanáir 2027
10	Patrick Duffy	Gnáthchomhalta	Eanáir 2024	Eanáir 2027
11	Niall O'Donnellan	Gnáthchomhalta	Eanáir 2024	Eanáir 2027
12	Edmund Jennings	Gnáthchomhalta	Lúnasa 2018**	Lúnasa 2024

* athcheaptha mar Chomhalta den Choimisiún i mí Eanáir 2024

** chríochnaigh an téarma mar Chomhalta den Choimisiún i mí Lúnasa 2024

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

I gcomhréir leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) ba ghá do gach comhalta den Choimisiún Ceistneoir Féinmheasúnaithe a fhreagairt i nDeireadh Fómhair 2024 don bhliain go dtí deireadh théarma an Chomhalta den Choimisiún. Cuireadh na torthaí i láthair chomhaltaí an Choimisiúin ag a chruinniú ar an 18 Feabhra 2025.

Críochnaíodh measúnú seachtrach an Bhoird i Márta 2022 agus cuireadh tuarascáil faoi bhráid Chathaoirleach an Choimisiúin. Cuireadh plean gníomhaíochta le chéile in 2022 le dul i ngleic le roinnt de na moltaí sa tuarascáil agus cuireadh nuashonrú ar an dul chun cinn faoi bhráid an Bhoird an 18 Meitheamh 2024. De réir an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016), déanfar an chéad mheastóireacht sheachtrach eile ar an mBord go luath in 2025 agus meastar go gcuirfear tuarascáil i láthair faoin Samhradh.

Tá an dá fhochoiste seo a leanas bunaithe ag an mBord:

1. An Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (CIR)

Tá ar a laghad 3 chomhalta, ar 2 chomhalta den Choimisiún agus comhalta(i) seachtrach(a) ar a laghad díobh, an Cathaoirleach ina measc, sa Choiste Iniúchóireachta agus Riosca (an CIR). Is é ról an CIR tacú le comhaltaí an Choimisiúin maidir lena bhfreagrachtaí as saincheisteanna riosca, rialaithe agus rialachais agus dearbhaithe ghaolmhair. Tá an CIR neamhspleách ón mbainistíocht airgeadais a dhéantar ar CFI. Cinntíonn an CIR, ach go háirithe, go ndéantar monatóireacht ghníomhach agus neamhspleách ar na córais rialaithe inmheánaigh, gníomhaíochtaí iniúchóireachta ina measc. Tuairiscíonn an CIR le comhaltaí an Choimisiúin i ndiaidh gach cruinnithe agus cuireann sé tuarascáil ar fáil freisin go bliantúil do chomhaltaí an Choimisiúin ina dtugtar achoimre ar na conclúidí ón obair a rinneadh i rith na bliana.

Reáchtáladh 4 chruinniú den CIR in 2024. Seo a leanas baill an CIR le linn 2024:

Ainm	Dáta
Paul McGonigle - (Cathaoirleach & Comhalta Seachtrach)	Athcheaptha i mí Iúil 2024
Charlotte Craigie (Seachtrach)	Ceaptha i mí Feabhra 2023
Audrey Crummy (Comhalta den Choimisiún)	Athcheaptha i mí Feabhra 2024
Niall O'Donnellan (Comhalta den Choimisiún)	Ceaptha i mí Feabhra 2024
Sandra Divilly Nolan (Comhalta den Choimisiún)	Ceaptha i mí na Bealtaine 2024

2. An Painéal Comhairleach Cistí (PCC)

Tá 7 gcomhalta, 3 chomhalta den Choimisiún (Cathaoirleach an Choimisiúin san áireamh) agus 4 shaineolaí sheachtracha sa Phainéal Comhairleach Cistí (PCC).

Is é ról an PCC meastóireacht a dhéanamh ar iarratais a dhéantar le Ciste Infheistíochta an Iarthair (CII) agus cinntí a mholadh faoi infheistíocht tráchtála atá dírithe ar bhrabús a dhéanamh do chomhaltaí an Choimisiúin. Cabhraíonn an PCC le CII a chur chun cinn trí chabhrú le sreabhadh margaí ar ardchaighdeán a ghiniúint agus tacaíonn sé freisin le hoibriú éifeachtach CII.

Reáchtáladh 5 gcrúinniú den PCC in 2024. Seo a leanas comhaltaí an CIR le linn 2024:

Ainm	Dáta
Eugene Cummins (Cathaoirleach go dtí mí na Bealtaine 2024)	
Eoin Motherway (Cathaoirleach & Coimisiún Comhalta)	Ceaptha i mí na Bealtaine 2024
Mary McKenna (Comhalta den Choimisiún)	Athcheaptha i mí Feabhra 2024
Breda Fox (Comhalta den Choimisiún)	Ceaptha i mí Feabhra 2024
Mary Rogers (Comhalta Seachtrach)	Ceaptha i mí Eanáir 2024
Brian Reynolds (Comhalta Seachtrach)	Ceaptha i mí Aibreáin 2024
Mary Carty (Comhalta Seachtrach)	Athcheaptha i mí an Mhárta 2024
Gail Molloy (Comhalta Seachtrach)	Ceaptha i mí Dheireadh Fómhair 2023
Felim McNeela (Comhalta Seachtrach)	Críochnaíodh an téarma i mí an Mhárta 2024

Bunaíodh dhá fhochoiste i rith na bliana ina raibh comhaltaí den Choimisiún agus an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin.

1). Fochoistí Chiste Infheistíochta an Iarthair

In 2024, bunaíodh Fochoiste Chiste Infheistíochta an Iarthair chun tacú le Ciste Infheistíochta an Iarthair chun dúshláin agus deiseanna a aithint, agus an tionchar is mó agus ailíniú le spriocanna straitéiseacha a chinntiú.

Ceapadh na comhaltaí seo a leanas chuig Fochoiste Chiste Infheistíochta an Iarthair i mí an Mhárta 2024:

Fochoiste Chiste Infheistíochta an Iarthair
Eoin Motherway (Comhalta den Choimisiún)
Audrey Crummy (Comhalta den Choimisiún)
Niall O'Donnellan (Comhalta den Choimisiún)
Allan Mulrooney (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)

2). Fochoiste Forbartha Straitéise

In 2024, bunaíodh Fochoiste Forbartha Straitéise chun tacú le Coimisiún Forbartha an Iarthair agus é ag comhlíonadh a fhreagracht reachtúil maidir le planáil straitéiseach, agus béim á leagan ar fhorbairt agus ar fhás réigiúnach.

Ceapadh na comhaltaí seo a leanas chuig Fochoiste Chiste Infheistíochta an Iarthair i mí an Mhárta 2024:

Fochoiste Forbartha Straitéise
Eugene Cummins (Cathaoirleach an Choimisiúin)
Niall O'Donnellan (Comhalta den Choimisiún)
Máire McKenna (Comhalta den Choimisiún)
Allan Mulrooney (Príomhoifigeach Feidhmiúcháin)

Sceideal Freastail, Táillí agus Costas

Leagtar amach thíos sceideal freastail ar Chruinnithe an Choimisiúin agus an Choiste don bhliain 2024, na táillí agus na costas a fuair gach comhalta ina measc.

Comhaltaí den Choimisiún	Cruinniú Boird 8	CIR 4	PCC 5	Táillí 2024	Caiteachas 2024
Bord					
Eugene Cummins (Cathaoirleach)	8 de 8	-	2 as 2	€8,783	€2,582
Patrick Duffy	7 de 8	-	-	€5,855	€853
Breda Fox	6 as 8	-	4 as 5	€5,855	€765
Micheál Heaney	7 de 8	-	-	€5,855	€1,228
Niall O'Donnellan	8 de 8	4 de 4	-	€5,855	-
Edmund Jennings	5 de 5	-	-	€3,830	-
Mary McKenna	7 de 8	-	3 de 5	€5,855	€425
Sandra Divilly Nolan	8 de 8	1 de 3	-	€5,855	€813
Mary Coyne	7 de 8	-	-	€5,855	€1,623
Audrey Crummy	7 de 8	4 de 4	-	€5,855	-
Aisling Meehan	6 de 8	-	-	€5,855	€320
Eoin Motherway	6 de 8	-	3 de 3	€5,855	€2,042

	Cruinniú Boird 8	CIR 4	PCC 5	Táillí 2024	Caiteachas 2024
Comhaltaí Seachtracha					
Paul McGonigle	-	4 de 4	-	€1,400	-
Charlotte Craigie	-	4 de 4	-	€1,000	€491
Mary Rodgers	-	-	4 de 5	€1,000	-
Bryan Reynolds	-	-	1 de 4	-	-
Felim McNeela	-	-	-	-	-
Mary Carty	-	-	4 de 5	€1,000	€2,112
Gail Molloy	-	-	4 de 5	-	-
				€75,563	€13,254

Athruithe ar an bPríomhphearsanra

Níor tharla aon athrú ar an bPríomhphearsanra i gcaitheamh na bliana airgeadais.

Nochtadh a cheanglaítear sa Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016)

Tá comhaltaí an Choimisiúin freagrach as a chinntiú gur chomhlíon CFI riachtanais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (“an Cód”), amhail a d’fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i Lúnasa 2016. Éilítear sa Chód na nochtuithe seo a leanas a dhéanamh:

Miondealú ar Shochair Ghearrthéarmacha Fostaithe

Rangaítear sochair ghearrthearma fostaithe atá de bhreis ar €60,000 sna bandaí seo a leanas:

Banda Tuarastail (€) 2024	Líon Foirne	Banda Tuarastail (€) 2023	Líon Foirne
60,000 – 69,999	4	60,000 – 69,999	4
70,000 – 79,999	2	70,000 – 79,999	6
80,000 – 89,999	2	80,000 – 89,999	1
90,000 – 99,999	1	90,000 – 99,999	0
100,000 – 109,999	2	100,000 – 109,999	3
110,000 – 119,999	1	110,000 – 119,999	0

Nóta: Maidir leis an nochtadh faisnéise seo, áirítear le sochair ghearrthéarmacha fostaithe a bhaineann le seirbhísí a tugadh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, liúntais ragoibre agus íocaíochtaí eile a dhéantar thar ceann an fhostaí, ach níl ÁSPC fostóra san áireamh.

Costais Sainchomhairleoireachta

Áirítear le Costais Sainchomhairleoireachta an costas a bhí ar chomhairle sheachtrach a chur ar an mbainistíocht agus ní áirítear feidhmeanna 'gnó mar is gnách' a seachfhoinsíodh leo.

	2024 €	2023 €
Comhairle Dlí	76,951	2,257
Comhairle Airgeadais/Achtúireach	4,920	4,920
Seirbhísí Caidrimh Phoiblí/Margaíochta	46,811	112,537
Acmhainní Daonna	-	-
Costas Iomlán na Sainchomhairleoireachta	128,682	119,714

Costais Dlí agus Socruithe

De réir an tábla thíos, ní raibh aon chostais dlí sa tréimhse tuairiscithe i ndáil le costais dlí, socraíochtaí, imeachtaí comhréitigh agus eadrána a bhaineann le conarthaí le tríú páirtithe. Ní áirítear leis seo caiteachas a tabhaíodh maidir le comhairle dlí ghinearálta a fuair CFI, a nochtar sna Costais Sainchomhairleoireachta thuas.

	2024 €	2023 €
Táillí Dlí - Imeachtaí Dlí	-	-
Íocaíochtaí Réitigh agus Eadrána	-	-
Socruithe	-	-
Costais Dlí agus Socruithe	-	-

Caiteachas Taistil agus Cothabhála

Rangaítear costais Taistil agus Cothabhála mar seo a leanas:

	2024 €	2023 €
Intíre:		
Comhaltaí an Choimisiúin	13,254	11,771
Fostaithe	105,041	97,901
Idirnáisiúnta:		
Comhaltaí an Choimisiúin	-	-
Fostaithe	55,209	39,881
Costais Taistil agus Cothabhála Iomlán	173,504	149,553

Caiteachas Fáilteachais

Áirítear an caiteachas fáilteachais seo a leanas sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais:

	2024 €	2023 €
Fáilteachas Fostaithe	1,354	1,748
Fáilteachas Cliant	355	1,699
Caiteachas Iomlán ar Fháilteachas	1,709	3,447

Ceanglais Riaracháin agus Dlí:

Mar chuid den mhaoirseacht leanúnach a dhéanann comhaltaí an Choimisiúin ar an timpeallacht rialaithe in CFI, tugann an Fhoireann Bainistíochta Sinsearaí dearbhuithe dóibh maidir leis an timpeallacht dhlíthiúil agus rialála faoi mar a bhaineann sé le comhlachtaí poiblí, an méid seo a leanas ina measc:

An tAcht um Shaoráil Faisnéise, 2014

Foráiltear san Acht um Shaoráil Faisnéise, 2014 (SF) go bhfuil an ceart ag gach duine, faoi réir díolúintí áirithe a shonraítear san Acht, i leith an mhéid seo a leanas:

- Teach ar thaifid oifigiúla atá á gcoimeád ag Ranna Rialtais agus gach comhlacht poiblí a chomhlíonann forálacha Alt 6 den Acht.
- Go gceartófar eolas pearsanta atá á coimeád fúthu nó go nuashonraítear é, sa chás go bhfuil an t-eolas sin neamhiomlán, mícheart nó míthreorach.
- Cúiseanna a fháil a bhí le cinntí a rinne comhlachtaí poiblí a imríonn tionchar orthu.

Comhlíonann CFI an tAcht seo. Fuarthas cúig iarraidh SF in 2023 agus déileáladh le gach iarraidh laistigh den amfhráma reachtúil.

Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998-2015

Tá CFI tiomanta do bheartas comhdheiseanna agus glacann sé cur chuige dearfach i leith an chomhionannais agus na héagsúlachta san eagraíocht. Tá CFI tiomanta do chinntiú nach gcaitear le haol bhall foirne nó iarratasóir ar fhostaíocht le CFI, ar bhealach nach bhfuil chomh fabhrach céanna leis an mbealach a chaitear le haon duine eile ar fhorais inscne, stádas pósta, stádas teaghlaigh, gnéaschlaonta, creidimh, aoise, míchumais, cineáil, bhallaíocht phobal an lucht siúil nó ar aon fhorais eile nach mbaineann le dea-chleachtas fostaíochta. Baineann seo le hearcaíocht, dálaí oibre agus deiseanna forbartha gairm bheatha.

An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005

Leanann CFI de bhearta cuí a ghlacadh chun cosaint a thabhairt do shábháilteacht, sláinte agus leas gach fostaí agus cuairteora laistigh dá oifigí chun forálacha an Achta seo a chomhlíonadh. Níor tháinig aon timpistí intuairiscithe aníos in 2024.

An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995, agus an tAcht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001

De réir na nAchtanna thuas, thug Comhaltaí CFI Ráitis Leasanna i gcomhlíonadh fhorálacha na nAchtanna.

Na hAchtanna um Chosaint Sonraí, 1988 agus 2018 agus an Rialachán Ginearálta um Chosaint Sonraí (RGCS), 2018

Tá CFI tiomanta do shlándáil, rúndacht agus do chosaint na faisnéise pearsanta a phróiseálann sé, agus do chur chuige comhlíontach agus comhsheasmhach maidir le cosaint sonraí a sholáthar. Ní dhearnadh aon iarraitaí ar eolas faoi na hAchtanna agus na Rialacháin um Chosaint Sonraí in 2024.

An tAcht um Nochtadh Cosanta, 2014 agus an tAcht um Nochtadh Cosanta (Leasú) 2022

Tá Beartas um Nochtadh Cosanta i bhfeidhm ag CFI ina dtugtar cuntas soiléir ar na nósanna imeachta atá i bhfeidhm chun nochtadh cosanta a dhéanamh i gcomhréir leis an Acht um Nochtadh Cosanta, 2014. Tháinig an tAcht um Nochtadh Cosanta (Leasú), 2022 i bhfeidhm an 1 Eanáir 2023. Ní dhearnadh aon nochtadh cosanta do CFI in 2024.

Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003 agus Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021

Tagann CFI faoi shainchúram Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003, agus ina dhiaidh sin Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 a síníodh ina dhlí ar an 22 Nollaig 2022. I gcomhréir le hAlt 10 den Acht, foilsítear an Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais i nGaeilge agus i mBéarla.

Íoc Pras Cuntas

Rialaíonn an tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997 arna leasú ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2012 na sonraisc a íocann CFI. Foráiltear sna rialacháin, a bhfuil an fheidhm chéanna acu san earnáil phoiblí agus phríobháideach, do theidlíocht uathoibríoch d'ús agus do chúiteamh má dhéantar íocaíocht le haghaidh idirbhearta tráchtála go déanach (i ndiaidh 30 lá ón dáta faighte). Is é beartas CFI a chinntiú go n-íoctar gach sonrasc go pras agus go bhfuil gach iarracht á déanamh, ar aon dul le nósanna imeachta airgeadais cuí, lena chinntiú go n-íoctar gach soláthraí laistigh den amfhráma seo.

Íoc Pras le Soláthraithe

Tá CFI tiomanta dá chuid oibleagáidí a chomhlíonadh faoin Rial Íoc Pras laistigh de 15 lá, a tháinig i bhfeidhm an 1 Iúil 2011. Cinntíonn an fhoráil seo go ndéanfar íocaíochtaí le soláthraithe, i gcás gach sonrasc bailí a fhaightear, laistigh de 15 lá féilire. Tuairiscíonn CFI go ráithiúil ar chur chun feidhme na Rialach Íoc Pras 15 lá.

Is féidir breathnú ar thorthaí Íoc Pras le haghaidh 2023 ag an nasc seo a leanas:

<https://westerndevelopment.ie/about/prompt-payments/>

Taisteal agus Cothú

Rinneadh gach íocaíocht as taisteal agus cothú a rinneadh le comhaltaí Coimisiúin, comhaltaí coistí, POF agus foireann CFI ar aon dul le ciorcláin na Roinne Airgeadais agus na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe a rialaíonn taisteal agus cothú.

Tá Beartas agus Nósanna Imeachta CFI maidir le Taisteal agus Cothú cothrom le dáta agus léirítear iontu na rátaí reatha agus tá an fhoireann go léir ar an eolas ar a bhfreagrachtaí faoin mbeartas. Tá CFI airdeallach ar an ngá atá le barainneacht agus éifeachtúlacht a bhaint amach i ndáil le caiteachas ar thaisteal agus tá na riachtanais bheartais á gcomhlíonadh.

Treoirínte Pá an Rialtais

- Cloíonn CFI le Treoirínte Pá an Rialtais agus le socruithe na Roinne Forbartha Tuaithe agus Pobail maidir le luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin agus na bhfoistaithe.
- Cloítear le híocaíocht tháillí agus chostais chomhaltaí agus Chathaoirleach an Choimisiúin i ndáil leis na socruithe atá leagtha amach i dtreoirínte an Rialtais agus inár máthair-roinn.
- Tá sonraí maidir leis an luach saothair agus táillí/costais thuas le fáil sa Tuarascáil Bhliantúil agus sna Ráitis Airgeadais.
- Lean CFI lena thiomantas don Chomhaontú Seirbhíse Poiblí 'Ag Dul ó Neart' ('Building Momentum') 2024-2026.

An Cód Caiteachais Phoiblí

Tá cur chuige comhsheasmhach ag CFI maidir le ceanglais an Chóid Caiteachais Phoiblí. Sonraítear na príomhghnéithe um chur chun cinn atá mar bhonn agus taca leis an gcur chuige sa Phlean Soláthair:

- Cur le coigilteas éifeachtúlachta pleanáilte a dhírítear a bhaint amach sna Blianta Airgeadais amach romhainn.
- Tacú le tionscnaimh an Aonaid Náisiúnta Bheartais Soláthair.
- A chinntiú go bhfuil luach ar airgead á bhaint amach.
- Cabhrú le cuspóirí straitéiseacha CFI a chomhlíonadh.
- Rialú agus maoirseacht a léiriú i ndáil le húsáid cistí poiblí.

Cód Iompair

Tá an Cód Iompair á chomhlíonadh agus sínithe ag gach comhalta den Choimisiún.

Cúram Custaiméirí

Tá CFI tiomanta do sheirbhís ghairmiúil, éifeachtúil agus chúirtéiseach a sholáthar dá chliant de réir Chairt Chustaiméirí CFI agus Phrionsabail na Seirbhíse Ardchaighdeáin do Chustaiméirí. Tá cóip de Ráiteas Custaiméirí CFI ar fáil www.westerndevelopment.ie

Ní dheanadh aon ghearáin a rinne custaiméirí a thabhairt le fios ná a chur i gcuntas in 2024.

Idirbhearta Lasmuigh den Chlár Comhardaithe

Ní raibh aon idirbhearta lasmuigh den chlár comhardaithe idir dáta an chláir chomhardaithe agus dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Athbhreithniú Criticiúil Tréimhsiúil

Ar aon dul leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016), a cheanglaíonn ar mháthair-Ranna tabhairt faoi Athbhreithniú Criticiúil Tréimhsiúil ar a ngníomhaireachtaí gach 5 bliana. Thosaigh CFI an próiseas seo i rith 2022. Dírionn an t-athbhreithniú seo ar an gcás gnó leanúnach do CFI, ar a fheidhmíocht, a éifeachtúlacht, a éifeachtacht agus a shocruithe rialachais. Tá torthaí an athbhreithnithe ar feitheamh go fóill.

Cothromaíocht Inscne i mBallraíocht an Choimisiúin

Amhail an 31 Nollaig 2024, bhí 11 comhaltaí ar an mBord: 5 fear (45%) agus 6 ban (55%) ar an mbord. Suas go dtí an 21 Lúnasa 2024, bhí dáileadh cothrom de 6 fear (50%) agus 6 ban (50%) ar an mbord. Mar thoradh air sin, comhlíonann an Bord sprioc an Rialtais maidir le hionadaíocht íosta de 40% a bhaint amach de gach inscne i gcomhaltaí Boird Stáit. Tá an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail ag iarraidh an folúntas atá ann cheana féin ar an mBord a líonadh i rith na bliana seo chugainn.

Éifeachtúlacht agus Caomhnú Fuinnimh

Tá CFI tiomanta do gach iarracht is féidir a dhéanamh le bheith tíosach ar fhuinneamh, ag obair do dlúth le hÚdarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann chun sprioc an Rialtais maidir le laghdú 50% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaint amach faoi 2030 i gcomparáid le leibhéal bhonnline 2016-2018, agus chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú 50% faoi 2030. In 2024, i gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Ros Comáin, cuireadh tús le tionscadal uasghrádaithe fuinnimh inár n-oifigí ceanncheathrún i dTeach Dillon, Bealach an Doirín, lena n-áirítear suiteáil caidéil teasa agus insliú feabhsaithe agus uasghráduithe fuinneoige a fheabhsóidh éifeachtúlacht fuinnimh go mór agus a laghdóidh astaíochtaí.

Leagann Treochlár Gníomhaíochta Aeráide CFI bealach soiléir amach chun ár spriocanna agus cuspóirí fuinnimh agus dícharbónaithe a bhaint amach mar atá leagtha amach i Sainordú Gníomhaíochta Aeráide na hEanála Poiblí. Éascaíonn ár dTreochlár Gníomhaíochta Aeráide comhtháthú inbhuanaitheachta agus gníomhartha aeráide i straitéis eagraíochtúil agus ina oibríochtaí de chuid CFI.

Comhionannas, Éagsúlacht & Cuimsiú

Tá CFI tiomanta do thimpeallacht a chothú ina bhfuil Comhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú lárnach sa chaoi a n-oibrímid le chéile. Tá an clár oibre seo agus tionscnaimh nua á n-athbhreithniú go leanúnach. Déanaimid ceiliúradh ar éagsúlacht, indibhidiúlacht, agus buanna ár bhfostaithe uile agus déanaimid ár ndícheall a bheith inár bhfostóir comhionannais ina spreagtar ranníocaíocht aonair agus ina léirítear meas ar dhifríochtaí.

Comhlíonadh Cánach

Is féidir liom a dhearbhu gur chomhlíon CFI na dlíthe cánach iomchuí agus a chuid oibleagáidí cánach go hiomlán in 2024. Níor tugadh aon fhadhb le fios.

Ráiteas ar Chomhlíonadh:

Rinne CFI an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) a chomhlíonadh agus nósanna imeachta a chur i bhfeidhm chun comhlíonadh leis an gCód a chinntiú. Chloígh CFI go hiomlán leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú le haghaidh 2024.

Thar ceann chomhaltaí an Choimisiúin:

Eugene Cummins
Cathaoirleach
Dáta: 16 Nollaig 2025

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Coimisiún Forbartha an Iarthair

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024 mar a éillítear faoi fhorálacha alt 22 den Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998. Cuimsítear sna ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchiste coinnithe
- an ráiteas ar ioncam cuimsitheach
- an ráiteas ar an staid airgeadais
- an ráiteas maidir le sreabhaidh airgeadais, agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasáíochta

Is é mo thuairim go dtugann na ráitis airgeadais seo léargas fíor agus cóir ar shócmhainní, dliteanais agus staid airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair ar an 31 Nollaig 2024 agus ar a ioncam agus a chaiteachas don bhliain 2024 de réir Chaighdeán Tuairiscithe Airgeadais (FRS) 102 – an Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann.

Bunús na tuairime

Rinne mé m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna) arna bhfógairt ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta. Tá cur síos ar mo chuid freagrachtaí faoi na caighdeáin seo in agusín tuairisc seo. Tá mé neamhspleách ar Choimisiún Forbartha an Iarthair agus chomhlíon mé na freagrachtaí eiticíúla eile atá orm de réir na gcaighdeán.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte agam leordhóthanach agus iomchuí le mo thuairim a bhunú uirthi.

Tuairisc ar fhaisnéis seachas na ráitis airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir Coimisiún Forbartha an Iarthair faisnéis áirithe eile i láthair in éineacht leis na ráitis airgeadais. Cuimsítear leis sin an tuarascáil bhliantúil, an ráiteas rialachais agus tuarascáil Chomhaltáí an Choimisiúin agus an ráiteas um rialú inmheánach. Tá cur síos san agusín a ghabhann leis an tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí maidir le tuairisc a thabhairt ar an eolas sin, agus ar nithe eile faoi leith ar a dtuairiscím trí eisceacht.

Níl aon ní le tuairisciú agam ina leith sin.

John Crean
le haghaidh agus thar ceann an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste
19 Nollaig 2025

Freagrachtaí Chomhaltaí an Coimisiúin

Mar a leagtar amach sa ráiteas rialachais agus tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird, tá comhaltaí an Choimisiúin freagrach as:

- ráitis airgeadais bhliantúil a ullmhú san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 22 an Achta um Choimisiún Forbartha an Iarthair 1998
- a chinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le FRS102
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú
- measúnú a dhéanamh ar cé acu is cuí nó nach cuí bunús cuntasáiochta an ghnóthais leantach a úsáid, agus
- an méid rialaithe Inmheánaigh agus a mheasann siad iomchuí a úsáid chun ráitis airgeadais atá saor ó mhíshonrú ábhartha a ullmhú, bíodh sé sin de bharr calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 22 an Achta um Choimisiún Forbartha an Iarthair 1998 iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais an chiste agus tuarascáil orthu a thabhairt do Thithe an Oireachtais.

Is é cuspóir m'iniúchta dearbhú réasúnta a fháil an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíríteas ábhartha mar gheall ar chialais nó ar bhotún. Is ionann dearbhú réasúnta agus ardleibhéal dearbhaithe, ach ní hionann é agus ráthaíocht go mbraithfead míshonrú ábhartha i gcónaí nuair is ann do cheann mar thoradh ar iniúchadh arna dhéanamh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (ISAnna). Is féidir míshonruithe a dhéanamh de bharr calaoise nó earráide agus meastar go bhfuil siad ábhartha dá mbeadh súil leis go réasúnta go rachaidís, ina n-aonar nó le chéile, i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíochta a dhéanann úsáideoirí ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Mar chuid d'iniúchadh de réir na ISAnna, bainim úsáid as breithiúnas gairmiúil agus coimeádaím sceipteachas gairmiúil i rith an iniúchta. Agus sin á dhéanamh agam:

- Sainaithním agus déanaim measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míshonrú ábhartha ar na ráitis airgeadais, cé acu de dheasca calaoise nó earráide; déanaim nósanna imeachta a dhearadh agus a chur chun feidhme atá freagrúil do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchta atá imleor agus iomchuí chun bonn a chur faoi mo thuairim. Tá an riosca ann nach mbraifear míshonrú ábhartha mar thoradh ar chialais níos airde ná an riosca a bhaineann le míshonrú mar thoradh ar earráid, mar d'fhéadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh intinniúla, mífhaisnéis, nó gabháil treise ar rialú inmheánach a bheith i gceist.
- Faighim tuiscint ar na gnéithe den rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh d'fhonn nósanna imeachta a dhearadh atá iomchuí sna himthosca, ach ní chun críocha tuairim a léiriú ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar oiriúnacht na mbeartas cuntasáiochta arna n-úsáid agus ar réasúntacht na meastachán cuntasáiochta agus nochtuithe gaolmhara.

- Bainim tatal maidir le cé chomh cuí is atá sé úsáid a bhaint as bunús cuntasáiochta an ghnóthais leantach agus, bunaithe ar an bhfianaise iniúcháireachta a fuarthas, cé acu atá nó nach bhfuil neamhchinnteacht ábhartha ann maidir le himeachtaí nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar chumas Choimisiún Forbartha an Iarthair leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má thagaim ar an tatal go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, éilítear orm aird a tharraingt i mo thuarascáil ar an nochtadh bainteach sna ráitis airgeadais nó, mura leor an nochtadh sin, mo thuairim a mhodhnú. Tá mo thátail bunaithe ar an bhfianaise iniúcháireachta a fuair mé go dtí dáta mo thuairisce. D'fhéadfadh sé, áfach, nach leanfadh Coimisiún Forbartha an Iarthair ar aghaidh mar ghnóthas leantach de bharr imeachtaí nó dálaí amach anseo.
- Déanaim meastóireacht ar chur i láthair, ar struchtúr agus ar ábhar na ráiteas airgeadais trí chéile, na nithe a nochtadh san áireamh, agus cé acu a léiríonn nó nach léiríonn na ráitis airgeadais na hidirbhearta agus na himeachtaí atá taobh thiar díobh ar bhealach a chuireann i láthair go cóir iad.

Bím i mbun cumarsáide leo siúd atá freagrach as cúrsaí rialachais maidir le, i measc rudaí eile, raon feidhme agus sceideal beartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním i rith m'iniúchta.

Tuairiscím freisin trí eisceacht má, i mo thuairim,

- nach bhfuair mé gach faisnéis agus míniúchán a theastaigh uaim i dtaca le m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasáiochta le cur ar mo chumas na ráitis airgeadais a iniúchadh i gceart gan bhac, nó
- nach bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasáiochta.

Faisnéis seachas na ráitis airgeadais

Ní chuimsím mo thuairim ar na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile a chuirtear i láthair sna ráitis sin, agus ní chuirim aon chineál tatal dearbhaithe ina leith in iúl. I dtaca le m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais, éilítear orm faoi na ISAnna an fhaisnéis eile atá curtha i láthair a léamh agus, ar an gcaoi sin, a bhreithniú cé acu an bhfuil nó nach bhfuil an fhaisnéis eile ar neamhréir go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas atá faighte agam le linn an iniúchta, nó má tá an chuma ar an scéal ar shlí eile go bhfuil sí míshonraithe go hábhartha. Má dhéanaim amach, bunaithe ar an obair a rinne mé, go bhfuil an fhaisnéis eile sin míshonraithe go hábhartha, éilítear orm an méid sin a thuairisciú.

Tuairiscíú ar nithe eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt do na gnéithe speisialta a bhaineann le comhlachtaí Stáit ó thaobh a mbainistithe agus a bhfeidhmithe de. Tuairiscím má aithním nithe ábhartha a bhaineann leis an mbealach a ndearnadh gnó poiblí.

Déanaim iarracht fianaise a fháil faoi rialtacht na n-idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscím aithním aon chás ábhartha nuair nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm le haghaidh na críche beartaithe nó nuair nach raibh na hidirbhearta i gcomhréir leis na húdaráis lena rialaítear iad.

Ráiteas ar Rialú Inmheánach 2024

Raon Freagrachta

Thar ceann Choimisiún Forbartha an Iarthair (CFI), aithním an fhreagracht atá ar an gCoimisiún as a chinntiú go bhfuil córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais á choimeád agus á fheidhmiú. Tugtar san fhreagracht seo aird ar riachtanais an Chóid Chleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh in ainm is riosca a bhainistiú i leith leibhéal infhulaingthe, seachas fáil réidh leis. Ní féidir leis an gcóras ach a dhearbhu go réasúnta, seachas go hiomlán, go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaráítear idirbhearta agus go gcuirtear i dtaifead iad i gceart, agus go gcoisctear earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil.

Tá an córas rialaithe inmheánaigh, atá ar aon dul leis an treoir a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i bhfeidhm in CFI don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024 agus a fhad le dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Cumas chun Riosca a Láimhseáil

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (CIR) ag CFI ina bhfuil triúr comhaltaí Boird agus beirt chomhaltaí seachtracha, a bhfuil saineolas airgeadais agus iniúchóireachta acu, agus duine amháin díobh ina C(h)athaoirleach. Tháinig an CIR le chéile ceithre huaire in 2024.

Bhunaigh CFI feidhm iniúchóireachta inmheánaí, chomh maith, a bhfuil acmhainní leordhóthanacha aige le saineolas neamhspleách seachtrach agus tugann sé faoi chlár oibre a gcomhaontaíonn an CIR leis.

D'fhorbair an CIR beartas bainistíochta riosca ina leagtar amach an inghlachtacht riosca, na próisis bhainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus sonraítear ann ról agus freagrachtaí na foirne maidir le riosca.

Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca ag CFI a shaináithníonn agus a thuairiscíonn príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta a bhfuiltear ag tabhairt fúthu chun dul i ngleic leo agus, a mhéid agus is féidir, na rioscaí siúd a mhaolú.

Tá Clár Rioscaí i bhfeidhm ina saináithnítear na príomhrioscaí atá roimh CFI agus rinneadh iad seo a shaináithint, a mheasúnú agus a ghrádú i dtaobh a thábhachtaí atá siad. Buanordú atá sa chlár rioscaí ar chlár an Choimisiúin, an CIR agus na Bainistíochta agus déantar athbhreithniú air ag gach cruinniú. Úsáidtear toradh na measúnuithe seo chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go mbainistítear rioscaí i leith leibhéal inghlactha. Baintear úsáid as toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a dháileadh lena chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú go leibhéal inghlactha.

Sonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus gníomhartha a theastaíonn chun rioscaí agus freagracht as oibriú rialuithe a shanntar do chomhaltaí sonracha foirne a mhaolú. Is féidir le CFI a dheimhniú go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm ina bhfuil na gnéithe a leanas:

- Rinneadh nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó a dhoiciméadú.
- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta agus sannadh an fhreagracht chomhfhreagrach.
- Tá córas cuí buiséadta ann ag a bhfuil buiséad bliantúil ar a ndéanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithniú leanúnach.
- Tá córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras teicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide a chinntiú.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.
- Cinntíonn nósanna imeachta rialaithe maidir le cistiú a sholáthar do ghníomhaireachtaí seachtracha go bhfuil dóthain rialaithe ar chistí a fhaomhadh agus monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar dheontaithe lena chinntiú gur cuireadh cistí chun feidhme don chuspóir a beartaíodh.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as dul i mbun gníomh ceartaitheach agus don bhainistíocht agus an Coimisiún, sa chás gurb iomchuí, ar bhealach tráthúil. Is féidir CFI a dheimhniú go bhfuil na córais mhonatóireachta leanúnaí seo a leanas i bhfeidhm:

- Sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe siúd agus aon easnaimh a thugtar le fios a shainaithnítear.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal sa chás gur sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Déanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla feidhmíochta agus airgeadais a thugann feidhmíocht le fios i leith na mbuiséad/dtuartha.

Cúrsaí Soláthair

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag CFI chun a chinntiú go gcomhlíontar na rialacha agus na treoirlínte reatha soláthair agus deimhním gur chomhlíon CFI na nósanna imeachta sin in 2024.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

Deimhníonn an Coimisiún go bhfuil nósanna imeachta ag CFI chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Cuireann obair na n-íniúcháirí inmheánacha agus seachtracha, an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca a dhéanann maoirsiú ar a gcuid oibre, agus an ardbhainistíocht taobh istigh de CFI atá freagrach as forbairt agus cothabháil a dhéanamh ar an gcreat um rialú inmheánach airgeadais bonn eolais faoi mhonatóireacht agus athbhreithniú CFI ar éifeachtacht an chórais um rialú inmheánach airgeadais.

Dearbhaím go ndearna an Coimisiún athbhreithniú bliantúil ar éifeachtúlacht na rialuithe inmheánacha do 2024 ar an 25 Márta 2025.

Ceisteanna Rialaithe Inmheánaigh

Níor sainaithníodh aon laigí i rialú inmheánach in 2024 óna dteastaíonn nochtadh sna ráitis airgeadais.

Arna shíniú thar ceann an Choimisiúin

Eugene Cummins

Cathaoirleach

Dáta: 16 Nollaig 2025

Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coinnithe don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024

		2024 €	2024 €	2024 €	2024 €	2023 €
	Nóta	Coimisiún Forbartha an Iarthair	Ciste Infheist Infheistíochta an Iarthair	Deontais Maoinithe an AE	lomlán	lomlán
Ioncam						
Deontais ón Oireachtas	2	2,707,623	-	-	2,707,623	2,354,959
Deontas AE	3	-	-	652,746	652,746	304,217
Ioncam Eile	4	1,152,131	-	-	1,152,131	1,331,531
Ioncam Infheistíochta	5	-	1,105,038	-	1,105,038	847,074
Glanmhaoiniú larchurtha le haghaidh Sochair Scoir	15 c	541,000	-	-	541,000	582,000
Ioncam lomlán		4,400,754	1,105,038	652,746	6,158,538	5,419,781
Caiteachas						
Costais Oibriúcháin	6 a/b	(4,374,470)	-	(551,990)	(4,926,460)	(4,308,515)
Barrachas/(Easnamh) Oibriúcháin don bhliain		26,284	1,105,038	100,756	1,232,078	1,111,266
Méadú/(Laghdú) ar Luach Sócmhainní Airgeadais	7	-	(533,148)	-	(533,148)	(72,439)
Barrachas/(Easnamh) roimh Leithreasáí		26,284	571,890	100,756	698,930	1,038,827
Aistriú (chuig)/ón gCuntas Caipitil	13	5,462	-	-	5,462	(4,807)
Barrachas/(Easnamh) i ndiaidh Leithreasáí		31,746	571,890	100,756	704,392	1,034,020
Cúlchistí an 1 Eanáir	13	867,460	88,441,726	280,083	89,589,269	88,555,249
Cúlchistí an 31 Nollaig		899,206	89,013,616	380,839	90,293,661	89,589,269

Cuimsítear sna ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar na Sreafaí Airgid agus Nótaí 1 - 21.

Eugene Cummins

Eugene Cummins
Cathaoirleach
Dáta: 16 Nollaig 2025

Allan Mulrooney

Allan Mulrooney
POF
Dáta: 16 Nollaig 2025

Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024

	2024 €	2023 €
Barrachas/(Easnamh) i ndiaidh Leithreasáí	704,392	1,034,020
(Caillteanas)/gnóthachan achtúireach ar thiomhdí	158,000	180,000
(Caillteanas)/gnóthachan achtúireach ar thaithí	(805,000)	(452,000)
Coigeartú ar mhaoiniú um Shochair Scoir larchurtha	647,000	272,000
Ioncam Cuimsitheach Iomlán don Bhliain	704,392	1,034,020

Cuimsítear sna ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar na Sreafaí Airgid agus Nótaí 1 – 21.

Eugene Cummins
Cathaoirleach
Dáta: 16 Nollaig 2025

Allan Mulrooney
POF
Dáta: 16 Nollaig 2025

Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2024

	Nóta	2024 €	2023 €
Sócmhainní Inláimhsithe			
Sócmhainní Seasta	9	36,404	41,866
Sócmhainní Airgeadais	10	89,013,616	88,441,725
		89,050,020	88,483,591
Sócmhainní Reatha			
Airgead agus Coibhéisí Airgid		1,188,341	1,442,400
Infháltais	11	562,536	315,786
		1,750,877	1,758,186
Dlíteanais Reatha			
Suímeanna iníoctha	12	(470,832)	(610,643)
Glansócmhainní Reatha/(Glandlíteanais)		1,280,045	1,147,543
Glansócmhainní roimh Oibleagáidí Sochair Scoir		90,330,065	89,631,134
Glanmhaoiniú larchurtha le haghaidh Sochair Scoir		8,084,000	8,190,000
Oibleagáidí maidir le Sochar Scoir	15b	(8,084,000)	(8,190,000)
Glansócmhainní lomlána		90,330,065	89,631,134
Ionadaí ar:			
Ciste Infheistíochta an Iarthair	10	89,013,616	88,441,725
Deontas AE/NPP	19	380,839	280,083
Cúlchistí Ioncaim Coinnithe		899,206	867,460
Cuntas Caipitil	13	36,404	41,866
		90,330,065	89,631,134

Cuimsítear sna ráitis airgeadais seo an Ráiteas ar na Sreafaí Airgid agus Nótaí 1 - 21.

Eugene Cummins

Eugene Cummins
Cathaoirleach
Dáta: 16 Nollaig 2025

Allan Mulrooney

Allan Mulrooney
POF
Dáta: 16 Nollaig 2025

Ráiteas ar Shreabhadh Airgid don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2024

	2024 €	2024 €	2024 €	2023 €
	CFI & Maoiniú Deontais an AE	Ciste Infheistíochta an Iarthair	lomlán	lomlán
Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin				
Farasbarr loncaim thar Chaiteachas	132,502	571,890	704,392	1,034,020
Dímheas ar Shócmhainní Seasta	24,380	-	24,380	31,020
Aistriú chuig an Cuntas Caipitil	(5,462)	-	(5,462)	4,807
Aistriú ón gCuntas loncaim agus Caiteachais:	4,333	-	4,333	-
Easnamh ar Dhiúscairt Sócmhainní Seasta	-	-	-	76
Ús Bainc	-	(1,158,293)	(1,158,293)	(276,722)
Díbhinní	-	-	-	-
(Méadú)/Laghdú ar Infháiltis*	(246,749)	-	(83,194)	(514,872)
Méadú/(Laghdú) i Suimeanna Iníoctha	(139,812)	(500)	(140,312)	(567,137)
(Méadú)/Laghdú i Luach Airgeadais Sócmhainní	-	533,148	533,148	72,439
Glansreabhadh Airgid Thirim ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin	(230,808)	109,800	(121,008)	(216,369)
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe				
Íocaíocht chun Sócmhainní Seasta a fháil	(23,251)	-	(23,251)	(35,903)
Íocaíochtaí chun Cothromas a fháil	-	(2,940,288)	(2,940,288)	(8,721,204)
Íocaíochtaí chun Ionstraimí Fiachais a fháil	-	(803,000)	(803,000)	(2,705,133)
Admhálacha ó Ionstraimí Féich	-	1,292,610	1,292,610	1,430,304
Admhálacha ó Choithromas	-	251,418	251,418	2,386,552
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta	(23,251)	(2,199,260)	(2,222,511)	(7,645,384)
Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoiniúcháin				
Ús Bainc a fuarthas	-	1,158,293	1,158,293	276,722
Díbhinní a fuarthas	-	-	-	-
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Caipitil	-	1,158,293	1,158,293	276,722
Glanmhéadú/(Laghdú) in Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim	(254,059)	(931,167)	(1,185,226)	(7,585,031)
Airgead agus Coibhéisí Airgid amhail an 1 Eanáir	1,442,400	37,593,326	39,035,726	46,620,759
Airgead agus Coibhéisí Airgid amhail an 31 Nollaig	1,188,341	36,662,159	37,850,500	39,035,728

* Áirítear leis an méadú ar Shuimeanna Infhaighte gluaiseacht i gcarnadh úis taisce bainc de €163,555 i leith úis taisce bainc a tuilleadh le linn 2024 ach nár fuarthas ag deireadh na tréimhse.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1. Beartais Chuntasaíochta

Leagtar amach thíos bonn na cuntasaíochta agus na beartais shuntasacha chuntasaíochta lenar ghlac Coimisiún Forbartha an Iarthair. Cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad go léir i gcaitheamh na bliana agus don bhliain roimhe sin.

a) Eolas Ginearálta

Bunaíodh Coimisiún Forbartha an Iarthair faoin Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998, agus tá a cheannoifig suite ag Teach Dhiolúin, Bealach an Doirín, Contae Ros Comáin.

Is é príomhchuspóir Choimisiún Forbartha an Iarthair, faoi mar a leagtar amach in Alt 8 den Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, forbairt gheilleagrach agus shóisialta i Réigiún an Iarthair a chur chun cinn agus a chur faoi deara go gcuirfear chun cinn í, agus cabhrú léi, agus í a chothú agus a spreagadh.

Is comhlacht poiblí é Coimisiún Forbartha an Iarthair.

b) Ráiteas Comhlíonta agus Bunús an Ullmhúcháin

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, a mionathraíodh le hearraí áirithe ar luach cóir a chur san áireamh i gcomhlíonadh an Chaighdeáin um Thuairisciú Airgeadais 102 (FRS 102) a d'eisigh an Chomhairle um Thuairisciú Airgeadais agus san fhoirm a d'fhaomh an tAire Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Oileán, le comhthoiliú an Aire Airgeadais faoin Acht um Choimisiún Forbartha an Iarthair, 1998.

Cuirtear airgeadra ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair i láthair in Euro. Meastar gurb é Euro airgeadra feidhmiúil Choimisiún Forbartha an Iarthair mar gheall gurb í an phríomhthimpeallacht gheilleagrach ina n-oibrítear an ghníomhaireacht.

Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go comhsheasmhach nuair a bhíodhas ag déileáil le hearraí a mheastar atá ábhartha maidir le ráitis airgeadais Choimisiún Forbartha an Iarthair.

c) Gnóthas Leantach

Mar gheall go gcuireann Coimisiún Forbartha an Iarthair seirbhís phoiblí ar fáil a chistítear ag airgead a sholáthraíonn an Státchiste, trína mháthair-roinn (an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail), is cúí na ráitis airgeadais seo a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach.

D'ullmhaigh an Coimisiún réamh-mheastacháin sreabhaidh airgid do na chéad dhá mhí dhéag eile amach romhainn ina n-aithnítear an leibhéal éagsúlaithe i ngníomhaíochtaí gnó an Choimisiúin agus ina dtugtar le fios go leanfaidh CFI lena dhliteanas a shásamh de réir mar a bhíonn siad dlite i gcaitheamh na chéad dhá mhí dhéag eile seo amach romhainn.

Ar an ábhar sin, leanann CFI, bunaithe ar an méid thuas, ag glacadh le bonn gnóthais leantaigh agus a Ráitis Airgeadais á n-ullmhú acu.

d) Ioncam

De ghnáth, déantar cuntas ar ioncam ar bhonn fabhráithe seachas na nithe seo a leanas:

Deontais ón Oireachtas

Aithnítear Deontais an Oireachtas ar bhonn fáltas airgid thirim.

Ioncam Infheistíochta

Aithnítear ioncam infheistíochta sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus sa chuntas Cúlchistí Coimeádta ar bhonn fáltas airgid thirim. Ríomhtar ús ar iasachtaí ar bhonn an iarmhéid laghdaithigh agus aithnítear é de réir mar a fhaightear é thar thréimhse an chomhaontaithe. Aithnítear ús bainc ar bhonn fabhráithe.

Ioncam ó Dhíbhinní

Aithnítear ioncam díbhinní ó ghnáthscaireanna ar bhonn fabhruithe nuair atá an díbhinn fógartha. Tá ioncam díbhinní ó scaireanna tosaíochta sonraithe i gcomhaontuithe dlí, agus íoctar iad nuair atá dóthain cúlchistí indáilte ag na cuideachtaí. Aithnítear ioncam ó dhíbhinní nuair a bhunaítear an ceart leis an íocaíocht a fháil, nuair is dóchúil go bhfaighfear ioncam agus gur féidir an tsuim a thomhas go hiontaoifa.

Táillí Monatóireachta agus Caiteachas

Cuirtear Táillí Monatóireachta i gcuntas ar bhonn fáltais airgid thirim i gCiste Infheistíochta an Iarthair.

Déantar an eisíocaíocht a bhaineann le hoibriú Chiste Infheistíochta an Iarthair a ghearradh ar Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta an Choimisiúin.

Gnóthachan agus Caillteanas ar Infheistíochtaí agus Iasachtaí a Aithint

Aithnítear gnóthachain agus/nó caillteanais réadaithe ó athrú ar infheistíochtaí de bharr díola nó díscríofa sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta nuair a thabhaítear iad.

Aithnítear gnóthachain neamhréadaithe mar thoradh ar athluacháil infheistíochta sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta i gcásanna inar féidir luach cóir na hinfeistíochta a mheas go cruinn. Aithnítear caillteanais neamhréadaithe a eascraíonn as athruithe ar luacháil infheistíochtaí agus iasachtaí, sa chás go bhfuil Coimisiún Forbartha an Iarthair faoin tuairim go bhfuil luach infheistíochta laghdaithe faoi bhun an luacha anonn agus cruthaítear foráil agus déantar é a mhuirearú chuig an Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coimeádta.

Déantar Sócmhainní Airgeadais, seachas iad siúd a thomhaistear ar luach cóir a mheasúnú i dtaobh táscairí bearnaithe ag deireadh gach bliana. Más ann d'fhianaise oibiachtúil i leith lagú, aithnítear soláthar bearnaithe sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta.

Nuair is ionann agus náid measúnú an Choimisiúin ar luach infheistíochtaí mar gheall ar dhócmhainneacht nó ar rud eile, déantar na hinfeistíochtaí siúd a dhíscríobh.

I gcás go ndíoltar infheistíochtaí cothromais, ní aithnítear aon mhéideanna a choimeádtar in eascró sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais, ach ní aithnítear iad ach nuair a fhaightear iad. I gcás go ndíoltar infheistíochtaí cothromais, ní aithnítear aon mhéideanna a choimeádtar in eascró sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais, ach ní aithnítear iad ach nuair a fhaightear iad.

e) Sócmhainní Seasta

Luaitear sócmhainní seasta ar a gcostas lúide dímheas carnach, agus coigeartaítear iad d'aon fhoráil le haghaidh bearnú. Luaitear dímheas ar rátaí a mheastar chun díscríobh a dhéanamh ar chostas gach sócmhainne ar bhonn líne dhíreach i gcaitheamh a saoil mheasta úsáide, mar seo a leanas:

- (i) Daingneáin agus Feistis 15% in aghaidh na bliana
- (ii) Trealamh Ríomhaireachta 33% in aghaidh na bliana

f) Sócmhainní Airgeadais

Iasachtaí Lamháltais Aonán Sochair Phoiblí

De réir Alt 34 de FRS 102, deonaíonn Coimisiún Forbartha an Iarthair iasachtaí lamháltais d'aonáin leas an phobail i.e. iasachtaí a dheonaítear chun críche cuspóirí CFI a chur chun cinn, nach bhfuil inaisíochta ar éileamh agus a dheonaítear ar leibhéal faoi bhun an ráta margaidh úis atá i réim. Ar dtús, aithnítear iasachtaí sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais ar an méid íochta. Ina dhiaidh sin, déantar an méid tugtha anonn sna ráitis airgeadais a choigeartú chun aon ús fabhraithe iníochta nó infhaighte a léiriú. Déantar athbhreithniú ar iasachtaí iníochta gach bliain chun eolas a fháil maidir le comharthaí de bhearnúchán agus déantar aon chaillteanais bhearnúcháin a aithint sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta.

Infheistíochtaí Gan Luachan

Tá gach Infheistíocht i gcuideachtaí neamhluaithe. Más féidir é a thomhas go hiontaoifa, sonraítear a leithéid sin d'infheistíochtaí ar luach cóir. Sainmhínítear luach cóir mar an méid a bhféadfaí sócmhainn a mhalartú lena haghaidh idir páirtithe eolasacha agus toilteanacha in idirbheart ar neamhchomaoin. I gcásanna nuair nach féidir an luach cóir a thomhas go beacht, déantar an infheistíocht a luacháil ar chostas mura bhfuil fianaise ann i leith bearnú agus déantar seo a luacháil sa chás sin ar chostas lúide bearnú.

Ní aithníonn CFI luach na n-infheistíochtaí cothromais, mar gheall nach bhfuil na haonáin á rialú aige.

Iarmhéideanna Airgid atá ar fáil le haghaidh Infheistíochta

I dteannta le hinfeistíochtaí cothromais, iasachtaí agus ioncam táillí, cuimsítear i gciste Choimisiún Forbartha an Iarthair freisin iarmhéideanna airgid thirim chun infheistíochtaí amach anseo a mhaoiniú.

Dí-aithint sócmhainní airgeadais

Ní dhéantar sócmhainní airgeadais a dhí-aithint ach amháin nuair a éagann na cearta conarthacha i leith na sreafaí airgid thirim ón tsócmhainn nó nuair a réitítear iad, nó nuair a aistríonn CFI rioscaí agus luaíochtaí uile na húinéireachta go substainteach chuig aonán eile, nó má choimeádtar roinnt rioscaí suntasacha ach aistríodh rialú na sócmhainne chuig páirtí eile atá in ann an tsócmhainn, ina hiomláine, a dhíol le tríú páirtí neamhghaolmhar.

Déantar iasachtaí a dhí-aithint, nuair atá an ceart sreafaí airgid ó na hiasachtaí a fháil imithe in éag, go hiondúil nuair atá na méideanna gan íoc ar fad aisíochta ag an aonán. Ní aistríonn CFI iasachtaí chuig tríú páirtithe lena n-aisghabháil.

g) Infháltais

Aithnítear suimeanna infhaighte de réir luach cóir, lúide soláthar in aghaidh fiacha amhrasacha. Is soláthar sonrath é an soláthar i leith fiacha amhrasacha, agus bunaítear é nuair is ann d'fhianaise oibiachtúil nach mbeidh Coimisiún Forbartha an Iarthair in ann gach méid atá dlite dó a bhailiú. Aithnítear gach gluaiseacht sa soláthar i leith fiacha amhrasacha sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeáda.

h) Clár Chistithe an AE

Glacann CFI páirt i roinnt tionscadail forbartha réigiúnaí ó chlár chistithe an AE, Clár Interreg an AE agus Clár an Fhorimill Thuaidh agus an Artach (FTA) de chuid Interreg an AE san áireamh.

Go ginearálta, is féidir le comhpháirtithe atá lonnaithe i mBallstáit an AE ráta deontais idir 65% agus 100% a chur i bhfeidhm, ag brath ar an gclár cistithe. Is féidir le comhpháirtithe atá lonnaithe lasmuigh den AE ráta deontais a mhéid le 50-65% a chur i bhfeidhm, ag brath ar an tír. Faoi chúinsí eisceachtúla, is féidir leis an gCoiste Faireacháin ráta deontais níos airde a cheadú.

Glacann CFI páirt sa chlár trí thart ar 35-40% de na costais a bhaineann le gach tionscadal a ranníoc, ag brath ar an ráta deontais. Déantar an ranníocaíocht seo trí ranníocaíocht chomhchineáil ina bhfuil pá chroifhoireann CFI, tuarastail agus ionsú chostais na hoifige a úsáid a bhíonn i gceist i rith shaolré na dtionscadal.

Ghlac CFI páirt sna tionscadail seo mar phríomh-chomhpháirtí agus mar chomhpháirtí tionscadail araon. Mar phríomh-chomhpháirtí, déanann CFI éilimh thar ceann chomhpháirtíocht níos fairsinge an tionscadail le rúnaíocht Chlár Cistithe an AE. Sula ndéantar aon éileamh, deimhníonn rialaitheoir náisiúnta chéad leibhéal na costais i dtaobh comhlíonta agus a luaithe a d'eisigh an comhlacht seo deimhniú caiteachais, déanann an rúnaíocht an t-éileamh a chomhdhlúthú agus a phróiseáil. Is gnách go sceidealaítear éilimh ar bhonn gach sé mhí. Ach tugtar faoi deara, áfach, go nglacann sé idir dhá mhí dhéag nó níos faide ar an aga tionscanta próiseála.

Mar chuid den phróiseas seo, déanann an AE iniúchadh tréimhsiúil ar Choimisiún Forbartha an Iarthair.

Aithnítear ioncam ar bhonn fabhrúithe. Cuirtear ioncam atá dlite maidir le caiteachas a tabhaíodh, ach nuair nár seoladh an t-éileamh lena mbaineann ar aghaidh, san áireamh mar ioncam.

i) Sochair Fostaithe

Sochair ghearrthéarma

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha, ar nós pá saoire, sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Coimeáda agus áirítear sochair a fhabhraítear ag deireadh na bliana le figiúirí na n-earraí iníochta sa Ráiteas ar an Staid Airgeadais.

Sochair scoir

Bhunaigh Coimisiún Forbartha an Iarthair a scéim pinsin féin le sochar sainithe roimhe seo, a chistítear gach bliain ar bhonn íoc mar a thuillir ó airgead a sholáthair an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus ó ranníocaíochtaí a asbhaineadh ó thuarastail foirne agus bhall. Oibríonn Coimisiún Forbartha an Iarthair Scéim Pinsin Seirbhísí Poiblí Aonair ("Scéim Aonair"), chomh maith, ar scéim le sochar sainithe í d'fhostaithe sa tseirbhís phoiblí atá in aois an phinsin a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin. Íoctar ranníocaíochtaí chomhaltaí na Scéime Aonair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA).

Léirítear i gcostais phinsin sochair phinsin a thuill fostaithe agus léirítear iad glan ar ranníocaíochtaí pinsin foirne a aisíoctar leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail. Aithnítear suim atá comhfhreagrach don mhuirear pinsin mar ioncam a mhéid is féidir í a aisghabháil, agus fritháirítear í in aghaidh deontais a fhaightear sa bhliain chun íocaíochtaí pinsin a dhéanamh.

Léirítear gnóthachain nó caillteanais achtúireacha a eascraíonn ar dhliteanais scéime sa Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa mhéid atá in-aisghabhála ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

Léiríonn na ráitis airgeadais, ag luach cóir, na sócmhainní agus na dliteanais a éiríonn ó oibleagáidí pinsin Coimisiún Forbartha an Iarthair agus aon mhaoiniú gaolmhar, agus aithnítear na costais le sochair phinsin a sholáthar sna tréimhsí cuntasaíochta ina dtuilleann fostaithe iad. Tomhaistear dliteanais na scéime sochair scoir ar bhonn achtúireach trí úsáid a bhaint as modh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa.

j) Breithiúnais agus Meastacháin Chuntasaíochta Criticiúla

Is gá bainistíocht a dhéanamh ar ullmhú na ráiteas airgeadais chun breithiúnais, meastacháin agus toimhdí a dhéanamh a dhéanann difear do shuimeanna glanluacha sócmhainní agus dliteanas amhail dháta an chláir chomhardaithe agus na suimeanna a tugadh le fios le haghaidh ioncaim agus caiteachais i rith na bliana. Mar gheall ar chineál an mheastacháin, áfach, d'fhéadfadh torthaí iarbhir a bheith éagsúil ó na meastacháin seo. Is iad na breithiúnais seo a leanas na breithiúnais a raibh an éifeacht is suntasaí acu ar na suimeanna a aithnítear sna ráitis airgeadais

Luacháil Sócmhainní Airgeadais

Cinntear luach na sócmhainní airgeadais nach bhfuil trádáilte i margaí gníomhacha trí úsáid a bhaint as teicnící luachála. Bainneann Coimisiún Forbartha an Iarthair feidhm as breithiúnas nuair a bhíonn éagsúlacht mhodhanna á roghnú agus déanann sé toimhdí atá bunaithe go príomha ar shonraí infheicthe agus coinníollacha arb ann dóibh ag gach dáta tuairiscithe.

Lagú ar Infheistíochtaí Cothromais

Tomhaistear infheistíochtaí nach dtomhaistear ar luach cóir ar a gcostas lúide lagú ag an dáta tuairiscithe. Tá táscairí i leith lagú bunaithe ar phróiseas athbhreithnithe trí úsáid a bhaint as na cuntais is déanaí iniúchta nó bhainistíochta de chuid na gcuideachtaí institiúide infheistiúcháin nó eolas eile ábhartha gnó. Más ann d'fhianaise i leith lagú, aithnítear soláthar bearnaithe sa Ráiteas ar Ioncam agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta sa bhliain. Nuair is ann d'fhianaise nach bhfuil an soláthar bearnaithe roimhe sin infheidhme a thuilleadh, déantar na soláthairtí siúd a aisiompú.

Bearnú iasachtaí

Déanann Coimisiún Forbartha an Iarthair athbhreithniú iomlán agus críochnúil ar a phunann iasachtaí ar fad ag gach dáta tuairiscithe chun cinneadh a dhéanamh maidir le cibé an bhfuil nó nach bhfuil fianaise oibiachtúil ann go bhfuil aon cheann dá chuid iasachtaí bearnaithe. Déantar iasachtaí a mheas ar bhonn aonair. Déantar foráil shonrach i ndáil le hiasachtaí lena mbaineann amhras suntasach agus fíor maidir le hinbhailitheacht an mhéid atá gan íoc. Ina theannta sin, más rud é, i rith na bliana, go bhfuil fianaise oibiachtúil ann go bhfuil aon iasacht aonair bearnaithe, aithneofar caillteanas sonrach.

Oibleagáidí maidir le Sochar Scoir

Déantar nuashonrú gach bliain ar na boinn tuisceana achtúireacha ar a bhfuil na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais bunaithe (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí ardaithe ar leibhéil chúitimh amach anseo agus rátaí mortlaíochta agus rátaí boilscithe ar threochtaí) bunaithe ar dhálaí eacnamaíocha reatha agus aon athrú ábhartha i dtaobh téarmaí agus coinníollacha an phinsin agus ar phleananna iar-scoir.

Is féidir leis na nithe seo a leanas dul i bhfeidhm ar na boinn tuisceana:

- (i) an ráta lascaine, athruithe ar an ráta fáltais ar bhannaí corparáideacha ardcháilíochta;
- (ii) leibhéil chúitimh sa todhchaí, dálaí sa mhargadh saothair sa todhchaí;

2. Deontais ón Oireachtas

		2024 €	2023 €
An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (RFTP)		2,707,623	2,354,959

3. Ioncam AE

		2024 €	2023 €
Ioncam Deontais an AE		652,746	304,217

Glacann CFI páirt i roinnt tionscadal ó chlár chistithe an AE, Clár Interreg an AE agus Clár an Fhorimill Thuaidh agus Artach (FTA) de chuid Interreg an AE san áireamh.

Go ginearálta, is féidir le comhpháirtithe atá lonnaithe i mBallstáit an AE ráta deontais idir 65% agus 100% a chur i bhfeidhm agus is féidir le comhpháirtithe atá lonnaithe sna tíortha comhpháirtithe lasmuigh den AE ráta deontais a mhéid le 50-65% a chur i bhfeidhm, ag brath ar an tír.

Faoi chúinsí eisceachtúla, is féidir leis an gCoiste Faireacháin ráta deontais níos airde a cheadú. Glacann CFI páirt sa chlár trí ranníocaíocht thart ar 35-40% de na costais a dhéanamh a bhaineann le gach tionscadal trí ranníocaíocht chomhchineáil de chuid phá chroíffhoireann CFI, tuarastail agus ionsú chostais na hoifige a úsáid a bhíonn i gceist i rith shaolré thionscadal.

4. Ioncam Eile

		2024 €	2023 €
Ioncam Eile		100,606	360,234
Moil Digi West		30	27,268
Moil Nasctha		1,049,945	857,217
An Tionscadal Cliste-Glas		1,550	86,812
		1,152,131	1,331,531

5. Ioncam Infheistíochta

		2024 €	2023 €
Díbhinní a fuarthas ar Infheistíochtaí Cothromais		-	-
Ús a fuarthas ar lasachtaí		216,920	225,736
Glanús Bainc infhaighte ar Airgead CII sa Bhanc		995,238	820,805
Táillí Monatóireachta		90,926	52,351
Eisíocaíochtaí		(198,046)	(251,818)
		1,105,038	847,074

6a. Costais Oibriúcháin Choimisiún Forbartha an Iarthair

	Nóta	2024 €	2023 €
Tuarastail (lena n-áirítear ÁSPC fostóirí)		1,915,371	1,776,006
Taisteal agus Cothú - Foireann		93,833	94,701
Costas Sochar Scoir	15a	485,385	523,029
Oiliúint & Forbairt		29,146	18,421
Caidreamh Poiblí		46,811	112,537
Táillí Gairmiúla		247,323	207,768
Táillí Gairmiúla - Ciste Infheistíochta an Iarthair		20,160	10,830
Earcaíocht Foirne		30,741	30,447
Comhaltai an Choimisiúin			
Taisteal agus Cothú		10,651	10,603
Táillí		71,163	49,920
Fochoistí an Choimisiúin			
Taisteal agus Cothú		2,603	1,168
Táillí		4,400	4,650
Cruinnithe & Comhdhálacha		107,651	14,919
Priontáil & Dearadh		37,484	31,489
Speansais Oifige		49,417	45,774
Solas agus Teas		3,570	7,992
Deisiúcháin agus Cothabháil		1,167	4,675
Árachas		26,240	12,634
Táillí Iniúcháireachta/Táillí Iniúcháireachta		19,600	19,600
Iniúcháireacht Inmheánach		13,653	5,535
Fógraíocht, Margaíocht & Síntiúis		61,995	47,363
Teileachumarsáid		10,216	15,941
Muirear dímheasa don bhliain	9	24,380	31,020
Aistriú dímheasa carntha		(4,400)	-
Caiteachas trealaimh		15,406	-
Cailteanas ar dhiúscairt sócmhainní seasta		-	-
Urraíocht agus Tionscadail		57,771	8,420
Ilchostais		3,400	(900)
Córais Gréasáin & TF		86,523	82,303
Moil Digi West		30	27,238
Moil Nasctha		901,230	856,358
An Tionscnamh Cliste Glas		1,550	86,812
		4,374,470	4,137,253

Léirítear Pá agus Tuarastail dhíreacha don fhoireann ar conradh chun oibriú go hiomlán ar Thionscadail AE faoi chaiteachas ar Dheontais/Thionscadail AE.

Ranníocaíocht Choimisiún Forbartha an Iarthair le costais ghaolmhara do thionscadail AE de €221,731 (2023: €131,164) a ghearrtar ar na costais thuas.

6b. Costais Oibriúcháin – Deontais/Tionscadail AE

	2024 €	2023 €
Tuarastail (lena n-áirítear ÁSPC fostóirí)	265,942	99,199
Taisteal agus Cothú – Foireann	66,417	43,081
Táillí Gairmiúla	43,412	4,330
Cruinnithe agus Comhdhálacha	32,542	2,916
Priontáil & Dearadh	120	2,103
Speansais Oifige	2,867	1,082
Córais Gréasáin & TF	17,855	17,799
Íocaíochtaí Comhpháirtíochta	122,835	752
	551,990	171,262

Léirítear Pá agus Tuarastail dhíreacha don fhoireann ar conradh chun oibriú go hiomlán ar Thionscadail AE faoi chaiteachas ar Dheontais/Thionscadail AE.

Iompraítear ranníocaíocht Choimisiún Forbartha an Iarthair i gcostais ghaolmhara thar shaolré an tionscadail i gcostais oibriúcháin CFI Is gnách go sceidealaítear éilimh ar bhonn gach sé mhí. Mar sin féin, d'fhéadfadh dátaí éilimh áirithe titim lasmuigh d'fhéilire na bliana agus meastar go bhfuil próiseáil éilimh agus aga tionscanta ag Clár Maoinithe an AE 12 mhí nó níos mó.

6c. Príomhphearsanra bainistíochta

Is éard atá sa phríomhphearsanra bainistíochta i gCoimisiún Forbartha an Iarthair an POF agus comhaltaí an Choimisiúin. B'ionann an cúiteamh iomlán a íocadh leis an bpríomhphearsanra bainistíochta, táillí agus costais chomhaltaí an Choimisiúin agus luach saothair iomlán an POF san áireamh, agus €202,123 (2023: €168,310).

6d. Costais Foirne

	2024 €	2023 €
Tuarastail Coimisiún Forbartha an Iarthair (lena n-áirítear fostóirí ÁSPC)	1,521,603	1,405,907
Tuarastail Choimisiún Forbartha an Iarthair - Moil (ÁSPC fostóra san áireamh)	393,768	370,099
Tuarastail Chiste Infheistíochta an Iarthair (ÁSPC fostóra san áireamh)	180,837	251,818
Tuarastail Cistiú Deontais AE (ÁSPC fostóra san áireamh)	265,942	99,199
	2,362,150	2,127,023

Ba é an líon iomlán foirne a fostaíodh (Coibhéisí Lánaimseartha (CLA)) amhail an 31 Nollaig 2023 29.7 (2023: 27.6). Tá ríomh na líonta Fostaithe Coibhéise Lánaimseartha (CLA) bunaithe ar an líon foirne buana/ ar conradh atá fostaithe ag deireadh na bliana.

Rangaítear sochair Speiceas beach aonair beach meala ghearrthearma fostaithe atá de bhreis ar €60,000 sna bandaí seo a leanas:

Banda Tuarastail (€) 2024	Líon Foirne	Banda Tuarastail (€) 2023	Líon Foirne
60,000 – 69,999	4	60,000 – 69,999	4
70,000 – 79,999	2	70,000 – 79,999	6
80,000 – 89,999	2	80,000 – 89,999	1
90,000 – 99,999	1	90,000 – 99,999	-
100,000 – 109,999	2	100,000 – 109,999	3
110,000 – 119,999	1	110,000 – 119,999	-

Maidir leis an nochtadh faisnéise seo, áirítear le sochair ghearrthearmacha fostaithe a bhaineann le seirbhísí a tugadh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, líuntais ragoibre agus íocaíochtaí eile a dhéantar thar ceann an fhostaí, ach níl ÁSPC fostóra san áireamh.

6e. Tuarastal an POF

	2024 Tuarastal	2024 Taisteal & Cothú	2023 Tuarastal	2023 Taisteal & Cothú
An tUasal Allan Mulrooney	111,000	9,309	100,752	7,034

Socraíodh scála tuarastail an POF ar leibhéal Ard-Phríomhoifigigh sa Státseirbhís in 2024.

Ní oibríonn Coimisiún Forbartha an Iarthair scéim dámhachtana a bhaineann le feidhmíocht. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí bónais leis an POF. Ní sháraíonn teidlíocht pinsin an POF na socruithe caighdeánacha atá i scéim pinsin na hearnála poiblí.

6f. Ranníocaíocht Aoisliúntais Bhreise (RAB)

Asbhaineadh €51,237 ó bhaill foirne in 2024 tríd an tobhach pinsin (2023: €50,297) agus íocadh leis an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail (RFTP) é.

Tháinig an RAB in ionad na hasbhainte a bhaineann le pinsean (ABP) ar cuireadh deireadh leis ag deireadh 2018. Bhí an ABP bunaithe ar luach saothair inchánach agus tá an RAB bunaithe ar luach saothair inphinsin amháin. Cé gur bheart sealadach é an ABP, is ranníocaíocht bhuan é an RAB maidir le luach saothair inphinsin.

7. Gluaiseacht ar luach cóir sócmhainní airgeadais

	2024 €	2023 €
(Méadú)/Laghdú ar fhoráil lagúcháin Infheistíochtaí Cothromais	(1,296,059)	(1,026,043)
(Méadú)/Laghdú ar fhoráil lagúcháin leabhar iasachtaí	(68,996)	(30,746)
Díscríobhanna iasachta	(270,357)	(36,708)
Díscríobhanna cothromais	(1,233,576)	(1,246,608)
Gnóthachan Réadaithe ar Infheistíochtaí Cothromais	2,335,840	2,267,666
Méadú/(Laghdú) ar Luach Sócmhainní Airgeadais	(533,148)	(72,439)
Ioncam Infheistíochta (Nóta 5)	1,105,038	847,074
Glanméadú/(Laghdú) ar luach sócmhainní airgeadais	571,890	774,635

Cuirtear Gnóthachan Réadaithe €2,335,840 (2023: gnóthachan €2,267,666) san áireamh sa ghluaiseacht ar luach na Sócmhainní Airgeadais thuasluaite, lena n-áirítear aisíocaíocht €93,313 de tháillí dlí neamhchaite atá dlite do CFI i leith infheistíochta ón mbliain roimhe sin agus réadú €2,242,527 i leith méideanna infhaighte agus a bhí á gcoinneáil in eascró ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

8. An tÁitreabh

Tá Coimisiún Forbartha an Iarthair Ionaithe i dTeach Dillon, foirgneamh atá faoi úinéireacht Chomhairle Contae Ros Comáin agus a bhí faoi bhainistíocht Oifig na nOibreacha Poiblí roimhe seo. Tá comhaontú léasa i bhfeidhm idir na páirtithe agus is é €6,000 in aghaidh na bliana an cíós atá iníoctha ag CFI.

9. Sócmhainní Inláimhsithe

	2024 €	2023 €
Sócmhainní Seasta		
Costas		
Costas amhail an 1 Eanáir	196,837	(36,708)
Breiseanna	23,251	(1,246,608)
Diúscairtí	-	2,267,666
Aistriú Chuig gCuntas Ioncaim agus Caiteachais:	(8,733)	(72,439)
larmhéid ag 31 Nollaig	211,355	847,074
Dímheas		
Dímheas Carntha	154,971	147,785
Muirear Dímheasa	24,380	31,020
Diúscairtí	-	(23,834)
Aistriú dímheasa carntha Chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais	(4,400)	-
larmhéid amhail an 31 Nollaig	174,951	154,971
Glanluach de réir na Leabhar ar an 31 Nollaig	36,404	41,866

Rinneadh an polasaí caipitlithe Sócmhainní Seasta a nuashonrú le linn na tréimhse agus mar thoradh air sin aistríodh sócmhainní ón gCuntas Caipitil go dtí an Cuntas Ioncaim agus Caiteachais. Tá Daingneáin agus Feistis ar GLL €4,323 (2023: €10,056) agus Trealamh Ríomhaireachta le GLL de €32,081 (2023: €31,810) san áireamh i Sócmhainní Seasta.

10. Sócmhainní airgeadais

	Nóta	2024 €	2023 €
Infheistíochtaí Cothromais a tomhaiseadh ag Luach Cóir	10a.	11,480,000	11,480,000
Infheistíochtaí Cothromais a thomhaistear ar Luach Cóir	10a.	30,313,337	30,060,789
Íasachtaí a thomhaistear ar a gCostas Líúde Bearnú	10b.	7,935,065	8,764,028
Iarmhéideanna Airgid atá ar fáil le haghaidh Riarachán	10c.	328,302	273,217
Iarmhéideanna Airgid atá ar fáil le haghaidh athinfheistiú	10d.	36,333,857	37,320,109
Glan-Infháltais (Ús a tuilleadh ar thaiscí bainc)		380,528	543,583
Glan-Infhaighte (Coinnithe in urrús)		2,242,527	-
Sócmhainní Airgeadais Iomlána		89,013,616	88,441,726

10a. Infheistíochtaí Cothromais

	Note	2024 €	2023 €
Suím Ghlanluacha Luacha Chóir			
Luach Cóir Tosaigh Infheistíochtaí Cothromais		11,480,000	11,480,000
Aisiompú Luacha Cóir ar Dhiúscairt		(2,335,840)	(2,267,666)
Gluaiseacht ar Luach Cóir		2,335,840	2,267,666
Luach Cóir Deiridh an 31 Nollaig		11,480,000	11,480,000
Costas Líúde Suim Ghlanluacha Bhearnaithe		35,145,244	27,789,533
Costas Tosaigh			
Breiseanna		2,940,288	8,721,204
Díscríobh		(1,233,576)	(1,246,607)
Díúscairtí		(158,105)	(118,886)
Cost Deiridh amhail an 31 Nollaig		36,693,851	35,145,244
Soláthar do Lagú			
Soláthar tosaigh an 1 Eanáir		(5,084,455)	(4,058,411)
(Méadú) ar an soláthar lagúcháin		(2,665,770)	(2,401,499)
Laghdú ar an soláthar lagúcháin		1,369,711	1,375,455
Soláthairtí Deiridh amhail an 31 Nollaig		(6,380,514)	(5,084,455)
Glanchostas líúde Bearnú an 31 Nollaig		30,313,337	30,060,789
Luach Infheistíochtaí Cothromais an 31 Nollaig		41,793,337	41,540,789

Bhí cistí ar luach €1,063,586 (2023: €3,363,877), maidir le hinfeistíochtaí a dhiúscairt á gcoimeád ag tríú páirtithe in eascraí thar ceann CFI ag an dáta tuairiscithe. Braithfeann scoileadh na gcistí ar cibé acu an dtitfidh nó nach dtitfidh imeachtaí sonraithe amach anseo amach nó an sásófar nó nach sásófar coinníollacha. I gcomhréir le beartas cuntasáiochta CFI, aithneofar na cistí seo nuair a fhaigheann CFI na cistí.

10b. Iasachtaí

	Nóta	2024 €	2023 €
Costas			
Luach tosaigh an 1 Eanáir		9,594,058	8,355,937
Breiseanna		803,000	2,705,133
Aisíocaíochtaí ar Iasachtaí		(1,292,610)	(1,430,304)
Díscríobh Iasachtaí		(270,357)	(36,708)
Costas amhail an 31 Nollaig		8,834,091	9,594,058
Soláthar do Lagú			
Soláthar tosaigh an 1 Eanáir		(830,030)	(799,284)
Gluaiseacht sa soláthar do Bhearnú		(68,996)	(30,746)
Soláthairtí Deiridh amhail an 31 Nollaig		(899,026)	(830,030)
Luach na nIasachtaí amhail an 31 Nollaig		7,935,065	8,764,028
Infhaighte laistigh de 12 mhí		1,023,468	747,903
Infhaighte i ndiaidh 12 mhí		6,911,597	8,016,125

10c. Iarmhéideanna Airgid atá ar fáil le haghaidh Riarachán

	Nóta	2024 €	2023 €
Iarmhéid Tosaigh an 1 Eanáir		273,217	262,814
Táillí Monatóireachta		90,926	52,351
Eisíocaíochtaí		(35,841)	(41,948)
Iarmhéid Deiridh ag an 31 Nollaig		328,302	273,217

Déantar infheistíochtaí cothromais ar bhonn pari passu le hinfheisteoirí san earnáil phríobháideach. Gearrtar táillí monatóireachta nuair a ghearrann infheisteoirí san earnáil phríobháideach táillí mar chuid de théarmaí agus coinníollacha na hinfheistíochta. Le téarmaí agus coinníollacha pari passu a fháil, gearrann Coimisiún Forbartha an Iarthair táille mhonatóireachta freisin.

Tá an t-iarmhéid €328,302 amhail an 31 Nollaig 2024 (€273,217 an 31 Nollaig 2023) ar fáil lena úsáid ag Ciste Infheistíochta an Iarthair; déantar é a imfhálú ó iarmhéideanna a d'fhéadfaí a úsáid do dheiseanna ath-infheistíochta agus léirítear ann na táillí carnacha monatóireachta a bailíodh lúide eisíocaíocht áirithe a thabhaigh Ciste Infheistíochta an Iarthair go dtí an 31 Nollaig 2024.

10d. Iarmhéideanna Airgid atá ar fáil le haghaidh athinfheistiú

	Nóta	2024 €	2023 €
Iarmhéid Airgid Thirim tosaigh an 1 Eanáir		37,320,109	44,636,502
Díúscairtí cothromais/Aisíocaíochtaí iasachta sa tréimhse		1,544,028	3,816,856
Díbhinní a fuarthas ar Infheistíochtaí Cothromais		-	-
Ús a fuarthas ar Iasachtaí		216,920	225,736
Suimeanna a fuarthas atá ag dul do Choimisiún Forbartha an Iarthair		-	500
Glanús Bainc infhaighte ar airgead CII sa bhanc		1,158,293	276,722
Réigiún Eisíocaíochtaí Nuálaíochta		(162,205)	(209,870)
Suimeanna Iasachta a athinfheistíodh sa tréimhse		(2,940,288)	(8,721,204)
Suimeanna Iasachta a athinfheistíodh sa tréimhse		(803,000)	(2,705,133)
Iarmhéid Deiridh Airgid Thirim an 31 Nollaig		36,333,857	37,320,109

11. Infháiltas

	Nóta	2024 €	2023 €
Féichiúnaithe		-	60,476
Réamhíocaíochtaí		137,090	120,357
Deontais AE/Deontais NPP Infhaighte		425,446	134,953
		562,536	315,786

12. Suimeanna infíochta

	Nóta	2024 €	2023 €
Creidiúnaithe & Fabhrúithe		374,901	414,871
Ioncam Iarchurtha		95,931	195,772
		470,832	610,643

Baineann Ioncam Iarchurtha le réamhíocaíochtaí a fuarthas maidir le tionscadail a chistítear go leithligh a mhaoiníonn an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

13. Cuntas Caipítíl

	2024 €	2024 €	2023 €	2023 €
Iarmhéid an 1 Eanáir		41,866		37,059
Aistriú chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais:	(4,333)		-	
- Cistí a leithdháileadh chun Sócmhainní Seasta a fháil	23,251		35,903	
- Méideanna a scaoileadh ar dhiúscairtí	-		(76)	
- Méid amúchta i gcomhréir le díluachadh sócmhainní	(24,380)		(31,020)	
		(5,462)		4,807
		36,404		41,866

14. Todhchaí Gealtanais - WIF

	2024 Gnáthscair €	2024 lasachta €	2023 Gnáthscair €	2023 lasachta €
Gealltanais Oscailte	1,851,792	1,390,000	4,527,996	3,426,574
Ceadaithe	5,708,288	1,816,474	7,815,000	775,132
Díghealltanais	(668,000)	(1,460,000)	(1,770,000)	(106,573)
Eisíocaíochtaí	(2,940,288)	(803,000)	(8,721,204)	(2,705,133)
Gealltanais Deiridh	3,951,792	943,474	1,851,792	1,390,000

15. Costas Sochar Scoir

a) Anailís ar chostais iomlána sochair scoir curtha de mhúirear ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachas agus Cúlchistí Ioncaim Coinnithe	2024 €	2023 €
Costas Seirbhíse Comhlán	367,000	323,000
Glanchaiteachas úis (ioncam)	269,000	287,000
Ranníocaíochtaí Fostaithe	(150,615)	(86,971)
	485,385	523,029

b) Gluaiseacht sa ghlandlíteanas sochar scoir le linn na bliana airgeadais	2024 €	2023 €
Glan-oibleagáidí sochair scoir amhail an 1 Eanáir	8,190,000	7,880,000
Costas Seirbhíse Comhlán	367,000	323,000
Costas Úis	269,000	287,000
Cailteanas/(gnóthachan) achtúireach	(647,000)	(272,000)
Sochair Íoctha	(95,000)	(28,000)
Glan-oibleagáidí sochar scoir ar an 31 Nollaig	8,084,000	8,190,000

c) Cistíúchán iarchurtha le haghaidh sochair scoir	2024	2023
<p>Aithníonn an Coimisiún na suimeanna seo mar shócmhainn a chomhfhreagraíonn don dlíteanas neamhchistithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir bunaithe ar shraith toimhdí atá tuairiscithe thuas agus ar roinnt teagmhas roimhe seo. Cuimsíonn na himeachtaí seo an bunús reachtúil chun an scéim pinsin a bhunú, agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le pinsin seirbhíse poiblí a mhaoiniú, lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó fhostaithe agus an próiseas meastachán bliantúil.</p> <p>Níl aon fhianaise ag an gCoimisiún nach leanfaidh an beartas maoinithe seo lena leithéid sin de shuimeanna a chomhlíonadh de réir an chleachtais reatha. Is mar seo a leanas an glanmhaoiniú iarchurtha do shochair scoir a thuiriscíodh sa Ráiteas faoi Ioncam agus Caiteachas agus Ioncam Cúlchiste Ioncaim Coinnithe.</p> <p>Seo a leanas na cúlchistí:</p>		
	2024	2023
Maoiniú atá in-aisghabhála maidir le costais scoir na bliana reatha	636,000	610,000
Deontas Stáit curtha i bhfeidhm chun Sochair Scoir a íoc	(95,000)	(28,000)
	541,000	582,000
<p>B'ionann an tsócmhainn cistithe iarchurtha le haghaidh sochair scoir ag an 31 Nollaig 2024 agus €8.08M (2023: €8.19M).</p>		

d) Stair na n-oibleagáidí sochair shainithe	2024 €	2023 €	2022 €	2021 €	2020 €
Oibleagáidí sochair sainithe	8,084,000	8,190,000	7,880,000	9,720,000	7,925,000
Gnóthachtain/(caillteanais) ó thaithí ar dhliteanais sochair scoir	647,000	272,000	2,491,000	(1,253,000)	(528,000)
Céatadán na nDliteanas Pleanáil	-8.0%	-3.3%	-31.6%	12.9%	6.7%

e) Cur síos ginearálta ar an scéim

Oibríonn Coimisiún Forbartha an Iarthair scéim aoisliúntais neamhchistithe le sochar sainithe don fhoireann. Íoctar teidlíochtaí aoisliúntais a thagann aníos faoin scéim as ioncam reatha agus gearrtar iad ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Coimeádta Ioncaim, glan ar rannócaíochtaí aoisliúntais fostaí, sa bhliain ina mbíonn siad iníochta.

Socrú pinsin tuarastail deiridh le sochar sainithe is ea an Scéim pinsin seo ina sainítear sochair agus rannócaíochtaí agus tagairt á déanamh do rialacháin reatha na scéime “samhla” earnála poiblí. Soláthraíonn an Scéim pinsean (an t-ochtódú cuid sa bhliain seirbhíse), aisce nó cnapshuim (trí ochtódú cuid sa bhliain seirbhíse) agus pinsin chéile agus leanaí. Is é 65ú breithlá an bhaill an ghnáthaois scoir, agus tá daoine a tháinig chun a bheith ina mbaill roimh 2004 i dteideal dul ar scor gan laghdú achtúireach ó 60 bliain d’aois ar aghaidh. Tagann méadú ar phinsin atá á n-íoc (agus á n-iarchur) ar bhonn lánroghnach ar aon dul le boilsciú tuarastail ginearálta.

Le héifeacht ón 1 Eanáir 2013, déantar comhaltaí den Scéim Pinsin Seirbhíse Poiblí Aonair d’iontráilithe nua. Cuireann seo sochair ar fáil bunaithe ar mheántuilleamh gairm bheatha athluacháilte agus déantar na sochair a athluacháil ar aon dul leis an bPraghasinnéacs Tomhaltóirí. Beidh aois scoir íosta na Scéime nasctha le haois an Phinsin Stáit.

Tá na torthaí a leagtar amach thíos bunaithe ar luacháil achtúireach ar na dliteanais maidir le foireann fónaimh, ar scor agus iarchurtha an Choimisiúin amhail an 31 Nollaig 2024.

Thug achtúire neamhspleách cáilithe faoin luacháil seo ar mhaithe leis an gcaighdeán cuntasaoíochta, Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais Uimh. 102 (FRS 102).

Is iad seo a leanas na príomhthoimhdí airgeadais a úsáideadh:

	2024	2023
Ráta an mhéadaithe ar Thuarastail	4.00%	3.75%
Ráta an mhéadaithe i Sochair Scoir atá á n-íoc	3.50%	3.25%
Ráta lascaine	3.30%	3.15%
Ráta boilscithe	2.50%	2.25%
Meán-ionchas saoil amach anseo	2024	2023
Fir in aois 65	22.2 bliana	22.0 bliana
Mná in aois 65	24.5 bliana	24.4 bliana

16. Cánachas

Cuirtear díolúine ar fáil in Alt 227 agus Alt 610 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997, ó cháin ioncaim agus cáin ghnóthachan caipitiúil ar ioncam agus/nó gnóthachain comhlachtaí stáit neamhthráchtála.

17. Nochtadh ó Pháirtithe Gaolmhara

Is éard atá sa phríomhphearsanra bainistíochta i gCoimisiún Forbartha an Iarthair an POF agus comhaltaí an Choimisiúin. Féach Nóta 6(c) chun teacht ar mhiondealú ar an luach saothair agus na sochair a íocadh leis an bpríomhphearsanra bainistíochta.

I ngnáthchúrsa an ghnó, féadfaidh Coimisiún Forbartha an Iarthair iasachtaí agus infheistíochtaí a fhaomhadh nó iontráil isteach i socrúithe conarthacha eile le gnóthais ina bhfostaítear comhaltaí an Choimisiúin nó ina mbíonn leas acu ar bhealach eile. I gcásanna ina bhféadfadh coinbhleacht leasa eascairt, ní bhfuair comhaltaí an Choimisiúin cáipéisíocht Bhoird ar an idirbheart a beartaíodh nó ní ghlacann siad páirt, ar bhealach eile, ná ní fhreastalaíonn siad ar phlé maidir leis na hidirbhearta seo. Coinnítear clár maidir le gach cás den chineál sin agus tá fáil air ach é a iarraidh.

Ghlac an Coimisiún le nósanna imeachta i gcomhréir leis an gCód Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú i dtaca le leasanna a nochtadh ag comhaltaí an Choimisiúin. Níor nocht comhaltaí an Choimisiúin aon leasanna in 2024.

18. Imeachtaí i ndiaidh an Dáta Tuairiscithe

Níor thit aon imeachtaí amach idir an dáta tuairiscithe agus dáta faofa na ráiteas airgeadais seo óna dteastaíonn coigeartú sna ráitis airgeadais.

19. Deontas AE/NPP

Úsáidtear cistí barrachais a choimeádtar faoi Dheontais AE/NPP le haghaidh caipiteal oibre ar thionscadail AE. Is gnách go sceidealaítear éilimh ar bhonn gach sé mhí. D'fhéadfadh go nglacfadh an t-aga tionscanta próiseála a fhaide le fiche a ceathair mí, áfach.

Cúlchistí amhail an 1 Eanáir 2024	280,083
Barrachas/(Easnamh) don bhliain reatha	100,756
Cúlchistí amhail an 31 Nollaig 2024	380,839

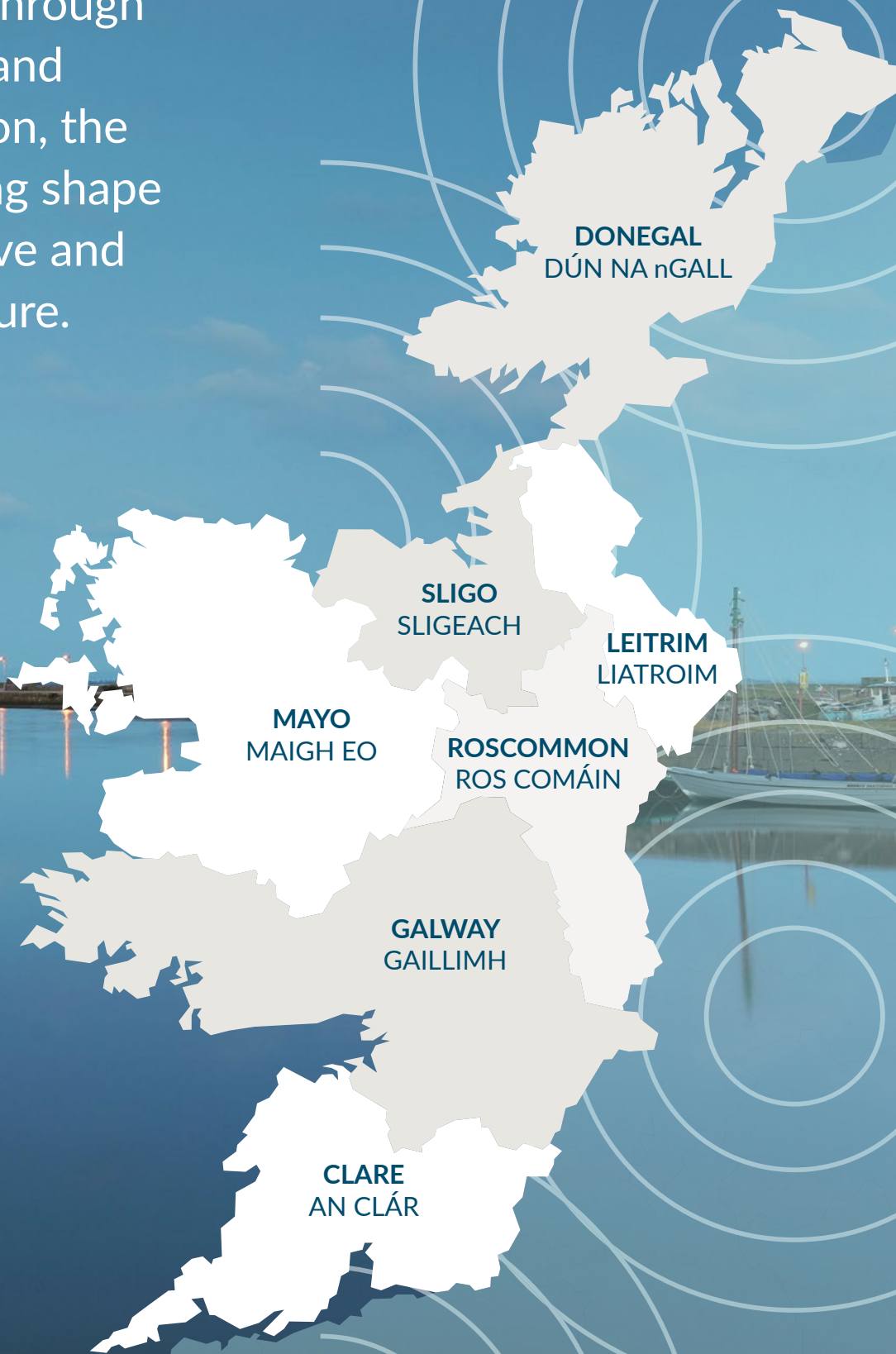
20. Gnóthas Leantach

Measann an Coimisiún, mar gheall go gcuireann an t-aonán seirbhís phoiblí ar fáil a chistítear ag airgead a sholáthraíonn an Státchiste, trína mháthair-roinn (an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail), is cuí na ráitis airgeadais seo a ullmhú ar bhonn gnóthas leantach.

21. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

Rinne an Coimisiún na Ráitis Airgeadais seo a fhaomhadh lena n-eisiúint ar an 16 Nollaig 2025.

The Western Region is entering a new era of opportunity. Through collaboration and shared ambition, the WDC is helping shape a more inclusive and innovative future.

COIMISIÚN
**FORBARTHA
AN IARTHAIR**

**WESTERN
DEVELOPMENT
COMMISSION**

Western Development Commission

Dillon House

Ballaghaderreen

Co. Roscommon F45 WY26

Ireland

Phone: +353 (0)94-9861441

Email: info@wdc.ie

westerndevelopment.ie

CHY: 14502 RCN: 20047474

**An Roinn Forbartha Tuaithe
agus Pobail agus Gaeltachta**
Department of Rural and Community
Development and the Gaeltacht